

Croatia osiguranje d.d. Mostar

Godišnji izvještaj za 2022. godinu

Izveštaj neovisnog revizora

Dioničarima Croatia Osiguranje d.d. Mostar

Mišljenje

Obavili smo reviziju odvojenih i konsolidiranih finansijskih izvještaja Croatia Osiguranje d.d. Mostar (u daljnjem tekstu "Društvo") i njegovih ovisnih društava (pod zajedničkim nazivom "Grupa"), koji obuhvataju odvojeni i konsolidirani izvještaj o finansijskom položaju na dan 31. prosinca 2022. godine, odvojeni i konsolidirani bilans uspjeha, odvojeni i konsolidirani izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, odvojeni i konsolidirani izvještaj o promjenama na kapitalu i odvojeni i konsolidirani izvještaj o novčanim tijekovima za godinu koja je tada završila, i bilješki uz odvojene i konsolidirane finansijske izvještaje, uključujući i sažetak značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, priloženi odvojeni i konsolidirani finansijski izvještaji fer prezentiraju, u svim značajnim odrednicama, finansijski položaj Društva i Grupe na dan 31. prosinca 2022. godine, i njihovu finansijsku uspješnost te njihove novčane tokove za tada završenu godinu, sukladno Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.

Osnova za mišljenje

Obavili smo našu reviziju sukladno Međunarodnim revizijskim standardima (MRevS-ima). Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u našem izvještaju neovisnog revizora u odjeljku *Odgovornosti revizora za reviziju odvojenih i konsolidiranih finansijskih izvještaja*. Neovisni smo od Društva i Grupe sukladno Međunarodnim Kodeksom etike za profesionalne računovođe (uključujući Međunarodne standarde neovisnosti) Odbora za međunarodne standarde etike za računovođe (IESBA Kodeksom) kao i sukladno etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju finansijskih izvještaja u Federaciji Bosne i Hercegovine i ispunili smo naše etičke odgovornosti sukladno tim zahtjevima i IESBA kodeksom. Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Ključna revizijska pitanja

Ključna revizijska pitanja su ona pitanja koja su bila, po našoj profesionalnoj procjeni, od najveće važnosti za našu reviziju odvojenih i konsolidiranih finansijskih izvještaja tekućeg razdoblja. Tim pitanjima smo se bavili u kontekstu naše revizije odvojenih i konsolidiranih finansijskih izvještaja kao cjeline i pri formiranju našeg mišljenja o njima, i mi ne dajemo zasebno mišljenje o tim pitanjima.

**MAKING AN
IMPACT THAT
MATTERS**

since 1845

Deloitte se odnosi na Deloitte Touche Tohmatsu Limited, skraćeno DTTL, i mrežu njegovih članova i s njima povezanih subjekata (zajednički „organizacija Deloitte“). DTTL („Deloitte Global“) i svaki njegov član i njegovi povezani subjekti su pravno odvojeni i samostalni subjekti, koji se ne mogu međusobno obavezivati na određene radnje u odnosu na treće strane. DTTL i svi njegovi povezani subjekti odgovorni su isključivo za vlastita, a ne međusobna, djela i propuste. Usluge klijentima ne pruža DTTL. Detaljan opis DTTL-a i njegovih članova možete pronaći na adresi www.deloitte.com/ba/o-nama.

Deloitte je vodeći globalni pružatelj usluga revizije i savjetovanja, finansijskog savjetovanja, savjetovanja u području upravljanja rizicima te poreznih i povezanih usluga. Naša globalno povezana mreža članova i povezanih subjekata u preko 150 zemalja i teritorija (zajednički „organizacija Deloitte“) pruža svoje usluge četirima od pet poslovnih subjekata uvrštenih u popis 500 vodećih društava prema izboru časopisa "Fortune" (Fortune Global 500®). Saznajte više o načinu na koji oko 415 000 Deloitteovih stručnjaka daje svoj bitan doprinos na linku www.deloitte.com.

U Bosni i Hercegovini usluge pružaju Deloitte d.o.o. Sarajevo i Deloitte Tax & Accounting Services d.o.o. sa svojim podružnicama Deloitte d.o.o. Sarajevo – Podružnica Banja Luka i Deloitte Tax & Accounting Services d.o.o. – Podružnica Banja Luka pod zajedničkim nazivom „Deloitte Bosna i Hercegovina“, subjekti povezani pod krovom društva Deloitte Central Europe Holdings Limited. Deloitte Bosna i Hercegovina je među vodećim pružiocima profesionalnih usluga u zemlji, koje obuhvataju usluge revizije i savjetovanja, poslovnog savjetovanja, finansijskog savjetovanja, savjetovanja u području upravljanja rizicima te porezne i povezane usluge koje pruža više od 160 domaćih i specijaliziranih inostranih stručnjaka.

© 2023. Za informacije, molimo kontaktirati Deloitte Bosna i Hercegovina.

Ključno revizijsko pitanje

Kako smo pristupili ključnom revizijskom pitanju

Vrednovanje tehničkih rezervi u odvojenim i konsolidiranim financijskim izvještajima

Objave vezane za tehničke pričuve uključene su u Bilješku 3.22. Značajne računovodstvene politike – Tehničke pričuve i bilješku 17. Tehničke pričuve.

Tehničke pričuve značajna su stavka u odvojenim i konsolidiranim izvještajima o financijskom položaju. Vrijednost tehničkih pričuva na dan 31. prosinca 2022. godine iznosi 76.901 tisuću BAM (31. prosinac 2021. godine: 81.623 tisuća BAM) u odvojenim i konsolidiranim financijskim izvještajima. Rezerviranja se mjere sukladno računovodstvenim politikama, koje su opisane u financijskim izvještajima.

Izračun rezerviranja za ugovore o osiguranju složen je jer podrazumijeva visoku razinu prosudbi Uprave i složene matematičke i statističke izračune.

Modeli koji se koriste za izračun tehničkih pričuva dizajnirani su za svaku kategoriju zasebno, a taj postupak uveliko ovisi od ekonomskih i demografskih pretpostavki.

Uprava pregleda premije, isplate šteta i ostale ulazne podatke i pretpostavke modela; aktuarska funkcija Društva odgovorna je za provjeru primjerenosti procijenjenih pričuva.

Tehničke pričuve su značajne računovodstvene procjene, podložne visokoj prosudbi, stoga ih smatramo ključnim revizijskim pitanjem.

Stekli smo razumijevanje ključnih internih kontrola i testirali njihovu učinkovitost. Također smo pregledali postupke za analizu ekonomskih i neekonomskih pretpostavki primijenjenih u izračunu rezerviranja.

Proučili smo adekvatnost ključnih pretpostavki Uprave primijenjenih u procjeni tehničkih pričuva za pojedinačne slučajeve i usuglasili ih s odgovarajućom pratećom dokumentacijom. Procijenili smo jesu li objavljene pričuve sukladno zahtjevima računovodstvenog okvira, najboljom industrijskom praksom i zakonskim zahtjevima.

Procjena aktuarskih pretpostavki, uključujući tretman i procjenu pretpostavki Uprave, također je uključivala aktuarske stručnjake kao stručnjake revizora. Aktuarski stručnjaci učestvovali su u ispitivanju izračuna modela, a izvršili su i neovisni preračun pričuva.

Također smo pregledali informacije u odvojenim i konsolidiranim financijskim izvještajima kako bismo procijenili je li informacija koja se odnosi na tehničke pričuve adekvatno objavljena.

Ostale informacije

Uprava je odgovorna za ostale informacije. Ostale informacije obuhvataju informacije uključene u Godišnji izvještaj, ali ne uključuju odvojene i konsolidirane financijske izvještaje i naš revizorski izvještaj.

Naše mišljenje o odvojenim i konsolidiranim financijskim izvještajima ne pokriva ostale informacije.

U vezi s našom revizijom odvojenih i konsolidiranih financijskih izvještaja, naša je odgovornost pročitati ostale informacije i pritom razmotriti da li su ostale informacije značajno proturječne sa odvojenim i konsolidiranim financijskim izvještajima ili našim znanjem stečenim tijekom revizije ili se na drugi način čine materijalno pogrešno prikazanim.

Ostale informacije (nastavak)

U vezi s Izvještajem Uprave i pravilima korporativnog upravljanja, koji su uključeni u Godišnji izvještaj, izvršili smo i postupke propisane Zakonom o računovodstvu i reviziji u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Zakon o računovodstvu"). Ti postupci uključuju ispitivanje da li Izvještaj Uprave i pravila korporativnog upravljanja uključuju potrebne objave kako je propisano člankom 42. Zakona o računovodstvu.

Na osnovu postupaka izvršenih tijekom naše revizije, u mjeri u kojoj smo bili u mogućnosti procijeniti, izvještavamo sljedeće:

- 1) Informacije uključene u ostale informacije su konzistentne, u svim značajnim odrednicama, sa priloženim odvojenim i konsolidiranim finansijskim izvještajima.
- 2) Izvještaj Uprave je pripremljen, u svim značajnim odrednicama, sukladno članku 42. Zakona o računovodstvu.
- 3) Pravila korporativnog upravljanja su pripremljena, u svim značajnim odrednicama, sukladno članku 43.

Na osnovu poznavanja i razumijevanja Društva i Grupe i njihovog okruženja, koje smo stekli tijekom naše revizije odvojenih i konsolidiranih finansijskih izvještaja, nismo ustanovili nikakve materijalno pogrešne prikaze u ostalim informacijama.

Odgovornost Uprave i onih koji su zaduženi za upravljanje za odvojene i konsolidirane finansijske izvještaje

Uprava je odgovorna za pripremanje i fer prezentiranje priloženih odvojenih i konsolidiranih finansijskih izvještaja sukladno Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja, kao i za one interne kontrole koje Uprava odredi da su potrebne za omogućavanje sastavljanja odvojenih i konsolidiranih finansijskih izvještaja koji su bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prijevare ili pogreške.

U sastavljanju odvojenih i konsolidiranih finansijskih izvještaja, Uprava je odgovorna za procjenjivanje sposobnosti Društva i Grupe da nastave s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju, objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim ako Uprava ili namjerava likvidirati Društvo i Grupu ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini.

Oni koji su zaduženi za upravljanje su odgovorni za nadziranje procesa finansijskog izvještavanja kojeg je ustanovilo Društvo.

Odgovornosti Revizora za reviziju odvojenih i konsolidiranih financijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li odvojeni i konsolidirani financijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili greške, i izdati izvještaj neovisnog revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena sukladno MRevS-ima uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prevare ili greške i smatraju se značajni ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili skupno, utječu na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovi tih odvojenih i konsolidiranih financijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije sukladno MRevS-ima, stvaramo profesionalne prosudbe i održavamo profesionalni skepticizam tijekom revizije. Mi također:

- Prepoznamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikaza odvojenih i konsolidiranih financijskih izvještaja, zbog prevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikaza nastalog uslijed prevare je veći od rizika nastalog uslijed pogreške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola.
- Stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u danim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Društva i Grupe.
- Ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorila Uprava.
- Zaključujemo o primjerenosti korištene računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja koju koristi Uprava i, temeljeno na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Društva i Grupe da nastave s vremenski neograničenim poslovanjem. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pozornost u našem izvještaju neovisnog revizora na povezane objave u financijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modifikujemo naše mišljenje. Naši zaključci se temelje na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg izvještaja neovisnog revizora. Međutim, budući događaji ili uvjeti mogu uzrokovati da Društvo i Grupa prekinu s nastavljanjem poslovanja po vremenski neograničenoj osnovi.
- Ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj odvojenih i konsolidiranih financijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li odvojeni i konsolidirani financijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.
- Pribavljamo dostatne i primjerene revizijske dokaze u vezi s financijskim informacijama subjekata ili poslovnih aktivnosti unutar Grupe kako bi izrazili mišljenje o tim konsolidiranim financijskim izvještajima. Mi smo odgovorni usmjeravanje, nadziranje i izvođenje revizije Grupe. Mi smo isključivo odgovorni za naše revizijsko mišljenje.

Odgovornosti Revizora za reviziju odvojenih i konsolidiranih finansijskih izvještaja (nastavak)

Komuniciramo s onima koji su zaduženi za upravljanje u vezi s, između ostalog, planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i one u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama, koji su otkriveni tijekom naše revizije.

Mi, također, dajemo izjavu onima koji su zaduženi za upravljanje da smo postupali sukladno relevantnim etičkim zahtjevima vezanim za neovisnost i da ćemo komunicirati s njima o svim odnosima i drugim pitanjima za koja se može razumno smatrati da utiču na našu neovisnost, kao i, tamo gdje je to primjenjivo, o povezanim mjerama zaštite.

Među pitanjima o kojima se komunicira s onima koji su zaduženi za upravljanje, određujemo ona koja su od najveće važnosti za reviziju odvojenih i konsolidiranih finansijskih izvještaja tekućeg razdoblja i stoga su ključna revizijska pitanja. Ta pitanja opisujemo u našem izvještaju neovisnog revizora, osim ukoliko zakon ili propisi sprječavaju javno objavljivanje tih pitanja ili, kada odlučimo, u iznimno rijetkim okolnostima, da ta pitanje ne trebamo komunicirati u našem izvještaju neovisnog revizora, s obzirom da se razumno može očekivati da bi negativne posljedice njihove objave nadmašile dobrobiti javnog interesa.

Partner u reviziji odgovoran za angažman koji rezultira ovim izvješćem neovisnog revizora je Belma Istenić.

Deloitte d.o.o.

Yuri Sidorovich, prokurista

Zmaja od Bosne 12c
Sarajevo, Bosna i Hercegovina
20. travanj 2023. godine

Belma Istenić, ovlaštenu revizor

Croatia osiguranje d.d. Mostar
Odvojeni i konsolidirani izvještaj o financijskom položaju
na dan 31. prosinca 2022. godine

(Svi iznosi su izraženi u BAM, osim ukoliko je drugačije navedeno)

	Bilješka	31. prosinac 2022. Društvo	31. prosinac 2022. Grupa	31. prosinac 2021. Društvo	31. prosinac 2021. Grupa
Imovina					
Nematerijalna imovina	9.1	302.231	319.410	390.627	393.810
Nekretnine, postrojenja i oprema	9.1	7.606.235	11.293.078	7.474.054	12.400.815
Imovina s pravom korištenja	9.2	12.689.866	11.805.749	12.703.896	12.296.537
Ulaganja u investicijske nekretnine	9.3	4.090.618	7.687.163	4.108.825	6.447.694
Ulaganja raspoloživa za prodaju	10.2	1.945.801	1.945.801	2.151.531	2.151.531
Ulaganja po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak	10.3	3.517.518	3.517.518	2.582.019	2.582.019
Financijska ulaganja koja se drže do dospjeća	10.1	8.074.726	8.074.726	5.579.792	5.579.792
Ulaganja u ovisna društva	10.4	4.146.300	-	4.146.300	-
Depoziti, zajmovi i potraživanja	11	59.132.989	58.517.874	60.897.886	60.220.506
Udio reosiguranja u tehničkim pričuvama	12	4.279.927	4.279.927	3.705.889	3.705.889
Potraživanja iz ugovora o osiguranju i ostala potraživanja	13	5.633.867	8.658.454	6.311.795	9.346.433
Potraživanja za akontacije poreza na dobit	13	120.403	120.403	111.668	111.668
Razgraničeni troškovi pribave	15	6.083.484	6.083.484	6.050.149	6.050.149
Unaprijed plaćeni troškovi	15	2.034.040	2.034.040	3.273.538	3.273.828
Zalihe		98.323	99.473	82.501	94.346
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	14	908.744	953.884	5.862.615	5.893.466
Ukupna imovina		120.665.072	125.390.984	125.433.085	130.548.484
Kapital i pričuve					
Dionički kapital	16	16.018.520	16.018.520	16.018.520	16.018.520
Revalorizacijske pričuve		712.501	1.688.755	861.163	1.822.452
Zakonske pričuve		5.925.709	5.936.517	5.925.709	5.936.517
Zadržana dobit		3.731.472	3.259.211	2.584.145	2.084.038
Kapital i pričuve koji pripadaju Grupi		26.388.202	26.903.003	25.389.537	25.861.527
Nekontrolirajući interes	10.4	-	1.961.757	-	1.941.832
Ukupno kapital i pričuve		26.388.202	28.864.760	25.389.537	27.803.359
Obveze					
Tehničke pričuve	17	76.901.381	76.901.381	81.623.144	81.623.144
Rezerviranja i razgraničenja	19	1.690.651	1.740.477	1.567.102	1.617.336
Obveze po osnovu najмова	20	13.335.190	12.417.997	13.178.951	12.758.978
Obaveze za porez na dobit	18	108.559	120.275	156.458	173.333
Obveze proizašle iz ugovora o osiguranju i ostale obveze	18	2.241.089	5.346.094	3.517.893	6.572.334
Ukupno obveze		94.276.870	96.526.224	100.043.548	102.745.125
Ukupno kapital i obveze		120.665.072	125.390.984	125.433.085	130.548.484

Bilješke na stranicama od 18 do 132 čine sastavni dio financijskih izvještaja.

Damir Đogić
Direktor

Maja Sušac
Izvršni direktor

Croatia osiguranje d.d. Mostar
Odvojeni i konsolidirani izvještaj o dobiti ili gubitku i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti za godinu završenu 31. prosinca 2022.
(Svi iznosi su izraženi u BAM, osim ukoliko je drugačije navedeno)

	Bilješka	2022. Društvo	2022. Grupa	2021. Društvo	2021. Grupa
Zaračunate bruto premije		39.943.294	39.937.351	39.721.719	39.713.741
Premija suosiguranja		33.566	33.566	60.564	60.564
Ispravka vrijednosti potraživanja za premiju		(185.744)	(185.744)	133.449	133.449
Premije predane u reosiguranje		(5.035.819)	(5.035.819)	(4.845.294)	(4.845.294)
Premije predane u suosiguranje		(473.431)	(473.431)	(532.476)	(532.476)
Zaračunate premije, neto od reosiguranja/suosiguranja		34.281.866	34.275.923	34.537.962	34.529.984
Promjena bruto pričuva prijenosnih premija		2.443.647	2.443.647	3.013.973	3.013.973
Promjena pričuva prijenosnih premija, udio reosiguranja		179.482	179.482	148.967	148.967
Promjena pričuva prijenosnih premija, udio suosiguranja		(606.082)	(606.082)	(889.403)	(889.403)
Zarađene premije, neto od reosiguranja/suosiguranja	21	36.298.913	36.292.970	36.811.499	36.803.521
Prihodi od ulaganja	22	1.255.353	1.578.205	1.677.419	1.578.093
Prihodi od provizija i naknada	23	233.919	233.919	205.701	205.701
Ostali osiguravateljno-tehnički prihod, neto od reosiguranja	24	397.055	397.055	370.929	370.929
Ostali prihodi	25	330.633	424.230	487.100	1.180.548
Neto poslovni prihodi		38.515.873	38.926.379	39.552.648	40.138.792
Nastale štete, bruto iznos		(23.718.311)	(23.700.543)	(23.131.720)	(23.102.926)
Udio reosiguranja u nastalim štetama		2.174.708	2.174.708	229.975	229.975
Udio suosiguranja u nastalim štetama		276.040	276.040	359.499	359.499
Nastale štete, neto od reosiguranja	26	(21.267.563)	(21.249.795)	(22.542.246)	(22.513.452)
Promjene ostalih tehničkih pričuva, neto od reosiguranja	27	2.331.021	2.331.021	1.063.365	1.063.365
Troškovi pribave	28	(8.523.192)	(8.498.152)	(8.198.108)	(8.111.001)
Administrativni troškovi	28	(7.492.012)	(7.333.985)	(6.998.324)	(6.914.065)
Troškovi ulaganja	29	(953.122)	(918.777)	(633.586)	(636.315)
Ostali tehnički troškovi, neto od reosiguranja	30	(1.362.502)	(1.362.502)	(1.153.687)	(1.153.687)
Ostali troškovi, uključujući vrijednost usklađenja		-	(588.707)	-	(799.612)
Dobit prije poreza		1.248.503	1.305.482	1.090.062	1.074.025
Trošak poreza na dobit	31	(108.559)	(120.275)	(156.458)	(173.333)
Neto dobit za godinu		1.139.944	1.185.207	933.604	900.692
Pripisano imateljima kapitala matice		-	1.167.790	-	868.519
Pripisano nekontrolirajućim interesima	10.4	-	17.417	-	32.173
Ostala sveobuhvatna dobit					
Stavke koje se neće reklasificirati u dobit ili gubitak					
Dobici/ gubici proizišli iz revalorizacije zemljišta i građevinskih objekata koji služe društvu za obavljanje djelatnosti		58.244	80.247	144.372	76.880
Stavke koje se mogu reklasificirati u dobit ili gubitak					
Dobici/ gubici proizišli iz revalorizacije financijske imovine raspoložive za prodaju		(199.523)	(199.523)	(63.043)	(63.043)
Ostala sveobuhvatna dobit		(141.279)	(119.276)	81.329	13.837
Ukupna sveobuhvatna dobit		998.665	1.065.931	1.014.933	914.529
Ukupna sveobuhvatna dobit koja pripada:					
- Grupi			1.041.476		903.123
- Udjelima koji nemaju kontrolu			24.455		11.406
			1.065.931		914.529

Bilješke na stranicama od 18 do 132 čine sastavni dio financijskih izvještaja.

Croatia Osiguranje d.d. Mostar
Odvojeni i konsolidirani izvještaj o promjenama u kapitalu
za godinu završenu 31. prosinca 2022.

(Svi iznosi su izraženi u BAM, osim ukoliko je drugačije navedeno)

Izvještaj Društva o promjenama u kapitalu:

	Dionički kapital	Revalorizacijske pričuve	Zakonske pričuve	Zadržana dobit	Ukupno
Saldo 1. siječnja 2021.	16.018.520	802.451	5.925.709	2.193.857	24.940.537
Dobit za godinu	-	-	-	933.604	933.604
Ostala sveobuhvatna dobit	-	81.329	-	-	81.329
<i>Ukupna sveobuhvatna dobit</i>	-	81.329	-	933.604	1.014.933
Druge promjene na kapitalu	-	(22.617)	-	(543.316)	(565.933)
Saldo 31. prosinca 2021.	16.018.520	861.163	5.925.709	2.584.145	25.389.537
Dobit za godinu	-	-	-	1.139.944	1.139.944
Ostala sveobuhvatna dobit	-	(141.279)	-	-	(141.279)
<i>Ukupna sveobuhvatna dobit</i>	-	(141.279)	-	1.139.944	998.665
Druge promjene na kapitalu	-	(7.383)	-	7.383	-
Saldo 31. prosinca 2022.	16.018.520	712.501	5.925.709	3.731.472	26.388.202

Bilješke na stranicama od 18 do 132 čine sastavni dio financijskih izvještaja.

Croatia osiguranje d.d. Mostar
Odvojeni i konsolidirani izvještaj o promjenama u kapitalu
za godinu završenu 31. prosinca 2022.

(Svi iznosi su izraženi u BAM, osim ukoliko je drugačije navedeno)

Izvještaj Grupe o promjenama u kapitalu:

	Dionički kapital	Revalorizacijske pričuve	Zakonske pričuve	Zadržana dobit	Kapital i pričuve koji pripadaju Grupi	Nekontrolirajući interes	Ukupno
Saldo 1. siječnja 2021.	16.018.520	1.831.233	5.936.517	1.841.880	25.628.150	1.916.028	27.544.178
Dobit za godinu	-	-	-	868.519	868.519	32.173	900.692
Ostala sveobuhvatna dobit	-	13.837	-	-	13.837	-	13.837
<i>Ukupna sveobuhvatna dobit</i>	-	13.837	-	-	882.356	32.173	914.529
Druge promjene na kapitalu	-	(22.618)	-	(626.361)	(648.979)	(6.369)	(655.348)
Saldo 31. prosinca 2021.	16.018.520	1.822.452	5.936.517	2.084.038	25.861.527	1.941.832	27.803.359
Dobit za godinu	-	-	-	1.167.790	1.167.790	17.417	1.185.207
Ostala sveobuhvatna dobit	-	(126.314)	-	-	(126.314)	7.038	(119.276)
<i>Ukupna sveobuhvatna dobit</i>	-	(126.314)	-	1.167.790	1.041.476	24.455	1.065.931
Druge promjene na kapitalu	-	(7.383)	-	7.383	-	(4.530)	(4.530)
Saldo 31. prosinca 2022.	16.018.520	1.688.755	5.936.517	3.259.211	26.903.003	1.961.757	28.864.760

Bilješke na stranicama od 18 do 132 čine sastavni dio financijskih izvještaja.

Croatia osiguranje d.d. Mostar
Odvojeni i konsolidirani izvještaj o gotovinskim tijekovima
za godinu završenu 31. prosinca 2022.

(Svi iznosi su izraženi u BAM, osim ukoliko je drugačije navedeno)

	Bilješka	2022. Društvo	2022. Grupa	2021. Društvo	2021. Grupa
Tijekovi gotovine iz operativnih aktivnosti					
Dobit prije oporezivanja		1.248.503	1.305.482	1.090.062	1.074.025
<i>Usklađenja za:</i>					
Amortizacija	28	2.005.655	2.076.234	1.928.430	1.938.514
Umanjenje vrijednosti potraživanja po osnovu premija i ostalih potraživanja	13	25.125	25.125	(122.641)	(122.641)
Rezervisanja za prenosnu premiju, neto	21	(2.017.047)	(2.017.047)	(2.273.537)	(2.273.537)
Rezervisanja za štete, neto	26 i 27	(3.453.157)	(3.453.157)	1.063.365	1.063.365
Povećanje rezerviranja i razgraničenja	19	123.549	123.141	606.350	606.350
Ispravka vrijednosti zajmova i potraživanja, neto	11.2	23.268	23.268	19.279	4.935
Amortizacija fer vrijednosti financijske imovine raspoložive za prodaju, neto	10.2	(8.793)	(8.793)	(8.753)	(8.753)
Umanjenje vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme	9.1	(4.985)	48.961	(19.076)	(74.251)
Efekti promjene fer vrijednosti ulaganja u investicijske nekretnine	9.3	18.207	13.558	(49.683)	(17.288)
Prihodi od kamata priznati u izvještaju o dobiti ili gubitku	22	(927.159)	(907.988)	(1.265.408)	(1.230.435)
Rashodi od kamata priznati u izvještaju o dobiti ili gubitku		545.654	492.138	555.001	476.465
<i>Promjene u obrtnom kapitalu:</i>					
Smanjenje potraživanja iz ugovora o osiguranju i ostalih potraživanja		669.193	508.105	411.659	519.866
Smanjenje unaprijed plaćenih troškova		1.239.498	1.239.788	(271.707)	(271.997)
Povećanje razgraničenih troškova pribave		(33.335)	(33.335)	288.394	288.394
Povećanje obveza proizašle iz ugovora o osiguranju i ostalih obveza		(1.324.703)	(1.275.837)	(1.635.606)	(1.860.187)
Plaćeni porez na dobit		(108.559)	(120.298)	(156.458)	(173.333)
Neto (odljev)/ priljev gotovine iz poslovnih aktivnosti		(1.978.912)	(1.797.207)	159.671	(60.508)

Croatia osiguranje d.d. Mostar
Odvojeni i konsolidirani izvještaj o gotovinskim tijekovima
za godinu završenu 31. prosinca 2022.

(Svi iznosi su izraženi u BAM, osim ukoliko je drugačije navedeno)

Tijekovi gotovine iz ulagačkih

aktivnosti

Nabavka nekretnina, postrojenja i opreme	(219.019)	(387.290)	377.991	377.991
Nabavka nematerijalne imovine	(25.161)	(43.584)	-	-
Nabavka ostale imovine koja ne služi za provođenje djelatnosti	(15.821)	(5.125)	158.442	158.442
Ulaganja u imovinu po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak	(935.499)	(935.499)	(13.722)	(13.722)
Ulaganja u financijsku imovinu koja se drži do dospijeca	(2.494.934)	(2.494.934)	-	-
Ulaganja u zajmove i depozite	(26.095.370)	(26.095.370)	(22.704.682)	(22.675.998)
Priljevi od zajmova i depozita	27.847.661	27.785.280	23.826.269	23.727.980
Primljena kamata	890.463	871.292	1.183.397	1.148.424

Neto (odljev)/ priljev gotovine iz ulagačkih aktivnosti

(1.047.681) (1.305.230) 2.827.695 2.723.117

Tijekovi gotovine iz financijskih aktivnosti

Otplata glavnice po najmovima	(1.383.095)	(1.327.306)	(1.442.573)	(1.204.571)
Otplata kamate po najmovima	(544.184)	(509.839)	(554.234)	(475.698)

Neto odljev gotovine iz financijskih aktivnosti

(1.927.279) (1.837.145) (1.996.807) (1.680.269)

Neto (smanjenje)/ povećanje gotovine i gotovinskih ekvivalenata

(4.953.871) (4.939.582) 990.559 982.340

Gotovina i gotovinski ekvivalenti na početku izvještajnog razdoblja

14

5.862.615 5.893.466 4.872.056 4.911.126

Gotovina i gotovinski ekvivalenti na kraju izvještajnog razdoblja

14

908.744 953.844 5.862.615 5.893.466

Bilješke na stranicama od 18 do 132 čine sastavni dio financijskih izvještaja.

Croatia osiguranje d.d. Mostar
Bilješke uz odvojene i konsolidirane financijske izvještaje
za godinu završenu 31. prosinca 2022.

(Svi iznosi su izraženi u BAM, osim ukoliko je drugačije navedeno)

1. OPĆE INFORMACIJE

Croatia osiguranje d.d. („Društvo“) je dioničko društvo sa sjedištem u Mostaru, Ulica Kardinala Stepinca bb. Društvo je upisano u sudski registar Višeg suda u Mostaru dana 06. studenog 1992. godine, a dana 17. svibnja 1999. godine Županijski sud u Širokom Brijegu izdao je Rješenje br. U/I-271/99.

Društvo je mješovito osiguravajuće društvo koje nudi proizvode životnog (Rješenje Agencije za nadzor osiguranja za obavljanje djelatnosti životnog osiguranja broj: 1.0.-021-837/07 od 6. srpnja 2007. godine) i neživotnog osiguranja (Rješenje za obavljanje djelatnosti neživotnog osiguranja broj: 1.0.-021-837-1/07 od 06. srpnja 2007. godine) na području Bosne i Hercegovine. Društvo ostvaruje prodaju preko 70 prodajnih mjesta, uključujući ispostave, šaltere i zastupnike.

Predmet poslovanja Društva su poslovi zaključenja ugovora osiguranja i obrada zahtjeva za naknadom koji proističu iz tih ugovora.

Djelatnost osiguranja su životno i neživotno osiguranje za koje je Društvo dobilo dozvolu od Agencije za nadzor osiguranja FBiH („Agencija“), a obuhvaćaju slijedeće vrste osiguranja, prema klasifikaciji Agencije:

- Osiguranje od nezgode
- Zdravstveno osiguranje
- Osiguranje kasko cestovnih vozila
- Osiguranje robe u prijevozu
- Osiguranje od požara i elementarnih šteta
- Ostala osiguranja imovine
- Osiguranje od odgovornosti za uporabu motornih vozila
- Osiguranje od opće civilne odgovornosti
- Osiguranje kredita
- Osiguranje raznih financijskih gubitaka
- Osiguranje pomoći
- Životna osiguranja

Na dan 31. prosinca 2022. godine, Društvo je zapošljavalo 218 djelatnika (2021.: 202 djelatnika). Prosječan broj djelatnika u 2022. godini je 206.

Croatia osiguranje grupu čine Društvo i njegova ovisna društva, kako je prikazano u nastavku (u daljem tekstu „Grupa“). Na dan 31. prosinca 2022. godine, Grupa je zapošljavala 230 djelatnika (2021.: 211 djelatnika).

Ovisna društva konsolidirana u financijskim izvještajima Grupe su kako slijedi:

Ovisno društvo	Industrija	% vlasništva	
		31. prosinac 2022.	31. prosinac 2021.
Croatia Remont d.d. Čapljina	Stanica tehničkog pregleda	69,78%	69,78%
Croauto d.o.o. Mostar	Stanica tehničkog pregleda	66,79%	66,79%
Hotel Hum d.o.o. Ljubuški	Hotelsko-ugostiteljske usluge	100,00%	100,00%
Skadenca d.o.o. Mostar	Posredovanje u osiguranju	66,79%	-
Tia auto d.o.o. Mostar	Održavanje motornih vozila	66,79%	-

Croatia osiguranje d.d. Mostar
Bilješke uz odvojene i konsolidirane financijske izvještaje
za godinu završenu 31. prosinca 2022.

(Svi iznosi su izraženi u BAM, osim ukoliko je drugačije navedeno)

1. OPĆE INFORMACIJE (NASTAVAK)

Uprava Društva

Upravu Društva sačinjavali su:

Danijel Zirdum	Direktor, od 8. rujna 2019. do 30.11.2022. godine
Damir Đogić	Izvršni direktor, od 04.07.2022. – 30.11.2022. godine
Damir Đogić	Direktor, od 30.11.2022. godine
Maja Sušac	Izvršni direktor, od 17. ožujka 2020. godine

Nadzorni odbor

Nadzorni odbor se sastojao od sljedećih članova:

Robert Vučković	Predsjednik
Gordan Radin	Član
Mario Batarilo	Član

Odbor za reviziju

Odbor za reviziju tijekom 2021. godine:

Dario Sertić	Predsjednik
Jelena Matijević	Član
Marko Bagarić	Član, do 14.01.2022.
Maja Letica	Član, od 14.01.2022.

Interni revizor

Irena Čotić

Aktuar

Milenka Tolj   Ovlašteni aktuar

2. OSNOVA ZA PRIPREMU IZVJEŠTAJA

Društvo je pripremilo i odvojene i konsolidirane financijske izvještaje.

Osnovne računovodstvene politike korištene za pripremu ovih odvojenih i konsolidiranih financijskih izvještaja su navedene u nastavku. Ove politike su se primjenjivale na sva prikazana razdoblja, osim ukoliko nije drugačije navedeno.

2.1 Usuglašenost sa MSFI

Društvo je pripremilo ove financijske izvještaje sukladno Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja („MSFI“) i interpretacijama izdanih od strane Odbora za interpretaciju MSFI, a koji su primjenjivi na subjekte koji izvještavaju pod MSFI. Financijski izvještaji su usklađeni sa MSFI izdanim od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde („IASB“).

2.2 Vremenska neograničenost poslovanja

Financijski izvještaji su pripremljeni pod pretpostavkom vremenske neograničenosti poslovanja, što podrazumijeva da će Društvo nastaviti vršiti uobičajene poslovne aktivnosti, i biti sposobno realizirati potraživanja i podmiriti obveze u normalnom tijeku poslovanja.

2.3 Načelo povijesnog troška

Ovi financijski izvještaji pripremljeni su po načelu povijesnog troška, osim za određenu financijsku imovinu i obveze, određene klase nekretnina, postrojenja i opreme, i investicijske nekretnine – koji se mjere po fer vrijednosti.

2.4 Mjerenje fer vrijednosti

Fer vrijednost je cijena koja bi se dobila za prodaju ili bi bila plaćena za prijenos obveza u redovnoj transakciji između učesnika na tržištu na datum mjerenja, bez obzira na to je li ta cijena direktno uočljiva ili procijenjena koristeći drugu tehniku procjene vrijednosti. U procjeni fer vrijednosti imovine ili obveza, Društvo uzima u obzir karakteristike imovine ili obveza kada bi učesnici na tržištu uzeli u obzir ove karakteristike kod određivanja cijene imovine ili obveza na datum mjerenja.

Fer vrijednost imovine ili obveze mjeri se koristeći pretpostavke koje bi primjenjivali učesnici na tržištu prilikom definiranja cijene imovine ili obveze, pretpostavljajući da učesnici na tržištu djeluju u njihovom ekonomskom interesu.

Mjerenje fer vrijednosti nefinancijske imovine uzima u obzir sposobnost učesnika u tržištu da generira ekonomske benefite koristeći imovinu na najveći i najbolji mogući način ili prodajući je drugom učesniku na tržištu koje će na taj isti način koristiti tu imovinu.

Grupa koristi metode procjene koje su prikladne u datim okolnostima i za koje je dostupna dovoljna količina podataka da bi se izmjerila fer vrijednost, maksimalno povećavajući upotrebu svih relevantnih uočljivih ulaznih jedinica i minimizirajući upotrebu neuočljivih ulaznih jedinica.

2. OSNOVA ZA PRIPREMU IZVJEŠTAJA (NASTAVAK)

2.4 Mjerenje fer vrijednosti (nastavak)

Sva imovina i obveze za koje je izmjerena ili opisana fer vrijednost u financijskom izvještaju kategorizirana je unutar hijerarhije fer vrijednosti. Hijerarhija na osnovu najniže razine ulaznih jedinica koji je značajan za mjerenje fer vrijednosti, je opisana kako slijedi i to:

- Razina 1 – kotirane (nekorrigirane) cijene na aktivnim tržištima za identičnu imovinu ili obveze;
- Razina 2 – tehnike vrednovanja kod kojih je najniža razina ulaznih podataka, koji je značajan za mjerenje fer vrijednosti, direktno ili indirektno uočljiv; i
- Razina 3 – tehnike vrednovanja kod kojih je najniža razina ulaznih podataka, koji je značajan za mjerenje fer vrijednosti, neuočljiv.

Za imovinu i obveze koje se priznaju u financijskim izvještajima po fer vrijednosti na trajnoj osnovi, Grupa utvrđuje postoje li prijenosi između razina u hijerarhiji ponovnom procjenom kategorizacije (na osnovu najniže razine ulaznih podataka koji je značajan za mjerenje fer vrijednosti u cjelini) na kraju svakog izvještajnog razdoblja.

Dodatne informacije o pretpostavkama u mjerenju fer vrijednosti sadržane su u sljedećim bilješkama:

- Bilješka 9.1 – nekretnine, postrojenja i oprema;
- Bilješka 9.3 – ulaganja u investicijske nekretnine i
- Bilješka 34 – financijski instrumenti.

2.5 Početna primjena novih izmjena i dopuna postojećih standarda koji su na snazi u tekućem izvještajnom razdoblju

Sljedeći novi standardi, izmjene postojećih standarda i tumačenja koje je izdao Odbor za međunarodne računovodstvene standarde bili su na snazi za tekući izvještajni period:

- Izmjene MSFI 3 "Poslovne kombinacije" - Pozivanje na Konceptualni okvir sa izmjenama MSFI 3 (koji stupaju na snagu za godišnje periode koji počinju 1. januara 2022. ili kasnije).
- Izmjene MRS 37 "Odredbe, kontigentne obaveze i kontingentna imovina" - Teški ugovori - troškovi ispunjenja ugovora (koji stupaju na snagu za godišnje periode koji počinju 1. januara 2022. godine ili kasnije).
- Izmjene različitih standarda zbog "Poboljšanja MSFI (ciklus 2018-2020) " koje proizilaze iz godišnjeg projekta poboljšanja MSFI (MSFI 1, MSFI 9 i IAS 41) prvenstveno u cilju otklanjanja nedosljednosti i razjašnjavanja formulacije (Izmjene MSFI 1, MSFI 9 i MRS 41 stupaju na snagu za godišnje periode koji počinju 1. januara 2022. godine ili kasnije).
- Izmjene MSFI 16 "Zakupi" - koncesije vezane za zakup u vezi sa COVID-19 posle 30. juna 2021. godine usvojene 6. februara 2022. godine (stupaju na snagu od 30. juna 2021. godine za financijske godine koje počinju, najkasnije, 1. januara 2021. godine ili kasnije),

Usvajanje spomenutih novih standarda, izmjena postojećih standarda i tumačenja, nije vodilo nikakvim materijalnim promjenama u financijskim izvještajima Društva.

2. OSNOVA ZA PRIPREMU IZVJEŠTAJA (NASTAVAK)

2.6 Novi standardi i izmjene i dopune postojećih standarda koji su objavljeni, a nisu još usvojeni

Na dan izdavanja ovih financijskih izvještaja, sljedeći novi standardi, izmjene postojećih standarda i tumačenja su objavljeni, ali nisu još na snazi:

- Izmjene MRS 1 "Prezentacija financijskih izvještaja" - Klasifikacija obaveza kao tekućih ili netekućih (na snazi za godišnje periode koji počinju 1. januara 2023. ili kasnije),
- Izmjene MRS 1 "Prezentacija financijskih izvještaja" - Objelodanjivanje računovodstvenih politika (koje stupaju na snagu za godišnje periode koji počinju 1. januara 2023. godine ili kasnije),
- Izmjene MRS 8 "Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i grešaka" - Definicija računovodstvenih procjena (koje stupaju na snagu za godišnje periode koji počinju 1. januara 2023. godine ili kasnije),
- Izmjene MSFI 9 "Financijski instrumenti", MRS 39 "Financijski instrumenti: priznavanje i mjerenje", MSFI 7 "Financijski instrumenti: objelodanjivanja", MSFI 4 "Ugovori o osiguranju" i MSFI 16 "Lizing" - Reforma referentne kamatne stope — Faza 2 (koja stupa na snagu za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2021. godine), koji je usvojen i stupa na snagu 2. februara 2021. godine.
- Izmjene i dopune MRS-a 1 "Prezentacija financijskih izvještaja" – Dugoročni dug sa sporazumima (koji stupa na snagu za godišnje periode koji počinju 1. januara 2024. ili nakon 1. januara 2024. godine).
- Izmjene MRS 12 "Porezi na dohodak" - odloženi porez koji se odnosi na imovinu i obaveze koje proizilaze iz jedinstvene transakcije (na snazi za godišnje periode koji počinju 1. januara 2023. godine ili kasnije)
- Izmjene MSFI 16 "Lizing" – Odgovornost za zakup u prodaji i zakupu (na snazi za godišnje periode koji počinju 1. januara 2024. ili nakon 1. januara 2024. godine),
- Izmjene MSFI 17 "Ugovori o osiguranju" uključujući izmjene MSFI 17 od 25. juna 2020. godine i izmjene MSFI 17 "Ugovori o osiguranju" - Početna primjena MSFI 17 i MSFI 9 od 9. decembra 2021. godine i, te izmjene MSFI 4 Ugovori o osiguranju "Produženje privremenog oslobođenja od primjene MSFI 9" usvojeni 6. februara 2022. godine (koji stupaju na snagu za godišnje periode koji počinju 1. januara 2026. ili kasnije).

MSFI 17 je izdan u maju 2017. godine kao zamjena za MSFI 4 Ugovori o osiguranju. Standard zahtijeva model mjerenja koji se bazira na aktualnim najboljim procjenama, pri čemu se procjene ponovno mjere u svakom izvještajnom razdoblju. Ugovori se mjere korištenjem, između ostalog, sljedećih parametara:

- ponderisani (na temelju vjerovatnosti) diskontovani novčani tokovi,
- izričito iskazano usklađenje za rizik neostvarenja očekivanih novčanih tokova, i
- marža ugovorne usluge (contractual service margin – „CSM“) koja predstavlja nezarađenu dobit ugovora koja se priznaje kao prihod tokom razdoblja.

2. OSNOVA ZA PRIPREMU IZVJEŠTAJA (NASTAVAK)

2.7 Novi standardi i izmjene i dopune postojećih standarda koji su objavljeni, a nisu još usvojeni (nastavak)

Društvo očekuje da će novi standard rezultirati promjenom računovodstvenih politika, da će imati određeni utjecaj na dobit i ukupni kapital, te da će također dovesti do promjena u pogledu prezentacije i objava u finansijskim izvještajima.

MSFI 9 Finansijski instrumenti, koji će imati uticaj na klasifikaciju i mjerenje finansijske imovine i finansijskih obaveza Društva kao i mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka, dovršen je u potpunosti i izdan od strane Međunarodnog odbora za računovodstvene standarde u 2014. godini s obaveznom primjenom od 1. januara 2018. godine. U skladu sa standardom, subjekti izvještavanja u finansijskim izvještajima za 2017. godinu trebaju objaviti ključne odrednice metodološkog pristupa korištenog kod primjene MSFI 9, kao i efekte na bilansne stavke i nivo kapitala na prvi dan primjene (1. januar 2018.).

Prema Odluci Saveza računovođa, revizora i finansijskih djelatnika Federacije Bosne i Hercegovine, MSFI 17 će se primjenjivati na godišnja obračunska razdoblja koja počinju 1. januara 2026. godine ili kasnije, uz mogućnost ranije primjene u slučajevima kada se primjenjuje i Međunarodni standard finansijskog izvještavanja (MSFI) 9-Finansijski instrumenti. U skladu s navedenim, Društvo ispunjava kriterije za privremeno izuzeće od MSFI 9 i namjerava odgoditi primjenu MSFI 9 do datuma stupanja na snagu novog standarda za ugovore o osiguranju (MSFI 17) koji je primjenjiv za periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2026. godine.

Društvo je odlučilo da ne usvoji ove nove standarde, izmjene postojećih standarda i novo tumačenje prije datuma stupanja na snagu. Društvo predviđa da usvajanje ovih standarda, izmjene postojećih standarda i nova tumačenja neće imati materijalan uticaj na finansijske izvještaje Društva u periodu inicijalne prijave.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

3.1 Komparativni podaci

Odvojeni i konsolidirani financijski izvještaji pružaju komparativne podatke za godinu završenu 31. prosinca 2022.

3.2 Funkcionalna i izvještajna valuta

Odvojeni i konsolidirani financijski izvještaji iskazani su u valuti primarnog ekonomskog okruženja u kojem Društvo i Grupa posluju („funkcionalna valuta“), konvertibilnim markama („BAM“).

3.3 Preračunavanje stranih valuta

Transakcije u valutama koje nisu BAM se početno evidentiraju po kursu koji važi na dan transakcije. Monetarna imovina i obveze denominirane u takvim valutama preračunavaju se po stopama koje važe na datum izvještajnog razdoblja.

Nemonetarne stavke iskazane po fer vrijednosti koje su denominirane u stranim valutama ponovo se preračunavaju po kursu važećem na dan kada je utvrđena fer vrijednost.

Nemonetarne stavke denominirane u stranim valutama koje se mjere po historijskom trošku se ne preračunavaju ponovo.

Dobici i gubici nastali preračunavanjem uključuju se u izvještaj o dobiti ili gubitku u razdoblju u kojem su nastali. Bilo koji efekt preračunavanja unutar dobitaka ili gubitaka od nemonetarne imovine koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, biti će priznat kroz ostalu sveobuhvatnu dobit.

3.4 Konsolidacija

Konsolidirane financijske izvještaje čine financijski izvještaji Društva i njegovih ovisnih društava.

3.5 Ulaganja u ovisna društva

Ovisno društvo je subjekt koji je pod kontrolom Društva.

Investitor kontrolira subjekt u koji je izvršeno ulaganje kada je izloženo, ili ima pravo, na različite prinose radi svoje uključenosti u subjekt u koji je izvršeno ulaganje te im sposobnost utjecaja na te prinose kroz svoj utjecaj na subjekt u koji je izvršeno ulaganje.

Podružnice su sva društva pod kontrolom Grupe. Kontrola postoji kada Grupa može upravljati financijskim i poslovnim politikama na takav način da ostvari korist od aktivnosti podružnica. Postojanje i učinak potencijalnih glasačkih prava koja je moguće trenutno izvršiti ili konvertirati, uzima se u obzir kod određivanja kontrolira li Grupa drugo društvo.

Financijski izvještaji podružnica se uključuju metodom pune konsolidacije od datuma kada je kontrola prenesena na Grupu do datuma prestanka kontrole. Metoda kupnje koristi se za evidentiranje stjecanja podružnice od strane Grupe. Trošak stjecanja podružnice mjeri se po fer vrijednosti dane imovine, izdanih vlasničkih instrumenata i nastalih ili preuzetih obveza na datum razmjene, uvećano za troškove koji se mogu izravno pripisati stjecanju. Stečena prepoznatljiva imovina i obveze i preuzete potencijalne obveze u poslovnim kombinacijama početno se vrednuju po fer vrijednosti na datum stjecanja, neovisno o udjelu interesa manjinskih dioničara. Višak troška stjecanja iznad fer vrijednosti udjela Grupe u stečenoj prepoznatljivoj neto imovini, uključujući i nematerijalnu imovinu, evidentira se kao goodwill.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

3.5 Ulaganja u ovisna društva (nastavak)

Ukoliko je trošak stjecanja manji od fer vrijednosti neto imovine stečene podružnice, razlika se priznaje izravno u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti.

U odvojenim financijskim izvještajima Društva, ulaganje u podružnice je iskazano po trošku sticanja umanjenom za odgovarajuće umanjeње vrijednosti, ukoliko je to potrebno.

Rezultati ovisnog društva stečenih ili prodanih tijekom godine uključuju se u konsolidirani izvještaj o dobiti ili gubitku od datuma stvarnog stjecanja, odnosno prodaje. Sve materijalne transakcije unutar Grupe, bilančne pozicije, prihodi i rashodi, nerealizirani dobiti i gubici sa ovisnim društvom, eliminirani su za potrebe konsolidacije.

Financijski izvještaji ovisnih društava su po potrebi usklađeni kao posljedica međusobnog ujednačavanja računovodstvenih politika subjekata u sklopu Grupe. Udjeli koji nemaju kontrolu u neto imovini ovisnog društva (nekontrolirajući interes) iskazuju se odvojeno od kapitala Grupe. Udjeli koji nemaju kontrolu sastoje se od iznosa udjela od izvornog datuma poslovnog spajanja.

Subjekt pripisuje dobit ili gubitak i svaku komponentu ostale sveobuhvatne dobiti vlasnicima matice i nekontrolirajućim interesima. Subjekt će također pripisati ukupnu sveobuhvatnu dobit vlasnicima matice i nekontrolirajućim interesima čak i ako to rezultira manjkom manjka kod nekontrolirajućih interesa.

3.6 Nekretnine, postrojenja i oprema

Zemljište i građevine su u izvještaju o financijskom položaju iskazane po revaloriziranoj vrijednosti, koja predstavlja fer vrijednost na dan revalorizacije, umanjenoj za naknadnu ispravku vrijednosti i naknadne akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti. Revalorizacija se vrši na kraju svakog godišnjeg izvještajnog razdoblja s ciljem da se knjigovodstvena vrijednost materijalno ne razlikuje od one vrijednosti koja bi bila utvrđena korištenjem fer vrijednosti na kraju izvještajnog razdoblja. Bilo koji revalorizacijski višak proistekao iz revalorizacije zemljišta i građevina priznaje se u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, osim za iznos revaloriziranog gubitka na istoj nekretnini priznatog u izvještaju o dobiti ili gubitku u prethodnom razdoblju, u kojem slučaju se priznaje dobit u izvještaju o dobiti ili gubitku u visini prethodno priznatog gubitka. Smanjenje knjigovodstvene vrijednosti proisteklo iz revalorizacije zemljišta i građevina priznaje se u visini prekoračenja iznosa pozitivnih revalorizacijskih pričuva, ukoliko ga ima, a vezano za prethodne revalorizacije iste nekretnine.

Kad se revalorizira stavka zemljišta i građevina, to sredstvo se usklađuje sa revaloriziranim iznosom na način da usklađivanje bruto knjigovodstvene vrijednosti bude sukladno revalorizaciji knjigovodstvene vrijednosti sredstva.

Revalorizacijski višak, koji ukazuje na promjene tijekom razdoblja i svako ograničenje u raspodjeli salda dioničarima, uključen u kapital, a koje se odnosi na revalorizaciju nekretnina, postrojenja i opreme, prijenosi se direktno na zadržanu dobit kada se sredstvo isknjiži. Ovo može uključiti transfer čitavog viška kada se sredstvo otpiše ili stavi van upotrebe.

Prijenos sa revalorizacijskih pričuva na zadržanu dobit ne vrši se preko izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti.

Ostale klase nekretnina, postrojenja i oprema iskazuju se po trošku nabavke umanjenom za ispravku vrijednosti i akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti, ako postoje. Trošak nabavke obuhvata nabavnu cijenu i sve troškove direktno povezane s dovođenjem sredstva u radno stanje za namjeravanu uporabu.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

3.6 Nekretnine, postrojenja i oprema (nastavak)

Troškovi tekućeg održavanja i popravaka, zamjene, te investicijskog održavanja manjeg obima priznaju se kao rashod razdoblja u kojem su nastali. U situacijama gdje je jasno da su troškovi rezultirali povećanjem budućih očekivanih ekonomskih koristi koje se trebaju ostvariti uporabom imovine iznad njenih izvorno procijenjenih mogućnosti, oni se kapitaliziraju, odnosno uključuju u knjigovodstvenu vrijednost tog sredstva.

Dobici ili gubici nastali otuđenjem ili rashodovanjem određenog sredstva utvrđuju se kao razlika između prihoda od prodaje i knjigovodstvenog iznosa toga sredstva i priznaju u korist, odnosno na teret prihoda.

Amortizacija se obračunava na temelju procijenjenog vijeka uporabe sredstva, koristeći linearnu metodu kako slijedi:

	2022.	2021.
	%	%
Građevinski objekti	1,3-1,5	1,3-1,5
Oprema	7-20	7-20

3.7 Ulaganja u investicijske nekretnine

Investicijske nekretnine početno se vrednuju po trošku, uključujući i troškove transakcije. Nakon početnog priznavanja, investicijske nekretnine iskazuju su po fer vrijednosti, koja odražava tržišne uvjete na datum izvještavanja. Dobici i gubici koji rezultiraju promjenom fer vrijednosti investicijskih nekretnina uključeni su u izvještaj o dobiti ili gubitku u razdoblju u kojem nastaju. Fer vrijednosti utvrđuju se na osnovu godišnjih vrednovanja izvršenih od strane azajmoviranog eksternog neovisnog procjenitelja.

Investicijske nekretnine prestaju se priznavati kada su otuđene (tj. na datum kada neko drugi preuzme kontrolu) ili kada su trajno povučene iz upotrebe, te se ne očekuje buduća ekonomska korist od njihovog otuđenja. Razlika između neto priljeva od prodaje i knjigovodstvene vrijednosti sredstva priznaje se u izvještaju o dobiti ili gubitku u razdoblju prestanka priznavanja.

Prijenosi se vrše na (ili sa) investicijske nekretnine onda kada postoji promjena u korištenju. Za prijenos sa investicijskih nekretnina koje se iskazuju po fer vrijednosti na operativne nekretnine, kao vrijednost troška za naknadno računovodstveno evidentiranje uzima se fer vrijednost na datum promjene u korištenju. Ukoliko se operativna nekretnina prenese na investicijske nekretnine koje se iskazuju po fer vrijednosti, za takvo sredstvo Društvo vrši računovodstveno evidentiranje sukladno politici za nekretnine, postrojenja i opremu (sukladno MRS 16), do datuma promjene u korištenju. Razlika između knjigovodstvene vrijednosti imovine sukladno MRS 16 i njene fer vrijednosti na dan prijenosa, računovodstveno se evidentira kao revalorizacija.

3.8 Nematerijalna imovina

Zasebno nabavljena nematerijalna imovina, na početnom priznavanju, mjeri se po trošku. Nakon početnog priznavanja, nematerijalna imovina se iskazuje po trošku umanjenom za ispravku vrijednosti i eventualno priznate gubitke uslijed umanjenja vrijednosti.

Nematerijalna imovina se amortizira tijekom svog korisnog ekonomskog vijeka upotrebe i procjenjuje za umanjenje vrijednosti kadgod postoje naznake da vrijednost nematerijalnog sredstva može biti umanjena.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

3.8 Nematerijalna imovina (nastavak)

Amortizacija se obračunava linearno, kako slijedi:

	2022	2021.
	%	%
Softver	14,30	14,30
Ostala nematerijalna imovina	20	20

Razdoblje i metoda amortizacije se preispituju barem na kraju svakog izvještajnog razdoblja. Promjene u očekivanom vijeku uporabe ili u očekivanom načinu korištenja budućih ekonomskih koristi ugrađenih u sredstvu smatraju se modifikacijama u razdoblju ili metodi amortizacije, i tretiraju se kao promjene u računovodstvenim procjenama. Trošak amortizacije nematerijalne imovine priznaje se u izvještaju o dobiti ili gubitku u kategoriji troška koja je konzistentna sa funkcijom nematerijalne imovine.

3.9 Najmovi

3.9.1 Grupa kao najmoprimac

Najmovi se priznaju kao imovina s pravom korištenja, kao i pripadajuće obveze po osnovu najмова, na dan kada je unajmljena imovina dostupna za upotrebu od strane Grupe.

Imovina s pravom korištenja prezentirana je odvojeno u izvještaju o financijskom položaju.

Na dan početka priznavanja, obveze po osnovu najмова mjere se u iznosu jednakom sadašnjoj vrijednosti fiksnih plaćanja najma za predmetnu imovinu s pravom korištenja, umanjena za sva potraživanja za podstjecaje za najam, tijekom trajanja najma:

Plaćanja najma diskontuju se korištenjem kamatne stope koja se podrazumijeva u najmu, ako se ta stopa može lako odrediti, ili inkrementalne stope zaduživanja Grupe.

Svako plaćanje najma raspoređuje se između obveze i troškova financiranja. Obveze po osnovu najмова naknadno se mjere primjenom metode efektivne kamate. Knjigovodstveni iznos obveze ponovno se mjeri tako da odražava bilo kakvo preispitivanje, izmjenu najma ili revidirana suštinski fiksna plaćanja.

Trajanje najma je neotkazivo razdoblje otkazivanja najma; razdoblja obuhvaćena opcijama za produženje i raskid najma uključuju se u trajanje najma samo ako je razumno izvjesno da će se najam produžiti ili neće biti otkazan.

Imovina s pravom korištenja se početno mjeri po trošku koji se sastoji iz sljedećeg:

- iznos početnog mjerenja obveze po osnovu najмова;
- bilo kakva plaćanja najma izvršena na ili prije datuma početka, umanjena za primljene potjecaje za najam;
- bilo koji početni direktni troškovi;
- troškovi vraćanja u prvobitno stanje.

Naknadno, imovina s pravom korištenja mjeri se po trošku umanjenom za akumuliranu amortizaciju i eventualne akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti, te se prilagođava za ponovno mjerenje obveze po osnovu najмова zbog ponovne procjene ili izmjena najma.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

3.9 Najmovi (nastavak)

3.9.1 Grupa kao najmoprimac (nastavak)

Imovina s pravom korištenja amortizira se tijekom vijeka trajanja sredstva ili trajanja najma, ovisno šta je kraće, linearnom metodom. Razdoblja amortizacije za imovinu s pravom korištenja su sljedeći:

- vozila 2-5 godine
- poslovne zgrade s pravom korištenja 5-15 godina

Plaćanja povezana sa svim kratkotrajnim najmovima i određenim najmovima imovine niske vrijednosti priznaju se linearno kao trošak kroz dobit ili gubitak. Iako definicija imovine male vrijednosti nije definirana u odredbama samog MSFI 16, Osnova za zaključak navodi da je prilikom definiranja imovine male vrijednosti IASB imao u vidu iznos od 5.000 USD (približno 8,500 BAM) nabavne vrijednosti novog sredstva.

Kratkotrajni najmovi predstavljaju najmove sa razdobljem najma od 12 mjeseci ili kraćim.

3.9.2 Grupa kao najmodavac

Najmovi u kojima Grupa ne prijenosi sve rizike i koristi od vlasništva nad sredstvom klasifikuju su kao operativni najmovi. Prihod od najma se računa na linearnoj osnovi tijekom razdoblja trajanja najma i uključen je u ostale prihode u izvještaju o dobiti ili gubitku. Početni direktni troškovi nastali u pregovorima i dogovorima uvjeta operativnog najma su dodaju knjigovodstvenom iznosu iznajmljene imovine i priznaju tijekom razdoblja trajanja najma na isti način kao i prihodi od najma. Potencijalni najmovi priznaju se kao prihod u razdoblju u kojem se zarade.

3.10 Financijski instrumenti

Financijska imovina i financijske obveze se priznaju kada Grupa postane ugovorna strana u ugovoru vezanom za financijski instrument.

Financijska imovina i obveze inicijalno se priznaju po fer vrijednosti. Transakcijski troškovi koji su direktno pripisivi sticanju financijske imovine, odnosno nastanku financijske obveze (izuzev financijske imovine i financijskih obveza po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka), dodaju se, odnosno oduzimaju, od fer vrijednosti financijske imovine, odnosno financijskih obveza, pri početnom priznavanju. Transakcijski troškovi koji su direktno pripisivi sticanju financijske imovine i financijskih obveza po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka odmah se priznaju u računu dobiti ili gubitka.

3.10.1 Financijska imovina

Financijska imovina se priznaje, odnosno prestaje priznavati na datum trgovanja kad je kupoprodaja imovine definirana ugovorenim datumom isporuke financijske imovine u rokovima utvrđenima sukladno konvencijama na predmetnom tržištu.

Financijska imovina je klasificirana u kategoriju: „po fer vrijednost kroz dobit ili gubitak“, „koja se drži do dospjeća“, „raspoloživa za prodaju“ i „zajmovi i potraživanja“.

Klasifikacija financijske imovine ovisi o prirodi i svrsi financijske imovine i određena je u trenutku inicijalnog prepoznavanja

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

3.10 Financijski instrumenti (nastavak)

3.10.1 Financijska imovina (nastavak)

Metoda efektivne kamatne stope

Metoda efektivne kamatne stope je metoda izračuna amortiziranog troška financijske imovine i raspoređivanja prihoda od kamata tijekom određenog razdoblja. Efektivna kamatna stopa je kamatna stopa koja točno diskontira buduća gotovinska primanja (uključujući sve naknade za plaćene ili primljene poene koje čine sastavni dio efektivne kamatne stope, troška transakcije i ostalih premija i rabata) kroz očekivani vijek trajanja financijske imovine, ili gdje je to moguće, kraćeg razdoblja.

Financijski instrumenti koji su "zajmovi i potraživanja" priznaju prihod na temelju efektivne kamatne stope.

Financijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak

Financijska imovina čija se promjena fer vrijednosti priznaje u bilanci uspjeha je ona koja udovoljava jednom od sljedećih uvjeta:

- a) Klasificirana je kao imovina namijenjena trgovanju,
- b) Prilikom početnog priznavanja društvo ju je svrstalo u ovu skupinu.

Svaka financijska imovina se može prilikom početnog priznavanja odrediti u ovu skupinu, osim ulaganja u vlasničke instrumente čija cijena ne kotira na aktivnom tržištu.

Zajmovi i potraživanja

Dati zajmovi, potraživanja od klijenata i ostala potraživanja sa fiksnim ili odredivim plaćanjima koja ne kotiraju na aktivnom tržištu klasificiraju se kao zajmovi i potraživanja. Zajmovi i potraživanja se mjere po amortiziranom trošku primjenom metode efektivne kamatne stope, umanjenom za procijenjeno umanjeње vrijednosti. Prihod od kamate se priznaje primjenom efektivne kamatne stope, osim u slučaju kratkoročnih potraživanja, gdje bi priznavanje prihoda bilo nematerijalno.

Potraživanja koja nastaju iz ugovora o osiguranju računovodstveno se vode sukladno MSFI 4: „Ugovori o osiguranju“.

Ulaganja koja se drže do dospjeća

Obveznice sa fiksnim ili odredivim plaćanjima i fiksnim rokom dospjeća i kojima se trguje na aktivnom tržištu za koje Grupa ima pozitivnu namjeru i mogućnost da ih čuva do dospjeća, klasificiraju se kao ulaganja koja se drže do dospjeća. Knjiže se i po trošku amortizacije koristeći metodu efektivne kamatne stope, umanjenom za umanjeње vrijednosti, sa prihodom koji se priznaje na bazi efektivnog prihoda.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

3.10 Financijski instrumenti (nastavak)

3.10.1 Financijska imovina (nastavak)

Ulaganja raspoloživa za prodaju

Ulaganja raspoloživa za prodaju je nederivativna financijska imovina koja je raspoređena u ovu kategoriju ili nije raspoređena niti u jednu drugu kategoriju. Ulaganja raspoloživa za prodaju namjerava se zadržati na neodređeno vrijeme, ali se može prodati u svrhu održavanja likvidnosti ili u slučaju promjene kamatnih stopa, tečajnih razlika ili cijena vlasničkih instrumenata. Ulaganja raspoloživa za prodaju uključuje ulaganja u dužničke vrijednosne papire, investicijske fondove i vlasničke vrijednosnice.

Ulaganja raspoloživa za prodaju se inicijalno priznaju, te naknadno vrednuju po fer vrijednosti. Gubici ili dobici nastali prilikom promjene fer vrijednosti prikazuju se kao izdvojena stavka unutar ostale sveobuhvatne dobiti do trenutka prestanka priznavanja ili umanjenja vrijednosti. U trenutku prestanka priznavanja ili umanjenja vrijednosti, dobici ili gubici prethodno iskazani unutar ostale sveobuhvatne dobiti, prijenose se u dobit ili gubitak, ili u zadržanu dobit.

Umanjenja financijske imovine

Financijska imovina je procijenjena za indikatore umanjenja na svaki datum konsolidiranog izvještaja o financijskom položaju. Financijska imovina je umanjena tamo gdje je dokazano da, kao rezultat jednog ili više događaja koji su se desili nakon početnog priznavanja financijske imovine, procijenjeni budući gotovinski tijekovi investicije su izmijenjeni.

Za dionice koje ne kotiraju na burzi a klasificirane su kao raspoložive za prodaju, značajan ili trajni pad u fer vrijednosti vrijednosnog papira ispod njegovog troška smatra se objektivnim dokazom umanjenja. Za vrijednosnice koje ne kotiraju ili ako se, zbog drugih razloga, fer vrijednost ne može pouzdano utvrditi temeljem tržišne cijene, Grupa utvrđuje fer vrijednost na temelju opažajuće cijene (cijene sličnih ili istih pozicija), a kada niti ovo nije dostupno primjenjuju se različite tehnike procjene u kojima se koriste sve relevantne informacije i inputi koji mogu pomoći u procjeni fer vrijednosti. To uključuje korištenje cijena ostvarenih u nedavnim transakcijama između informiranih i spremnih strana, pozivanje na druge, u suštini, slične instrumente, analizu diskontiranih novčanih tokova i cjenovne opcijske modele, pri tome maksimalno koristeći podatke s tržišta i što je manje moguće oslanjajući se na specifičnosti subjekta.

Kod primjene metode diskontiranog gotovinskog toka, procijenjeni budući gotovinski tokovi se temelje na najboljoj procjeni posloводства, a diskontna stopa je tržišna stopa važeća na datum izvještavanja za financijske instrumente sa sličnim uvjetima. Kod upotrebe cjenovnog modela, koriste se tržišno povezane veličine važeće na datum izvještavanja.

Dionice koje su uvrštene na organizirano tržište kapitala te se njima aktivno trguje klasificiraju se kao financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

3.10 Financijski instrumenti (nastavak)

3.10.1 Financijska imovina (nastavak)

Objektivan dokaz da je vrijednost financijske imovine ili grupe imovine umanjena uključuje vidljive informacije koje imatelj imovine primjećuje vezano uz sljedeće nastale događaje povezane s gubitkom:

- a) značajne financijske teškoće izdavatelja ili dužnika,
- b) nepoštivanje ugovora, poput nepodmirenja obveza ili zakašnjenja plaćanja kamate ili glavnice,
- c) odobrenje koncesije primatelju od strane davatelja zbog ekonomskih i poslovnih razloga koji se odnose na financijske teškoće primatelja, koje davatelj inače ne bi razmatrao,
- d) zbog nastanka mogućnosti da će dužnik pokrenuti stečajni postupak ili postupak druge financijske reorganizacije,
- e) nestanak aktivnog tržišta za tu financijsku imovinu zbog financijskih teškoća, ili
- f) vidljivih podataka koji ukazuju na postojanje smanjenja procijenjenih budućih novčanih tijekova od grupe financijske imovine od njezinog početnog priznavanja, koji se mogu izmjeriti, iako se smanjenje ne može identificirati za pojedinu financijsku imovinu unutar grupe, uključujući:
- g) negativne promjene platežnog statusa posuđivača unutar grupe (npr. povećan broj zakašnjelih plaćanja ili povećan broj posuđivača koji podmiruju svoje obveze kreditnom karticom, a koji su dostigli kreditni limit i plaćaju minimalni mjesečni iznos), ili
- h) nacionalne ili lokalne ekonomske uvjete koji su povezani s nepodmirenjem obveza vezanih za imovinu unutar grupe (npr. povećanje stope neuposlenosti u zemljopisnom području posuđivača, smanjenje cijene nekretnina danih u zalog u relevantnom području, smanjenje cijena nafte za dane zajmove proizvođačima nafte, ili negativne promjene industrijskih uvjeta koji utječu na posuđivače unutar grupe).

Često je umanjeno vrijednosti uzrokovano zajedničkim učinkom više događaja.

Za svu ostalu financijsku imovinu, uključujući otkupive vrijednosne papire klasificirane kao raspoloživi za prodaju, objektivan dokaz umanjenja može uključiti:

- Značajne financijske teškoće izdavaoca ili korisnika; ili
- Propust ili delikvencija u otplati kamate ili glavnice; ili
- Mogućnost da će dužnik pasti pod stečaj ili financijsku reorganizaciju

Za određene klase financijske imovine, kao što su zajmovi i potraživanja, sredstva za koje je procijenjeno da nisu umanjena pojedinačno se naknadno procjenjuju za umanjeno na kolektivnoj osnovi. Objektivan dokaz umanjenja portfelja potraživanja mogao bi uključiti prethodno iskustvo Grupe u naplati, kašnjenje u naplati nakon datuma dospijeca, kao i promjene u nacionalnim ili lokalnim ekonomskim uvjetima koji stoje u uzajamnoj vezi sa neizvršenjem potraživanja.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

3.11 Financijski instrumenti (nastavak)

3.10.1 Financijska imovina (nastavak)

Za financijsku imovinu iskazanu po amortiziranom trošku, iznos umanjenja je razlika između knjigovodstvene vrijednosti imovine i sadašnje vrijednosti procijenjenih budućih gotovinskih tijekova, diskontiranih koristeći originalnu efektivnu kamatnu stopu financijskog sredstva.

Knjigovodstvena vrijednost financijske imovine je umanjena za gubitke umanjenja direktno za svu financijsku imovinu osim za potraživanja gdje je knjigovodstvena vrijednost umanjena kroz uporabu rezervacija za umanjenje vrijednosti. Kada nije moguće naplatiti potraživanja od kupaca, onda su ista otpisana na teret rezervacije za umanjenje vrijednosti. Naknadni povrat iznosa koji su prethodno otpisani se oprihoduje u korist rezervacije za umanjenje vrijednosti. Promjene u knjigovodstvenoj vrijednosti rezervacije za umanjenje vrijednosti evidentiraju se u konsolidiranom izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti.

Sa izuzetkom vlasničkih instrumenata raspoloživih za prodaju, ako se, u narednom razdoblju, iznos gubitaka od umanjenje vrijednosti smanji i to smanjenje se odnosi na događaj koji je nastao nakon što je umanjenje priznato, prethodno priznat gubitak umanjenja može se priznati kroz konsolidirani izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti u mjeri koja neće rezultirati knjigovodstvenim iznosom većim nego što bi bio amortizirani trošak da nije došlo do priznavanja umanjenja vrijednosti na datum kada je umanjenje vrijednosti ispravljeno.

Što se tiče vlasničkih instrumenata – ulaganja raspoloživih za prodaju, gubici od umanjenja prethodno priznati kroz konsolidirani izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti se ne poništavaju kroz konsolidirani izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti. Bilo koje uvećanje u fer vrijednosti nakon gubitka umanjenja je priznato direktno u kapital.

Prestanak priznavanja financijske imovine

Grupa će prestati priznavati financijsku imovinu samo kada ugovorna prava na gotovinske tokove od financijske imovine isteknu; ili ako prenese financijsku imovinu, pa samim tim i sve rizike i nagrade od vlasništva sredstava na drugi subjekt. Ako Grupa ne prenese, niti zadrži suštinski sve rizike i povrate od vlasništva i zadrži kontrolu nad financijskom imovinom, Grupa nastavlja da priznaje financijsku imovinu.

3.10.2 Financijske obveze

Financijske obveze klasificiraju se kao financijske obveze “po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka” ili “ostale financijske obveze”. Trenutno, Grupa nema financijske obveze “po fer vrijednost kroz račun dobiti ili gubitka”.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

3.12 Financijski instrumenti (nastavak)

3.10.2 Financijske obveze

Ostale financijske obveze

Ostale financijske obveze, uključujući i obveze po zajmovima i financijskom najmu, se početno priznaju po fer vrijednosti, umanjenoj za transakcijske troškove.

Ostale financijske obveze su naknadno mjerene po amortiziranom trošku koristeći metodu efektivne kamatne stope.

Metoda efektivne kamate je metoda izračunavanja troškova amortizacije financijske obveze i određivanja troška kamate za relevantno razdoblje. Efektivna kamatna stopa je stopa koja točno diskontira procijenjena buduća plaćanja u gotovini kroz očekivano trajanje financijske obveze, ili, gdje je to moguće, u kraćem razdoblju.

Financijske obveze klasificiraju se kao financijske obveze "po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka" ili "ostale financijske obveze". Trenutno, Grupa nema financijske obveze "po fer vrijednost kroz račun dobiti ili gubitka".

Prestanak priznavanja financijske obveze

Grupa prestaje priznavati financijsku obvezu onda, i samo onda, kada su obveze Grupe prestale, otkazane ili ističu.

3.10 Operativni segmenti

U konsolidiranim financijskim izvještajima osiguravajućih društava posebno se iskazuju konsolidirani financijski izvještaji za životno osiguranje, ili poseban poslovni segment, te isto tako posebno za neživotno osiguranje, ili poseban poslovni segment, a što je sukladno MSFI 8: „Poslovni segmenti“.

Prihodi od ulaganja, realizirani i nerealizirani dobici i gubici, troškovi i naknade koji potječu od kapitala i pričuva iz sredstava neživotnog osiguranja raspoređuju se na segment neživotnog osiguranja.

Prihodi od ulaganja, realizirani i nerealizirani dobici i gubici, troškovi i naknade od imovine životnog osiguranja uključeni su izravno u segment životnih osiguranja.

Zajednički administrativni troškovi i troškovi oglasa raspoređuju se na segmente životnog i neživotnog osiguranja prema raznim kriterijima, kao što su: postoci sudjelovanja u pojedinim segmentima po broju sati, ili po količini polica, te razni drugi primjereni kriteriji koje Grupa utvrđuje u svojim normativnim aktima sukladno odluci Agencije. Troškovi pribave raspoređuju se izravno po segmentima, ili se raspoređuju po postotku po kojem su policirane premije.

Financijska ulaganja se raspoređuju po osnovu izvora sredstava. Kapital i pričuve se raspoređuju na temelju minimalnih zakonskih zahtjeva za kapitalom. Pričuve fer vrijednosti, ostale pričuve i zadržana dobit raspoređuju se temeljem stvarnog rezultata povezanog segmenta.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

3.12 Prihodi od premija

Zaračunate premije čine osnovne poslovne prihode, a sadrže zaračunate premije neživotnog i životnog osiguranja.

Zaračunate bruto premije neživotnih osiguranja uključuju iznose premija koje su ugovorene (policirane) u tekućem obračunskom razdoblju za razdoblje, bez obzira odnose li se ti iznosi na kasnije obračunsko razdoblje.

Zaračunate bruto premije životnih osiguranja uključuju sve iznose premija koji su naplaćeni do kraja obračunskog razdoblja.

Zarađene premije su udio zaračunatih premija koje predstavljaju pokriće osiguranja dano u izvještajnom razdoblju. Zarađene premije odgovaraju ukupno zaračunatim premijama tijekom razdoblja uvećano za prijenosnu premiju na početku razdoblja, umanjeno za prijenosnu premiju na kraju razdoblja.

3.13 Prihodi i troškovi od ulaganja

Prihodi od ulaganja obuhvaćaju prihode koji se ostvaruju od sudjelujućih interesa (dividende, udjeli u dobiti, pripisi povećanja vrijednosti), prihode od ulaganja u zemljište i građevinske objekte, prihode od kamata, dobitke od prodaje (realizacije) ulaganja, neto pozitivne tečajne razlike, i ostale prihode od ulaganja.

Prihodi od ulaganja u zemljište i građevinske objekte sastoje se od prihoda od povećanja vrijednosti zemljišta i građevinskih objekata, prihoda od prodaje zemljišta i građevinskih objekata, prihoda od najma i ostalih prihoda povezanih s ulaganjima u zemljište i građevinske objekte. Prihod od najma zemljišta i građevinskih objekata i ostalih operativnih najмова priznaju se u računu dobiti i gubitka linearnom metodom tijekom cijelog trajanja najma.

Prihodi od kamata priznaju se u računu dobiti i gubitka kako nastaje, uzimajući u obzir efektivni prinos na odgovarajuću imovinu. Kamata na monetarnu imovinu po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka se obračunava po kuponskoj kamatnoj stopi i prikazuje unutar prihoda od kamata. Prihod od dividende priznaje se u računu dobiti i gubitka na dan kada su dividende izglasane.

Troškovi od ulaganja uključuju troškove kamata, troškove usklađivanja vrijednosti (smanjenja) ulaganja, gubitke ostvarene pri prodaji (realizaciji) ulaganja, neto negativne tečajne razlike i ostale troškove ulaganja.

3.14 Izdaci za osigurane slučajeve

Izdaci za osigurane slučajeve obuhvaćaju sve likvidirane iznose šteta u obračunskom razdoblju, bez obzira u kojem su obračunskom razdoblju štete nastale, umanjeni za udio reosiguranja u štetama, naplaćena regresna potraživanja, prodane i spašene dijelove, te uvećani za pričuve šteta na kraju obračunskog razdoblja, a umanjeni za pričuve šteta na početku obračunskog razdoblja.

Bruto iznosi likvidiranih šteta, osim čistih likvidiranih šteta, uključuju troškove vezane za likvidaciju šteta (procjene, odvjetničke usluge i slično), otkupe i troškove po regresnim zahtjevima, a umanjene za naplaćena regresna potraživanja, te prodane i spašene dijelove.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

3.15 Troškovi pribave i odgođeni troškovi pribave

Troškovi pribave uključuju troškove nastale zaključivanjem ugovora o osiguranju. Uključuju sve direktne troškove pribave (provizije i plate uposlenih isključivo u pribavi), te indirektne troškove pribave (troškove reklame, obrade ponuda i izdavanja polica).

Dio direktnih troškova pribave neživotnih osiguranja u vezi s plaćama prodajnog osoblja se odgađa do slijedećeg obračunskog razdoblja po udjelu prijenosne premije u zaračunatoj premiji, odnosno omjeru u kojem se odnose na zarađenu premiju slijedećeg razdoblja. Direktni troškovi pribave koji se odnose na provizije odgađaju se do slijedećeg obračunskog razdoblja na osnovu plaćene provizije (koja se temelji na plaćenju premiji). Odgođeni troškovi pribave uključuju troškove pribave vezane za stjecanje i obnavljanje ugovora, a koji se mogu razgraničiti tijekom trajanja ugovora.

Test umanjenja vrijednosti provodi se na datum izvještavanja ili u trenutku kad promijenjene okolnosti ukazuju na to da postoje indikatori umanjenja. Gubitak od umanjenja vrijednosti priznaje se u konsolidiranom izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti kao razlika između knjigovodstvene vrijednosti i nadoknadivog iznosa.

Odgođeni troškovi pribave prestaju se priznavati u trenutku kada relevantni ugovori, na koje se odnose, prestaju važiti.

3.16 Administrativni troškovi

Administrativni troškovi sadrže troškove osoblja, najma, usluga savjetovanja, putne troškove, troškove vezane za naplatu premije, troškove upravljanja portfeljem, amortizaciju materijalne i nematerijalne imovine i druge troškove.

3.17 Reosiguranje

Društvo zaključuje ugovore o reosiguranju kako bi smanjilo prihvaćeni rizik osiguranja od osiguranika.

Stanja i transakcije koje se odnose na poslove reosiguranja prikazani su u ovim konsolidiranim financijskim izvještajima na osnovu stanja na dan konsolidiranog izvještaja o financijskom položaju, sukladno odredbama ugovora o reosiguranju.

Potraživanja i obveze iz reosiguranja računovodstveno se vode sukladno MSFI 4: „Ugovori o osiguranju“.

3.18 Potraživanja iz poslova osiguranja

Potraživanja iz poslova osiguranja obuhvaćaju potraživanja od osiguranika po osnovi premije neživotnih i životnih osiguranja.

Potraživanja po osnovi premije neživotnih osiguranja sastoje se od potraživanja za policiranu, a nefakturiranu premiju i potraživanja za fakturiranu, a nenaplaćenu premiju.

Potraživanja po osnovi premije životnih osiguranja i dopunskog osiguranja od posljedica nesretnog slučaja (nezgode) sastoje se od potraživanja za fakturiranu, a nenaplaćenu premiju.

Potraživanja za fakturiranu, a nenaplaćenu premiju iskazuju se po nominalnoj vrijednosti, a za sumnjiva i nenaplativa potraživanja utvrđuje se ispravak vrijednosti, kako je navedeno u Bilješki 4(b).

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

3.18 Potraživanja iz poslova osiguranja (nastavak)

Ispravak vrijednosti može se umanjiti za ona potraživanja po osnovi kojih je utvrđena obveza isplate štete dužniku (pričuva štete).

Potraživanja po osnovu prava na regres priznaju se za sve regresne predmete iz mirnog postupka koji proizlaze iz potraživanja od drugog osiguravajućeg društva i regrese za koje je sklopljena nagodba o plaćanju. Ispravak vrijednosti regresnog potraživanja utvrđuje se za sva potraživanja koja nisu naplaćena u roku od 365 dana.

Ostala potraživanja odnose se na potraživanja za kamate na kredite i depozite, potraživanja za predujmove, potraživanja za primljene instrumente plaćanja i slično.

3.19 Gotovina i gotovinski ekvivalenti i kratkoročni depoziti

Za svrhe konsolidiranog izvještaja o gotovinskim tijekovima, novcem i gotovinskim ekvivalentima podrazumijeva se gotovina u banci i blagajni, te primljeni čekovi i mjenice. Depoziti sa dospijecom manjim od godine dana podrazumijevaju se kratkoročnim depozitima.

Gotovinski ekvivalenti i depoziti su prikazani po cijeni troška, a oni koji su izraženi u stranim valutama preračunati su po srednjem tečaju Centralne banke Bosne i Hercegovine na kraju godine.

3.20 Porez na dobit

Porez na dobit sastoji se od tekućeg i odgođenog poreza.

Tekući porez predstavlja očekivanu poreznu obvezu obračunatu na dobit za godinu usklađenu za iznose koji ne ulaze u poreznu osnovicu ili porezno nepriznate rashode, koristeći porezne stope koje su bile na snazi na datum izvještavanja. Odgođeni porezi priznaju se bilančnom metodom, odražavajući privremene razlike, izmjenu knjigovodstvene vrijednosti imovine i obveza za potrebe financijskog izvještavanja i iznosa koji se koriste za potrebe izračuna poreza.

Odgođeni porez ne priznaje se u slučaju ulaganja u ovisna društva ako se neće nadoknaditi u doglednoj budućnosti. Odgođeni porez izračunava se korištenjem poreznih stopa za koje se očekuje da će se primjenjivati u razdoblju kada će imovina biti nadoknađena ili obveza podmirena, na temelju poreznih stopa koje su, i poreznih zakona, koji su, na snazi ili stvarno primjenjivi na datum izvještaja o financijskom položaju. Odgođena porezna imovina priznaje se do iznosa za koji je vjerojatno da će buduća oporeziva dobit biti dostatna za korištenje privremenih razlika. Odgođena porezna obveza pregledava se na svaki datum izvještavanja, te se smanjuje ukoliko više nije vjerojatno da će se povezana porezna korist moći realizirati. Odgođena porezna imovina i obveze se ne diskontiraju, a iskazuju se kao dugotrajna imovina i/ili dugoročne obveze.

Porez na dobit se obračunava po stopi od 10% na poreznu osnovicu koja čini dobit uvećanu i umanjenu prema odredbama Zakona o porezu na dobit (porezno nepriznati rashodi/prihodi).

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

3.21 Kapital i pričuve kapitala

Grupa u poslovnim knjigama iskazuje kapital raščlanjen na: upisani kapital, revalorizacijske pričuve, zakonske pričuve, zadržanu dobit i dobit tekuće godine.

- Upisani kapital predstavlja nedjeljivi dionički kapital, uplaćen u cijelosti.
- Efekt povećanja / smanjenja vrijednosti ulaganja, klasificiranih kao ulaganja raspoloživa za prodaju i nekretnina koje služe za obavljanje djelatnosti, uslijed svođenja na procijenjenu tržišnu vrijednost, Grupa iskazuje u izvještaju o financijskom položaju kao revalorizacijsku priču. Tijekom razdoblja, revalorizacijske pričuve se povećavaju / smanjuju uslijed vrijednosnog usklađivanja na nadoknadivu tržišnu vrijednost.
- Izdvajanja u statutarne pričuve, zakonske pričuve, ostale pričuve i zadržanu dobit utvrđena su odlukama Skupštine.
- Dobit tekuće financijske godine iskazuje se sa stanjem na dan 31. prosinca i prijenosi u sljedeću poslovnu godinu. Odlukom Skupštine utvrđuje se uporaba, odnosno raspored dobiti.

3.22 Tehničke pričuve

Tehničke pričuve iskazane u konsolidiranim financijskim izvještajima odnose se na prijenosne premije, matematičku priču osiguranja života, priču za štete, priču za povrate premije ovisne i neovisne o rezultatu (bonusi i popusti) i ostale osiguravateljno tehničke pričuve, a formiraju se sukladno zakonskim propisima. Aktuar Društva provodi testiranje adekvatnosti obveza u životnom osiguranju na svaki datum sačinjavanja financijskih izvještaja koristeći tekuće procjene budućih gotovinskih tijekova po ugovorima o osiguranju. U slučaju da neto knjigovodstvena vrijednost pričuva nije odgovarajuća u odnosu na procijenjene buduće gotovinske tokove, razlika se priznaje u računu dobiti i gubitka na način da se korigiraju matematičke pričuve životnog osiguranja.

Iznos bonusa kojeg treba rasporediti na ugovaratelja polica određen je na datum izvještajnog razdoblja i naveden unutar pričuva za diskrecioni bonus.

3.22.1 Prijenosne premije

Društvo obračunava prijenosne premije za one vrste osiguranja kod kojih pokrće osiguranja traje i nakon kraja obračunskog razdoblja budući da se osiguravateljna i obračunska godina ne poklapaju. Osnovica za obračun bruto prijenosne premije neživotnih osiguranja je obračunata (policirana) premija u obračunskom razdoblju, dok je osnovica za obračun bruto prijenosne premije dopunskih osiguranja uz osiguranje života naplaćena premija u obračunskom razdoblju.

Obračun prijenosne premije vrši se sukladno Pravilniku o formiranju i načinu obračunavanja prijenosnih premija koji je u skladu s Mjerilima za prijenosne premije Agencije za nadzor osiguranja u Federaciji BiH. Pravilnikom je definirano da je osnovica za obračun bruto prijenosne premije neživotnih osiguranja obračunata premija u obračunskom razdoblju. Prijenosna premija je obračunata po vrstama osiguranja, pojedinačno za svaki ugovor o osiguranju s točnim vremenskim razgraničenjem, odnosno metodom "pro rata temporis". Po ugovorima o osiguranju po kojima je osigurano više osiguranika koji nisu pristupili u osiguranje istodobno, a premija je naplaćena prilikom pristupa u osiguranje, prijenosna premija se obračunava pojedinačno za svako osiguranika "pro rata temporis" za razdoblje od datuma obračuna do isteka osiguranja. Na kraju poslovne godine ugovori o osiguranju iz neživotnih osiguranja su bili s ravnomjernom raspodjelom rizika u vremenu.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

3.22 Tehničke pričuve (nastavak)

3.22.2 Matematička pričuva osiguranja života

Matematička pričuva osiguranja života obračunata je pojedinačno po svakom ugovoru o osiguranju neto prospektivnom metodom i Zillmer metodom. Matematička pričuva je obračunata po svakom ugovoru o osiguranju života koji nije istekao do datuma obračuna, posebno za ugovorene svote posebno za dodatne osigurane svote.

Matematička pričuva je obračunata tako da omogućuje ispunjavanje svih razumno predviđenih obveza koje proizlaze iz ugovora o osiguranju života koji vrijede na datum obračuna. Društvo čuva odgovarajuće podatke za izračun matematičke pričuve po svakom ugovoru.

Društvo ima matematičku pričuvu za sve dugoročne ugovore o osiguranju osoba od kojih se kumuliraju sredstva štednje ili sredstva za pokriće rizika u kasnijim godinama osiguranja i to za: životna osiguranja i druga osiguranja kod kojih se koriste tablice vjerojatnosti kao u životnim osiguranjima (zdravstveno osiguranje s višegodišnjim trajanjem ako je premija osiguranja neovisno o starosti jednaka za cijelo vrijeme trajanja osiguranja).

Matematička pričuva životnih osiguranja obračunava se prospektivnom metodom kao razlika sadašnje vrijednosti svih budućih obveza po ugovorima o osiguranju definiranih uvjetima i ugovorom o osiguranju, uključujući ugovorene svote i udjele u dobiti na koje ugovaratelj osiguranja ima pravo.

Društvo utvrđuje matematičku pričuvu životnih osiguranja na osnovu zaključenih premija, koristeći navedene metode, te uzimajući u obzir stvarne troškove pribave i administrativne troškove, kao i sva zajamčena primanja i bonuse.

3.22.3 Pričuve za štete

Pričuve za štete sadrže pričuve za prijavljene štete, pričuve za nastale neprijavljene štete, pričuve za troškove obrade šteta, te udio reosiguranja u njima.

Pričuve za prijavljene štete utvrđuju se pojedinačnom procjenom. Kod određivanja pričuva za troškove obrade šteta i za nastale neprijavljene štete primijenjene su aktuarske metode.

Mjerilima za pričuve utvrđuju se metode i način izračuna pričuva šteta društava za osiguranje sukladno Zakonu o osiguranju (Službene novine F BiH, broj 23/17) (u nastavku „Zakon“).

Pričuvu šteta za štete koje su nastale i prijavljene do kraja obračunskog razdoblja za koje se formira pričuva šteta, a do tog dana nisu riješene mogu se utvrditi na sljedeće načine: pojedinačnom procjenom za svaku štetu i aktuarskom metodom.

Osnovna metode za izračun IBNR-a je ulančanih ljestvica koja koristi povijeni razvoj šteta temeljem kojeg se pretpostavlja da se pretpostavlja da će se povijeni uzorak razvoja šteta ponoviti u budućnosti.

Udio reosiguranja u pričuvama utvrđen je sukladno reosiguravateljinim ugovorima.

Postupak obrade šteta sastoji se od: prijave štetnog događaja, registriranja, izviđaja štete, utvrđivanja osnovanosti, utvrđivanja visine pričuve za štetu, obračun štete i zaključenje nagodbe, isplate, regresiranja štete i zaključivanje štete. Štete nastale po osnovu osiguranja sastoje se od vrijednosti utvrđene štete i troškova obrade plaćenih u tijeku godine zajedno s promjenom pričuva za neisplaćene štete.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

3.22 Tehničke pričuve (nastavak)

3.22.3 Pričuve za štete (nastavak)

Na temelju raspoloživih informacija i događaja iz tekućeg i prethodnih razdoblja i korištenih metoda za procjenu pričuva šteta, Uprava Društva smatra da je bruto pričuva za štete i povezane povrate od reosiguranja procijenjena i iskazana u odgovarajućem iznosu.

3.22.4 Pričuve za povrate premije ovisne i neovisne o rezultatu (bonusi i popusti)

Pričuva za bonuse i popuste oblikuje se u visini iznosa na čiju isplatu imaju pravo osiguranici na osnovu: sudjelovanja u dobiti iz njihovih osiguranja, odnosno drugih prava na temelju ugovora, buduće djelomično sniženje premije, povrat dijela premije za nepotrošeno vrijeme osiguranja zbog prijevremenog prestanka osiguranja.

3.22.5 Ostale osiguravateljno tehničke pričuve

Društvo oblikuje ostale osiguravateljno tehničke pričuve za predviđene buduće obveze i rizike od velikih šteta koji proizlaze iz rizika potresa. Društvo je također formirala pričuve za neistekle rizike za vrste osiguranja gdje se očekuje da će štete koje će vjerojatno nastati nakon financijske godine premašiti prijenosnu premiju.

3.23 Ostale obveze

- Obveze proizašle iz neposrednih poslova osiguranja odnose se na obveze po štetama.
- Obveze proizašle iz poslova reosiguranja odnose se na obveze po ugovorenim iznosima za štete po reosiguranju, te obveze po premiji za reosiguranje.
- Ostale obveze odnose se na obveze prema dobavljačima u zemlji, obveze za primljene predujmove, obveze za provizije i dr.

3.24 Primanja uposlenika

Plaće, porezi i doprinosi iz plaća i na plaće obračunavaju se kao trošak razdoblja u kojem je uposlenik radio.

U ime svojih uposlenika, Grupa plaća penziono i zdravstveno osiguranje na i iz plaće na bruto isplaćenu plaću, kao i poreze koji su obračunati na neto isplaćenu plaću. Grupa gore navedene doprinose plaća u Federalni zavod za mirovinsko i invalidsko osiguranje, po zakonskim stopama tijekom godine na bruto isplaćenu plaću. Nadalje, naknade za topli obrok, prijevoz i regres su plaćeni sukladno domaćim zakonskim propisima.

Sukladno važećem Zakonu i internim pravilnikom o radu, Grupa je obvezna isplaćivati otpremnine prilikom odlaska u mirovinu u visini minimalno 6 prosječnih plaća uposlenog ili 6 prosječnih plaća u Federaciji Bosne i Hercegovine u razdoblju koji prethodi datumu umirovljenja, prema posljednjim podacima objavljenim iz Federalnog Zavoda za statistiku, ovisno od toga šta je povoljnije za uposlenog Grupa nema drugih planova u vezi isplate svojim uposlenicima ili Upravi poslije datuma umirovljenja u Bosni i Hercegovini.

Obveza se iskazuje u sadašnjoj vrijednosti budućih gotovinskih tijekova koristeći diskontnu stopu, koja predstavlja prinos na državne obveznice Republike Hrvatske.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

3.25 Rezerviranja i potencijalne obveze

Rezerviranje je obveza koja je neizvjesna u pogledu roka i iznosa, a priznaje se po postojanju sadašnje obveze koja je nastala kao rezultat prošlog događaja, te kada je vjerojatan odljev resursa za podmirenje obveze i kada se iznos obveze može pouzdano procijeniti.

Rezerviranja se preispituju na svaki datum izvještajnog razdoblja i usklađuju prema najnovijim najboljim procjenama.

Rezerviranja su utvrđena za troškove sudskih sporova, te za restrukturiranje.

3.26 Koncentracija rizika osiguranja

Ključni aspekt rizika osiguranja kojem je Društvo izloženo je stupanj koncentracije rizika osiguranja koji određuje stupanj do koga određeni događaj ili serija događaja mogu utjecati na obveze Društva. Takva koncentracija može proizaći iz pojedinog ugovora o osiguranju ili iz većeg broja ugovora. Važan aspekt koncentracije rizika osiguranja je da može proizaći iz akumulacije rizika kroz različite vrste osiguranja.

Koncentracija rizika može proizaći iz rijetkih događaja s velikim posljedicama kao što su prirodne katastrofe, u situacijama kada je Društvo izloženo neočekivanim promjenama u trendovima, na primjer, neočekivane promjene u ljudskoj smrtnosti ili u ponašanju osiguranika; ili kada značajni sudski ili regulatorni rizici mogu prouzrokovati velike pojedinačne gubitke, ili imati značajan utjecaj na veliki broj ugovora. Rizici koje pribavlja Društvo su primarno locirani u BiH. U poslovima osiguranja neživota, Uprava vjeruje da Društvo nema značajnih izloženosti prema bilo kojoj skupini osiguranika prema društvenim, profesionalnim, generacijskim ili sličnim kriterijima. Najveća vjerojatnost značajnih gubitaka proizlazi iz katastrofalnih događaja, kao što su poplave, oluje ili oštećenja uslijed potresa.

Tehnike i pretpostavke koje Društvo koristi za izračun ovih rizika uključuju:

- Mjerenje zemljopisnih akumulacija;
- Procjena najvećeg mogućeg gubitka;
- Reosiguranje viška štete.

3.26.1 Upravljanje rizikom osiguranja

Društvo je izloženo aktuarskom riziku i riziku pribave koji proizlaze iz široke ponude proizvoda osiguranja života i neživota: sudjelujućih tradicionalnih proizvoda života, polica vezanih za udjele i svih vrsta neživotnih osiguranja. Rizik osiguranja se odnosi na neizvjesnost poslova osiguranja. Najznačajnije komponente rizika osiguranja su premijski rizik i rizik pričuva. Oni se odnose na adekvatnost premijskih tarifa i adekvatnost pričuva u odnosu na obveze iz osiguranja i kapitalnu osnovu.

Premijski rizik je prisutan u trenutku izdavanja police prije nego što se dogodi osigurani slučaj. Postoji rizik da će troškovi i štete koje će nastati biti veći od primljenih premija. Rizik pričuva predstavlja rizik da je apsolutna razina tehničkih pričuva krivo procijenjen ili da će stvarne štete varirati oko statističke srednje vrijednosti.

Rizik pribave neživota također uključuje rizik katastrofe, koji proizlazi iz izvanrednih događaja koji nisu u dovoljnoj mjeri pokriveni premijskim rizikom ili rizikom pričuve.

Rizik pribave osiguranja života uključuje biometrijski rizik (koji uključuje smrtnost, dugovječnost, rizik pobolijevanja i invalidnosti) i rizik odustajanja. Rizik odustajanja predstavlja veću ili manju stopu odustajanja od polica, prekida, promjena u kapitalizaciji (prestanak plaćanja premije) i otkupa.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

3.26 Koncentracija rizika osiguranja (nastavak)

3.26.1 Upravljanje rizikom osiguranja (nastavak)

Društvo upravlja rizikom osiguranja kroz limite pribave, procedure odobravanja transakcija koje uključuju nove proizvode ili koje prelaze zadane limite, tarifiranje, dizajn proizvoda i upravljanjem reosiguranjem. Strategija pribave teži različitosti koja će osigurati uravnotežen portfelj i bazira se na velikom portfelju sličnih rizika tijekom više godina što smanjuje varijabilnost rezultata. Svi ugovori osiguranja neživota su u pravilu godišnji i pribavitelji imaju pravo odbiti produljenje ugovora ili promijeniti uvjete ugovora prilikom obnove.

Društvo reosigurava dio rizika koje pribavlja kako bi kontroliralo izloženost gubicima i zaštitilo kapitalnu osnovu. Društvo kupuje kombinaciju proporcionalnih i neproporcionalnih ugovora o reosiguranju kako bi smanjilo neto izloženost za pojedini rizik ovisno o vrsti osiguranja.

4. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I PROSUDBE

Ove objave nadopunjuju bilješku o upravljanju financijskim rizikom (Bilješka 33.) i bilješku o upravljanju rizikom osiguranja (Bilješka 5.)

Grupa radi procjene i pretpostavke o budućnosti. Takve računovodstvene pretpostavke i procjene, po definiciji, će rijetko odgovarati stvarnim rezultatima. Procjene vezane uz rezerviranje predstavljaju najznačajniji izvor neizvjesnosti. Procjene i pretpostavke koje sadrže znatan rizik mogućih značajnih usklađenja knjigovodstvene vrijednosti imovine i obveza u sljedećoj poslovnoj godini, opisane su u nastavku.

4.1 Korištenje prosudbi i procjena

Priprema konsolidiranih financijskih izvještaja sukladno MSFI zahtijeva od Uprave donošenje prosudbi, procjena i pretpostavki koje utječu na primjenu politika i iskazane iznose imovine, obveza, prihoda i rashoda. Procjene i uz njih vezane pretpostavke zasnivaju se na povijesnom iskustvu i raznim drugim čimbenicima za koje se smatra da su razumni u danim uvjetima i uz raspoložive informacije na datum izrade konsolidiranih financijskih izvještaja, a rezultat kojih čini osnovu za prosuđivanje knjigovodstvene vrijednosti imovine i obveza koja nije lako utvrdiva iz drugih izvora. Stvarni rezultati mogu se razlikovati od ovih procjena.

Procjene i uz njih vezane pretpostavke kontinuirano se pregledavaju. Izmjene računovodstvenih procjena priznaju se u razdoblju u kojem je procjena izmijenjena i budućim razdobljima, ako izmjena utječe na njih.

4.1.1 Neizvjesnost procjena vezanih uz formiranje pričuva

Najznačajnije procjene vezane za konsolidirane financijske izvještaje Grupe odnose se na formiranje pričuva. Grupa ima oprezan pristup formiranja pričuva i primjenjuje propise Agencije. Grupa zapošljava ovlaštenog aktuara.

Politika Grupe je formiranje pričuva za rizike koji nisu istekli, a koji se odnose na poslove neživotnih osiguranja kada postoji vjerojatnost da iznos šteta, razgraničenih troškova pribave i administrativnih troškova koji nastanu nakon kraja financijske godine, a koji se odnose na ugovore zaključene prije kraja godine, bude veći od iznosa nezarađenih premija od tih ugovora.

4. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I PROSUDBE (NASTAVAK)

4.1 Korištenje prosudbi i procjena (nastavak)

4.1.2 Gubici od umanjenja vrijednosti zajmova i potraživanja

Potreba za umanjenjem vrijednosti imovine koja se vodi po amortiziranom trošku procjenjuje se kako je opisano u računovodstvenoj politici 3.10 u odjeljku o umanjenju vrijednosti financijske imovine.

Umanjenje vrijednosti za pojedinačne izloženosti u ukupnim gubicima od umanjenja vrijednosti temelji se na najboljoj procjeni rukovodstva o sadašnjoj vrijednosti očekivanih budućih gotovinskih primitaka. Pri procjeni tih gotovinskih primitaka, Uprava procjenjuje financijski položaj dužnika i neto prodajnu vrijednost instrumenata osiguranja.

4.1.3 Neizvjesnost procjena vezana uz sudske slučajeve

Značajan izvor neizvjesnosti procjena proizlazi iz sudskih sporova. Na dan 31. prosinca 2022. godine, Grupa je bila uključena u 354 sudska spora za koje je rezervirano 4.093.779 BAM kao dio pričuve za prijavljene, a neisplaćene štete. Društvo je formiralo i pričuvu za sudske sporove koji nisu vezani za osiguranje u iznosu 9.000 BAM, a Grupa u iznosu 40.000 BAM.

Uprava smatra da je postojeća razina rezervacija dostatna.

4.1.4 Klasifikacija financijske imovine i obveza

Računovodstvene politike Grupe predstavljaju okvir po kojem se imovina i obveze inicijalno raspoređuju u različite računovodstvene kategorije u određenim okolnostima. Ulaganja koja se drže do dospelosti mogu se klasificirati u tu skupinu samo ako Grupa ima namjeru i mogućnosti držati ta ulaganja do dospelosti, i ako se njima trguje na aktivnom tržištu

4.1.5 Umanjenje vrijednosti potraživanja iz poslova osiguranja

Potraživanje iz poslova osiguranja procjenjuje se na svaki datum izvještavanja da bi se vidjelo postoje li naznake umanjenja vrijednosti, na osnovu procjene vrijednosti da će se nadoknaditi knjigovodstvena vrijednost imovine. Svako se potraživanje zasebno procjenjuje na osnovu očekivanog datuma i iznosa naplate te eventualnih instrumenata osiguranja.

Uprava smatra da su potraživanja iz osnova osiguranja na datum izvještavanja iskazana po njihovoj nadoknadivoj vrijednosti.

5. UPRAVLJANJE RIZIKOM OSIGURANJA

Rizik osiguranja odnosi se na rizik koji može nastati ako stvarne isplate šteta i naknada premašuju neto-knjigovodstveni iznos obveza iz osiguranja zbog slučajnosti, pogrešaka i/ili promjena okolnosti. Rizik osiguranja uključuje rizik nastupa štetnog događaja, rizik određivanja visine premije (tarifiranje), rizik oblikovanja pričuva, te rizike reosiguranja.

Premijski rizik je prisutan u trenutku izdavanja police prije nego što se dogodi osigurani slučaj. Postoji rizik da će troškovi i štete koje će nastati biti veći od primljenih premija. Rizik pričuva predstavlja rizik da je apsolutna razina tehničkih pričuva krivo procijenjena ili da će stvarne štete varirati oko statističke srednje vrijednosti. Rizik pribave neživotnih osiguranja također uključuje rizik katastrofe, koji proizlazi iz izvanrednih događaja koji nisu u dovoljnoj mjeri pokriveni premijskim rizikom ili rizikom pričuve. Rizik pribave osiguranja života uključuje biometrijski rizik (koji uključuje smrtnost, dugovječnost, rizik poboljšavanja i invalidnosti) i rizik odustajanja.

5. UPRAVLJANJE RIZIKOM OSIGURANJA (NASTAVAK)

Rizik odustajanja predstavlja veću ili manju stopu odustajanja od polica, prekida, promjena u kapitalizaciji (prestanak plaćanja premije) i otkupa.

Društvo upravlja rizikom osiguranja kroz limite pribave, procedure odobravanja transakcija koje uključuju nove proizvode ili koje prelaze zadane limite, tarifiranje, dizajn proizvoda i upravljanje reosiguranjem. Strategija pribave teži različitosti koja će osigurati uravnotežen portfelj i bazira se na velikom portfelju sličnih rizika tijekom više godina što smanjuje varijabilnost rezultata. Svi ugovori osiguranja neživota su u pravilu godišnji i ugovaratelji imaju pravo odbiti produljenje ugovora ili promijeniti uvjete ugovora prilikom obnove.

Društvo prijenosi dio rizika u reosiguranje kako bi kontroliralo izloženost gubicima i zaštitilo kapitalnu osnovu. Društvo kupuje kombinaciju proporcionalnih i neproporcionalnih ugovora o reosiguranju kako bi smanjilo neto izloženost za pojedini rizik ovisno o vrsti osiguranja.

Rizik osiguranja u Društvu prati aktuar kroz svoje poslove, dok matično društvo upravlja cjelokupnim rizicima.

Izvještaj o adekvatnosti pričuva, premije osiguranja kao i samopridržaja, daje imenovani ovlašteni aktuar.

5.1 Koncentracija rizika osiguranja

Ključni aspekt rizika osiguranja kojem je Društvo izloženo je stupanj koncentracije rizika osiguranja koji određuje stupanj do kojeg određeni događaj ili serija događaja mogu utjecati na obveze Društva. Takva koncentracija može proizaći iz pojedinog ugovora o osiguranju ili iz većeg broja povezanih ugovora kod kojih može nastati slična obveza. Važan aspekt koncentracije rizika osiguranja je da može proizaći iz akumulacije rizika kroz različite vrste osiguranja.

Koncentracija rizika može proizaći iz rijetkih događaja s velikim posljedicama kao što su prirodne katastrofe u situacijama kada je Društvo izloženo neočekivanim promjenama u trendovima, na primjer, neočekivane promjene ljudskoj smrtnosti ili u ponašanju osiguranika; ili kada značajni sudski ili regulatorni rizici mogu prouzrokovati velike pojedinačne gubitke, ili imati značajan utjecaj na veliki broj ugovora.

Koncentracija rizika osiguranja prije i poslije reosiguranja vezano za pokriveni tip rizika osiguranja je izložen u nastavku, sa naznakom iznosa nastalih šteta (bruto i neto od reosiguranja i suosiguranja) po osnovu ugovora o osiguranju, za Društvo i Grupu:

Croatia osiguranje d.d. Mostar
Bilješke uz odvojene i konsolidirane financijske izvještaje
za godinu završenu 31. prosinca 2022.

(Svi iznosi su izraženi u BAM, osim ukoliko je drugačije navedeno)

5. UPRAVLJANJE RIZIKOM OSIGURANJA (NASTAVAK)

5.1 Koncentracija rizika osiguranja (nastavak)

Društvo:

Za godinu koja je završila 31. prosinca 2022.	Bruto nastale štete	Reosiguranja i suosiguranja	Neto nastale štete
<i>Neživotno osiguranje</i>			
AO	7.077.768	(86.603)	6.991.165
Kasko	5.443.449	-	5.443.449
Imovina	6.123.821	(1.833.057)	4.290.764
Odgovornost	6.685	-	6.685
<i>Ukupno Neživot</i>	<i>18.651.723</i>	<i>(1.919.660)</i>	<i>16.732.063</i>
<i>Životno osiguranje</i>	5.657.635	-	5.657.635
<i>Ukupno Život</i>	<i>5.657.635</i>	-	<i>5.657.635</i>
Promjena rezerve za štete	(591.047)	(531.088)	(1.122.135)
Ukupno	23.718.311	(2.450.748)	21.267.563
Za godinu koja je završila 31. prosinca 2021.	Bruto nastale štete	Reosiguranja i suosiguranja	Neto nastale štete
<i>Neživotno osiguranje</i>			
AO	5.832.958	(254.177)	5.578.781
Kasko	5.005.392	(127.129)	4.878.263
Imovina	7.050.266	(1.274.161)	5.776.105
Odgovornost	8.575	-	8.575
<i>Ukupno Neživot</i>	<i>17.897.191</i>	<i>(1.655.467)</i>	<i>16.241.724</i>
<i>Životno osiguranje</i>	5.523.239	-	5.523.239
<i>Ukupno Život</i>	<i>5.523.239</i>	-	<i>5.523.239</i>
Promjena rezerve za štete	(288.710)	1.065.993	777.283
Ukupno	23.131.720	(589.474)	22.542.246

Iznosi šteta kredita i nezgode se nalaze u dijelu Imovina.

Croatia osiguranje d.d. Mostar
Bilješke uz odvojene i konsolidirane financijske izvještaje
za godinu završenu 31. prosinca 2022.

(Svi iznosi su izraženi u BAM, osim ukoliko je drugačije navedeno)

5. UPRAVLJANJE RIZIKOM OSIGURANJA (NASTAVAK)

5.1 Koncentracija rizika osiguranja (nastavak)

Grupa:

Za godinu koja je završila 31. prosinca 2022.	Bruto nastale štete	Reosiguranja i suosiguranja	Neto nastale štete
<i>Neživotno osiguranje</i>			
AO	7.072.220	(86.603)	6.985.617
Kasko	5.439.129	-	5.439.129
Imovina	6.120.416	(1.833.057)	4.287.359
Odgovornost	6.680	-	6.680
<i>Ukupno Neživot</i>	<i>18.638.445</i>	<i>(1.919.660)</i>	<i>16.718.785</i>
<i>Životno osiguranje</i>	5.653.145	-	5.653.145
<i>Ukupno Život</i>	<i>5.653.145</i>	-	<i>5.653.145</i>
Promjena rezervi za štete	(591.047)	(531.088)	(1.122.135)
Ukupno	23.700.543	(2.450.748)	21.249.795

Za godinu koja je završila 31. prosinca 2021.	Bruto nastale štete	Reosiguranja i suosiguranja	Neto nastale štete
<i>Neživotno osiguranje</i>			
AO	5.832.159	(254.177)	5.577.982
Kasko	5.003.836	(127.129)	4.876.707
Imovina	7.050.171	(1.274.159)	5.776.012
Odgovornost	8.575	-	8.575
<i>Ukupno Neživot</i>	<i>17.894.741</i>	<i>(1.655.465)</i>	<i>16.239.276</i>
<i>Životno osiguranje</i>	5.523.239	-	5.523.239
<i>Ukupno Život</i>	<i>5.523.239</i>	-	<i>5.523.239</i>
Promjena rezervi za štete	(288.710)	1.065.993	777.283
Ukupno	23.129.270	(589.472)	22.539.798

Croatia osiguranje d.d. Mostar
Bilješke uz odvojene i konsolidirane financijske izvještaje
za godinu završenu 31. prosinca 2022.

(Svi iznosi su izraženi u BAM, osim ukoliko je drugačije navedeno)

5. UPRAVLJANJE RIZIKOM OSIGURANJA (NASTAVAK)

5.2 Neživotna osiguranja

Osnovni pokazatelj rizika osiguranja je mjerodavna kvota šteta. U sljedećim tablicama su prikazane kvote šteta, kvote troškova i kombinirane kvote, te kvote šteta neto od reosiguranja.

Usporedba kvota šteta i troškova za Društvo i Grupu je kako slijedi:

Neživotna osiguranja	2022.	2021.
Mjerodavna kvota šteta	47,41%	45,72%
Kvota troškova	53,80%	46,88%
Kombinirana kvota	101,21%	92,60%
Mjerodavna kvota šteta neto	48,52%	52,08%

5.3 Životna osiguranja

Kod životnih osiguranja su izraženi kamatni rizik i biometrijski rizici. Kamatni rizik se obrađuje kroz tržišne rizike, a biometrijski rizici se prate na temelju aktuarskih analiza.

Raščlamba matematičke pričuve po garantiranoj kamatnoj stopi za Društvo i Grupu je kako slijedi:

Kamata uračunata u cjeniku je u intervalu	Matematička pričuva* na 31. prosinca 2022.	Udio	Matematička pričuva* na 31. prosinca 2021.	Udio
[1-3]	10.031.297	42,95%	10.122.866	39,53%
[3-4]	13.184.996	56,90%	15.377.586	60,05%
[4-5]	36.151	0,15%	106.617	0,42%
[5-6]	-	-	-	-
Ukupno	23.252.444	100%	25.607.069	100%

*matematička pričuva je matematička pričuva ugovorenih svota i matematička pričuva dodatnih svota

U gornjoj tablici je prikazana matematička pričuva po garantiranim kamatnim stopama. Prinos od ulaganja za životna osiguranja prikazan je u sljedećoj tablici i dovoljan je za pokriće potrebne kamate za portfelj životnih osiguranja.

Prinos na matematičku pričuvu za Društvo i Grupu je kako slijedi:

	2020.	2021.	2022.
Prosječno stanje matematičke pričuve	28.422.478	26.329.484	24.429.756
Prinos od ulaganja na matematičku pričuvu	660.317	578.465	459.798
Prinos	2,37%	2,20%	1,88%
Prosječni prinos		2,13%	

5. UPRAVLJANJE RIZIKOM OSIGURANJA (NASTAVAK)

5.4 Glavni izvori neizvjesnosti vezani za procjene

5.4.1 Gubici od umanjenja vrijednosti zajmova i potraživanja

Potreba za umanjenjem vrijednosti imovine koja se vodi po amortiziranom trošku procjenjuje se kako je opisano u Bilješki 3.10.1. Umanjenje vrijednosti za pojedinačne izloženosti u ukupnim gubicima od umanjenja vrijednosti temelji se na najboljoj procjeni posloводства o sadašnjoj vrijednosti očekivanih budućih gotovinskih primitaka. Pri procjeni tih gotovinskih primitaka, posloводство procjenjuje financijski položaj dužnika i neto prodajnu vrijednost instrumenata osiguranja. Svaka imovina koja je pretrpjela umanjenje vrijednosti procjenjuje se zasebno i funkcija kreditnog rizika neovisno odobrava strategiju oporavka kao i procjenu ostvarivih gotovinskih tijekova.

5.4.2 Utvrđivanje fer vrijednosti

Za financijske instrumente s kojima se rijetko trguje i koji imaju netransparentnu cijenu, fer vrijednost je manje objektivna i zahtijeva različit stupanj prosudbe ovisno o likvidnosti, koncentraciji, neizvjesnosti tržišnih faktora, cjenovnim pretpostavkama i ostalim rizicima koji utječu na pojedini instrument.

5.4.3 Neizvjesnost procjena vezana uz formiranje pričuva

Najznačajnije procjene vezane za konsolidirane financijske izvještaje Društva odnose se na formiranje pričuva. Društvo ima konzervativan pristup formiranju pričuva i primjenjuje zakonske propise. Uprava smatra da je postojeća razina tehničkih pričuva dostatna.

5.4.4 Neizvjesnost procjena vezana uz sudske sporove

Značajan izvor neizvjesnosti procjena proizlazi iz sudskih sporova. Uprava vjeruje da je postojeća razina pričuva dostatna.

5.4.5 Regulatorni zahtjevi

Agencija je ovlaštena da provodi regulatorne preglede poslovanja Društva kao i da zahtijeva promjene knjigovodstvene vrijednosti imovine i obveza sukladno odgovarajućoj regulativi.

6. OSNOVNE PRETPOSTAVKE KOJE IMAJU NAJVEĆI UTJECAJ NA PRIZNATU IMOVINU, OBVEZE, PRIHODE I RASHODE IZ POSLOVA OSIGURANJA

6.1 Neživotno osiguranje

Na datum izvještajnog razdoblja se formira pričuva za procijenjeni konačni trošak podmirenja svih nastalih šteta koje proizlaze iz događaja nastalih do toga datuma, bilo da su prijavljene ili ne, skupa s odgovarajućim troškovima obrade šteta, umanjeno za već isplaćene iznose. Obveza za prijavljene, a neisplaćene štete je procijenjena posebno za svaku pojedinačnu štetu uzevši u obzir okolnosti, dostupne informacije od procjenitelja i povijesne dokaze o iznosima sličnih šteta. Pojedinačne štete se redovno pregledavaju i pričuva se redovno ažurira kada se pojave nove informacije.

Procjena pričuve za nastale, a neprijavljene štete (IBNR) je općenito podložna većem stupnju neizvjesnosti nego pričuva za prijavljene štete. IBNR pričuvu procjenjuje aktuar Društva koristeći statističke i aktuarske metode. Metoda koja se koristi ovisi o godini nezgode koja se razmatra, vrsti osiguranja i opaženom povijesnom razvoju šteta. U mjeri u kojoj ove metode koriste povijesni razvoj šteta, pretpostavlja se da će se povijesni uzorak razvoja šteta ponoviti i u budućnosti. Postoje razlozi zašto ovo možda ne bude slučaj, koji su u mjeri u kojoj se mogu utvrditi, uzeti u obzir na način da su metode procjene modificirane.

Takvi razlozi uključuju:

- ekonomske, političke i društvene trendove (koji uzrokuju različitu razinu inflacije u odnosu na očekivanu);
- promjene u kombinaciji vrsta ugovora o osiguranju koji se pribavljaju;
- nasumične varijacije, uključujući utjecaj velikih gubitaka. IBNR pričuve su inicijalno procijenjene u bruto iznosu i radi se poseban izračun kako bi se procijenio udjel reosiguranja.

Pretpostavke koje imaju najveći utjecaj na mjerenje iznosa pričuva za neživotna osiguranja su sljedeće:

6.1.1 Preostali faktor razvoja šteta

Za štete „dugog repa“, razina pričuva u velikoj mjeri ovisi o procjeni razvoja šteta od posljednje godine razvoja za koju postoje povijesni podaci do konačnog razvoja.

6.1.2 Diskontiranje

Osim pričuve za štete osiguranja od odgovornosti motornih vozila koje se plaćaju u vidu rente, pričuve neživota se ne diskontiraju.

6.2 Životno osiguranje

Kod ugovaranja osiguranja do 31. siječnja 2005. godine korištene su tablice smrtnosti bazirane na jugoslavenskim tablicama smrtnosti, izrađenim prema popisu stanovništva iz 1980. godine, sa ukalkuliranom kamatnom stopom od 5%. Za ugovore zaključene od 01. siječnja 2005. do 31. ožujka 2016. godine korištene su tablice smrtnosti bazirane na popisu stanovništva u Hrvatskoj iz 1991. godine sa ukalkuliranom kamatnom stopom od 3,5%. Ugovori zaključeni od 01. travnja 2016. godine do 31. listopada 2017. godine – korištene su tablice smrtnosti iz popisa stanovništva u Republici Hrvatskoj 2000-2002 sa ukalkuliranom kamatnom stopom od 2,25%. Za ugovore poslije 31. listopada 2017. godine (mješovito osiguranje, obročno plaćanje) ukalkulirana je kamatna stopa od 1,5%, jednokratno plaćanje 1,7% (tablice smrtnosti iz popisa stanovništva u Republici Hrvatskoj 2010-2012).

6. OSNOVNE PRETPOSTAVKE KOJE IMAJU NAJVEĆI UTJECAJ NA PRIZNATU IMOVINU, OBVEZE, PRIHODE I RASHODE IZ POSLOVA OSIGURANJA (NASTAVAK)

6.2 Životno osiguranje (nastavak)

Kod doživotnog osiguranja života za slučaj smrti koji se zaključuje od 01. ožujka 2017. godine ukalkulirana je kamatna stopa 1,7%, a tablice smrtnosti popis stanovništva Hrvatske 2010-2012.

Za sve ugovore o osiguranju koriste se stope kod obračuna matematičke pričuve koje odgovaraju propisima Agencije (Maksimalna stopa propisana od Agencije za obračun matematičke pričuve iznosi 5% za ugovore sklopljene do 30. lipnja 2015. godine, 2,75% za ugovore sklopljene nakon 30. lipnja 2015. godine, do 31. kolovoza 2019. godine, odnosno 2,5% za ugovore sklopljene nakon 31. kolovoza 2020).

Za ugovore koji su ugovoreni po ukalkuliranoj kamatnoj stopi 2,25% i većoj kod obračuna matematičke pričuve korištena je kamatna stopa 2% i tablice smrtnosti iz Hrvatske, godina 2012, a za ostale ugovore za obračun matematičke korištena je kamatna stopa i tablice smrtnosti kao kod ugovaranja. Za ugovore mješovitog života rađena je cilmerizacija pri čemu je stopa cilmerizacije bila 3,5%.

Osiguranci su sa prebivalištem u Bosni i Hercegovini. Društvo ima ugovore osiguranja života i to mješovito osiguranje (smrt i doživljenje), sa sudjelovanjem u dobiti i od 01. prosinca 2013. godine ugovore osiguranja života samo u slučaju smrti (riziko).

Ugovaratelji osiguranja za slučaj smrti i doživljenja imaju pravo na udio u dobiti Društva ostvarenoj upravljanjem fondovima životnog osiguranja. Udjeli u dobiti izračunavaju se jedanput godišnje najranije po proteku prve odnosno druge godine trajanja osiguranja ovisno o cjeniku.

Garantirana tehnička kamatna stopa po policama osiguranja iznosi od 1,5 % do 5% ovisno o cjeniku. Visinu udjela u dobiti određuje Uprava.

7. TEST ADEKVATNOSTI OBVEZA

Matematička pričuva se testira na svaki datum izvještavanja u odnosu na izračun budućih gotovinskih tijekova koristeći eksplicitne i konzistentne pretpostavke svih relevantnih faktora – budućih premija, smrtnosti, rezultata investiranja, isteka, otkupa, garancija, bonusa osiguranicima, troškova i iskorištavanja opcija koje su na raspolaganju osiguranicima. Za tu svrhu Društvo koristi izračun sadašnje vrijednosti budućih profita koji je dio izračuna ugrađene vrijednosti životnog portfelja.

Tamo gdje postoje pouzdani tržišni podaci, pretpostavke se temelje na dostupnim tržišnim cijenama.

Pretpostavke koje se ne mogu pouzdano temeljiti na tržišnim vrijednostima baziraju se na tekućim pretpostavkama izračunatim na temelju internih modela Društva i javno dostupnih izvora.

Zbog određene neizvjesnosti vezane uz budući razvoj tržišta osiguranja i portfelja Društva, Društvo koristi konzervativne marže za rizik i neizvjesnost u sklopu testa adekvatnosti obveza. Ulazne pretpostavke se godišnje ažuriraju na temelju nedavnog iskustva, prema smjernicama matičnog društva.

Test adekvatnosti obveza provodi se na tradicionalnim vrstama osiguranja, a osnovne korištene pretpostavke su navedene ispod.

7. TEST ADEKVATNOSTI OBVEZA (NASTAVAK)

7.1 Segmentacija

Društvo segmentira proizvode u nekoliko homogenih skupina prema karakteristikama individualnih proizvoda (tip proizvoda i tip plaćanja). Svaka grupa se zasebno testira za adekvatnost obveza. Nedostatnost obveza u individualnoj grupi ne netira se viškom obveza koji proizlazi iz druge skupine prilikom utvrđivanja potrebnih dodatnih obveza. Neto sadašnja vrijednost budućih gotovinskih tijekova izračunata na temelju niže opisanih pretpostavki se uspoređuje s obvezama iz osiguranja. Ako ta usporedba pokazuje da je knjigovodstvena vrijednost obveza iz osiguranja nedovoljna uzevši u obzir procijenjene gotovinske tijekove, cjelokupni nedostatak se priznaje kroz dobit ili gubitak priznavanjem u dodatne obveze.

7.2 Smrtnost

Smrtnost se obično temelji na tablicama mortaliteta (CRO) iz 2010-12 i usklađuje od strane Društva na temelju statističkih istraživanja iskustva mortaliteta za Društvo.

Tabele morbiditeta se pripremaju agregacijom tabela mortaliteta (CRO) od 2000-02 vjerovatnoće smrtnosti i Gen RE vjerovatnoće kritičnih bolesti.

Pretpostavke za mortalitet se usklađuju za maržu za rizik i neizvjesnost.

7.3 Postojanost

Pretpostavke o odustancima (storno, otkup ili kapitalizacija) temelje se na prošlom iskustvu Društva. Dobivene stope odustanaka primijenjene su po svakoj polici. Društvo redovno ispituje stvarne stope postojanosti prema vrsti proizvoda i trajanjima i, sukladno tome, usklađuje pretpostavke.

7.4 Troškovi

Pretpostavke o budućim troškovima obnove i odražavanja polica uključene u test adekvatnosti obveza izvode se iz tekućeg iskustva Društva. Test adekvatnosti obveza uzima u obzir u činjenicu da se provizije životnih osiguranja obračunavaju na naplaćenju osnovi.

Pretpostavke o budućim troškovima obnove i održavanje polica uključene u test adekvatnosti obveza izvode se iz iskustva uvećano za očekivanu godišnju stopu inflacije.

Troškovi po polici ne uključuju troškove alocirane na priključene proizvode koji su sadržani u zbirnim iznosima.

7.5 Očekivani povrat od ulaganja i diskontna stopa

Budući povrati od ulaganja izračunati su korištenjem nerizične kamatne stope. Diskontne stope su jednake očekivanim budućim povratima od ulaganja.

7.6 Raspodjela dobiti

Stopa raspodjele bonusa utvrđuje se kao prosjek trogodišnje stope pripisa Društva (samo za police koje participiraju). Raspodijeljeni bonus utvrđuje se kao umnožak stope raspodjele bonusa i matematičke pričuve u projiciranom razdoblju.

7. TEST ADEKVATNOSTI OBVEZA (NASTAVAK)

7.7 Osjetljivost dobiti ili gubitka i kapitala na promjene značajnih varijabli

Dobit ili gubitak i osigurateljne obveze su uglavnom osjetljivi na promjene u stopi ulaganja i stopi troškova koji su procijenjeni za potrebe izračuna adekvatnosti obveza. Analiza osjetljivosti za rizik kamatnih stopa prikazuje kako će promjene fer vrijednosti ili budućih novčanih tijekova financijskih instrumenata biti promjenjivi zbog promjena tržišnih kamatnih stopa na datum izvještavanja.

Za obveze po osnovu ugovora dugoročnog osiguranja sa fiksnim i zagarantiranim odredbama, promjene kamatnih stopa neće uzrokovati promjenu iznosa obveza, osim ako promjena nije dovoljno velika da prouzrokuje prilagodbu testa adekvatnosti obveza. Smanjenje razine kamatne stope od 0,5% će prouzrokovati prilagodbu obveze za 2,82% gdje bi dodatna obveza iznosila 669.159 BAM (2021: 608.523 tisuća BAM).

7.8 Odredbe i uvjeti ugovora o osiguranju koji imaju značajni utjecaj na iznos, vrijeme i neizvjesnost budućih gotovinskih tijekova

Društvo nudi različite vrste neživotnih osiguranja, uglavnom osiguranje vozila, imovine, odgovornosti, pomorsko osiguranje, transportno osiguranje i osiguranje nezgode.

Glavni izvor neizvjesnosti koji utječe na iznos i vrijeme budućih gotovinskih tijekova proizlazi iz neizvjesnosti nastanka budućih šteta kao i neizvjesnosti vezanih uz njihove iznose. Iznos plaćen po pojedinoj šteti je ograničen osiguranom svotom koja je utvrđena u polici osiguranja. Ostali značajni izvori neizvjesnosti vezani za neživotna osiguranja proizlaze iz regulative koja daje pravo osiguranicima da prijave štetu prije stupanja na snagu zastare, koja nastupa 3 godine od saznanja osiguranika za štetu, ali ne kasnije od 5 godina od početka godine, nakon godine nastanka štete. Ova odredba je posebno značajna za trajnu invalidnost koja proizlazi iz osiguranja nezgode, zbog teškoća u procjeni razdoblja između nastanka štete i potvrde njenih trajnih efekata.

U portfelju neživotnih osiguranja ne postoje proizvodi kojima se garantira neograničeno pokriće. Maksimalni iznos za koji osiguravatelj može biti obavezan po pojedinoj polici uslijed nastanka jednog štetnog događaja uvijek je ograničen ugovorenim iznosom osiguranja. Izuzetak od ovog pravila je osiguranje automobilske odgovornosti za štete u zemljama članicama sustava zelene karte koje imaju nelimitirano pokriće. Obzirom na zakonske odredbe koje kod osiguranja automobilske odgovornosti propisuje primjenu svota osiguranja države u kojoj je šteta nastala ovaj rizik nije moguće u potpunosti izbjeći, ali ga je moguće transferirati putem odgovarajućih reosigurateljnih ugovora. Značajke pojedinih vrsta osiguranja, ako se značajno razlikuju od gore navedenih značajki, opisane su u nastavku.

7.8.1 Osiguranje motornih vozila

Portfelj osiguranja motornih vozila Društva sadrži obvezno osiguranje od automobilske odgovornosti i kasko osiguranje. Obvezno osiguranje pokriva štete tjelesnih ozljeda i imovine u BiH kao i štete uzrokovane u inozemstvu od osiguranih vozača koji su u sustavu „Zelene karte“.

Imovinske štete od automobilske odgovornosti i kasko štete su općenito prijavljene i podmirene u kratkom razdoblju od nastanka nezgode. Izvještavanje i plaćanje koje se odnosi na štete tjelesne ozljede zahtijevaju duže vremensko razdoblje za okončanje i mnogo ih je teže procijeniti. Takve štete se mogu isplatiti odjednom i u cijelosti ili u anuitetima.

Iznos šteta koji se odnosi na tjelesne ozljede i povezane izgubljene zarade je pod utjecajem nalaza sudskih vještaka i cenzora, što utječe na sudsku praksu.

7. TEST ADEKVATNOSTI OBVEZA (NASTAVAK)

7.8 Odredbe i uvjeti ugovora o osiguranju koji imaju značajni utjecaj na iznos, vrijeme i neizvjesnost budućih gotovinskih tijekova (nastavak)

7.8.1 Osiguranje motornih vozila (nastavak)

Obvezno osiguranje od automobilske odgovornosti je regulirano Zakonom o osiguranju od odgovornosti za motorna vozila i ostale odredbe o obveznom osiguranju od odgovornosti. Cjenik i najmanji osigurani iznosi su regulirani Zakonom. Osiguranici imaju pravo na bonus u slučaju ne nastanka štete po osnovi njihove police kada su ispunjeni uvjeti. Kasko osiguranje predstavlja osiguranje od štete; plaćene štete su ograničene osiguranim iznosom.

7.8.2 Osiguranje imovine

Dijeli se okvirno na industrijske, komercijalne i privatne rizike. Za industrijske rizike Društvo koristi tehnike upravljanja rizicima kako bi identificiralo rizike i analiziralo gubitke te surađuje s reosigurateljima. Privatni imovinski rizici sadrže standardna osiguranja građevina i stvari.

Štete se obično prijavljuju brzo i mogu se likvidirati bez odgađanja.

7.8.3 Osiguranje od odgovornosti

Pokriva sve vrste odgovornosti i uključuje javnu odgovornost, odgovornost prema djelatnicima, profesionalnu odgovornost koja je zakonski obvezna i osobnu odgovornost. Štete kod svih vrsta osiguranja od odgovornosti plaćaju se na principu „nastanka štete“.

7.8.4 Osiguranje od nezgode

Osiguranje od nezgode se najčešće prodaje kao kolektivno osiguranje te kao priključni proizvod automobilske odgovornosti odnosno automobilske kaska.

7.9 Neživotna osiguranja

Za razliku od životnih osiguranja, obveze iz osiguranja neživota se računaju koristeći i tekuće i povijesne pretpostavke.

Test adekvatnosti obveza za neživotna osiguranja je ograničen na neistekli dio postojećih ugovora. Očekivana vrijednost šteta i troškova koji se mogu prepisati neisteklim ugovorima važećim na datum izvještavanja uspoređuje se s nezarađenim premijama po tim policama. Očekivani gotovinski tijekovi vezani za štete i troškove se procjenjuju na temelju iskustva tijekom proteklog razdoblja ugovora o osiguranju i usklađuje za značajne pojedinačne gubitke za koje se ne očekuje da će se ponoviti.

Test se provodi po pojedinim vrstama osiguranja.

Croatia osiguranje d.d. Mostar
Bilješke uz odvojene i konsolidirane financijske izvještaje
za godinu završenu 31. prosinca 2022.

(Svi iznosi su izraženi u BAM, osim ukoliko je drugačije navedeno)

8. IZVJEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA

Izvještaj o financijskom položaju po poslovnim segmentima Društva na dan 31. prosinca 2022. godine:

	Neživot	Život	Ukupno
Aktiva			
Nematerijalna imovina	302.231	-	302.231
Nekretnine postrojenja i oprema, imovina sa pravom korištenja, ulaganja u investicijske nekretnine	20.651.054	3.833.988	24.485.042
Ulaganje u ovisna društva	1.181.925	2.964.375	4.146.300
Financijska ulaganja koja se drži do dospelja	4.998.133	3.076.593	8.074.726
Ulaganja raspoloživa za prodaju	1.945.801	-	1.945.801
Ulaganja po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak	3.064.431	453.087	3.517.518
Depoziti, zajmovi i potraživanja	37.040.795	22.092.194	59.132.989
Udio reosiguranja u tehničkim pričuvama	4.279.927	-	4.279.927
Potraživanja iz ugovora o osiguranju i ostala potraživanja	5.500.805	253.465	5.754.270
Gotovina u banci i blagajni	273.404	635.340	908.744
Razgraničeni troškovi pribave	6.083.484	-	6.083.484
Unaprijed plaćeni troškovi	2.033.548	492	2.034.040
Ukupno imovina	87.355.538	33.309.534	120.665.072
Kapital i pričuve			
Vlasnički kapital	10.018.520	6.000.000	16.018.520
Revalorizacijske pričuve	712.501	-	712.501
Zakonske pričuve	4.728.431	1.197.278	5.925.709
Zadržana dobit	2.848.376	883.096	3.731.472
Ukupno kapital i pričuve	18.307.828	8.080.374	26.388.202
Obveze			
Tehničke pričuve	52.126.275	24.775.106	76.901.381
Obveze proizašle iz ugovora o osiguranju i ostale obveze	1.897.452	452.196	2.349.648
Obveze po osnovu najмова	13.335.190	-	13.335.190
Razgraničenja i rezerviranja	1.688.793	1.858	1.690.651
Ukupno obveze	69.047.710	25.229.160	94.276.870
Ukupno obveze i kapital	87.355.538	33.309.534	120.665.072

Croatia osiguranje d.d. Mostar
Bilješke uz odvojene i konsolidirane financijske izvještaje
za godinu završenu 31. prosinca 2022.

(Svi iznosi su izraženi u BAM, osim ukoliko je drugačije navedeno)

8. IZVJEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA (NASTAVAK)

Konsolidirani izvještaj o financijskom položaju po poslovnim segmentima Grupe na dan 31. prosinca 2022. godine:

	Neživot	Život	Ukupno
Aktiva			
Nematerijalna imovina	319.410	-	319.410
Nekretnine postrojenja i oprema, imovina sa pravom korištenja, ulaganja u investicijske nekretnine	27.051.475	3.833.988	30.885.463
Financijska ulaganja koja se drži do dospelosti	4.998.133	3.076.593	8.074.726
Ulaganja raspoloživa za prodaju	1.945.801	-	1.945.801
Ulaganja po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak	3.064.431	453.087	3.517.518
Depoziti, zajmovi i potraživanja	36.425.680	22.092.194	58.517.874
Udio reosiguranja u tehničkim pričuvama	4.279.927	-	4.279.927
Potraživanja iz ugovora o osiguranju i ostala potraživanja	5.639.044	3.139.813	8.778.857
Gotovina u banci i blagajni	318.544	635.340	953.884
Razgraničeni troškovi pribave	6.083.484	-	6.083.484
Unaprijed plaćeni troškovi	2.033.548	492	2.034.040
Ukupno imovina	92.159.477	33.231.507	125.390.984
Kapital i pričuve			
Vlasnički kapital	10.018.520	6.000.000	16.018.520
Revalorizacijske pričuve	1.688.755	-	1.688.755
Zakonske pričuve	4.739.239	1.197.278	5.936.517
Zadržana dobit	2.454.142	805.069	3.259.211
Nekontrolirajući interes	1.961.757	-	1.961.757
Ukupno kapital i pričuve	20.862.413	8.002.347	28.864.760
Obveze			
Tehničke pričuve	52.126.275	24.775.106	76.901.381
Obveze proizašle iz ugovora o osiguranju i ostale obveze	5.014.173	452.196	5.466.369
Obveze po osnovu najмова	12.417.997	-	12.417.997
Razgraničenja i rezerviranja	1.738.619	1.858	1.740.477
Ukupno obveze	72.387.627	25.229.160	97.616.787
Ukupno obveze i kapital	92.159.477	33.231.507	125.390.984

Croatia osiguranje d.d. Mostar
Bilješke uz odvojene i konsolidirane financijske izvještaje
za godinu završenu 31. prosinca 2022.

(Svi iznosi su izraženi u BAM, osim ukoliko je drugačije navedeno)

8. IZVJEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA (NASTAVAK)

Izvještaj o financijskom položaju po poslovnim segmentima Društva na dan 31. prosinca 2021. godine:

	Neživot	Život	Ukupno
Aktiva			
Nematerijalna imovina	390.627	-	390.627
Nekretnine postrojenja i oprema, imovina sa pravom korištenja, ulaganja u investicijske nekretnine	20.471.732	3.897.544	24.369.276
Ulaganje u ovisna društva	1.181.925	2.964.375	4.146.300
Financijska ulaganja koja se drži do dospelosti	3.004.049	2.575.743	5.579.792
Ulaganja raspoloživa za prodaju	2.141.383	10.148	2.151.531
Ulaganja po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak	2.582.019	-	2.582.019
Depoziti, zajmovi i potraživanja	37.355.155	23.542.731	60.897.886
Udio reosiguranja u tehničkim pričuvama	3.705.889	-	3.705.889
Potraživanja iz ugovora o osiguranju i ostala potraživanja	5.995.718	427.745	6.423.463
Gotovina u banci i blagajni	4.015.940	1.846.675	5.862.615
Razgraničeni troškovi pribave	6.050.149	-	6.050.149
Unaprijed plaćeni troškovi	3.273.538	-	3.273.538
Ukupno imovina	90.168.124	35.264.961	125.433.085
Kapital i pričuve			
Vlasnički kapital	10.018.520	6.000.000	16.018.520
Revalorizacijske pričuve	861.163	-	861.163
Zakonske pričuve	4.728.432	1.197.278	5.925.710
Zadržana dobit	2.589.933	(5.789)	2.584.144
Ukupno kapital i pričuve	18.198.048	7.191.489	25.389.537
Obveze			
Tehničke pričuve	54.245.277	27.377.867	81.623.144
Obveze proizašle iz ugovora o osiguranju i ostale obveze	2.981.774	692.577	3.674.351
Obveze po osnovu najмова	13.178.951	-	13.178.951
Razgraničenja i rezerviranja	1.564.074	3.028	1.567.102
Ukupno obveze	71.970.076	28.073.472	100.043.548
Ukupno obveze i kapital	90.168.124	35.264.961	125.433.085

Croatia osiguranje d.d. Mostar
Bilješke uz odvojene i konsolidirane financijske izvještaje
za godinu završenu 31. prosinca 2022.

(Svi iznosi su izraženi u BAM, osim ukoliko je drugačije navedeno)

8. IZVJEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA (NASTAVAK)

Konsolidirani izvještaj o financijskom položaju po poslovnim segmentima Grupe na dan 31. prosinca 2021. godine:

	Neživot	Život	Ukupno
Aktiva			
Nematerijalna imovina	393.810	-	393.810
Nekretnine postrojenja i oprema, imovina sa pravom korištenja, ulaganja u investicijske nekretnine	27.341.849	3.897.544	31.239.393
Financijska ulaganja koja se drži do dospelosti	3.004.049	2.575.743	5.579.792
Ulaganja raspoloživa za prodaju	2.141.383	10.148	2.151.531
Ulaganja po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak	2.582.019	-	2.582.019
Depoziti, zajmovi i potraživanja	36.677.775	23.542.731	60.220.506
Udio reosiguranja u tehničkim pričuvama	3.705.889	-	3.705.889
Potraživanja iz ugovora o osiguranju i ostala potraživanja	6.062.497	3.395.604	9.458.101
Gotovina u banci i blagajni	4.046.791	1.846.675	5.893.466
Razgraničeni troškovi pribave	6.050.149	-	6.050.149
Unaprijed plaćeni troškovi	3.273.828	-	3.273.828
Ukupno imovina	95.280.039	35.268.445	130.548.484
Kapital i pričuve			
Vlasnički kapital	10.018.520	6.000.000	16.018.520
Revalorizacijske pričuve	1.822.452	-	1.822.452
Zakonske pričuve	4.739.239	1.197.278	5.936.517
Zadržana dobit	2.086.343	(2.305)	2.084.038
Nekontrolirajući interes	1.941.832	-	1.941.832
Ukupno kapital i pričuve	20.608.386	7.194.973	27.803.359
Obveze			
Tehničke pričuve	54.245.277	27.377.867	81.623.144
Obveze proizašle iz ugovora o osiguranju i ostale obveze	6.053.090	692.577	6.745.667
Obveze po osnovu najмова	12.758.978	-	12.758.978
Razgraničenja i rezerviranja	1.614.308	3.028	1.617.336
Ukupno obveze	74.671.653	28.073.472	102.745.125
Ukupno obveze i kapital	95.280.039	35.268.445	130.548.484

Croatia osiguranje d.d. Mostar
Bilješke uz odvojene i konsolidirane financijske izvještaje
za godinu završenu 31. prosinca 2022.

(Svi iznosi su izraženi u BAM, osim ukoliko je drugačije navedeno)

8. IZVJEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA (NASTAVAK)

Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti poslovnih segmenata Društva za godinu koja je završila 31. prosinca 2022. godine:

	Neživot	Život	Ukupno
Zaračunate bruto premije	36.135.457	3.807.837	39.943.294
Premija suosiguranja	33.566	-	33.566
Ispravka vrijednosti potraživanja	(185.744)	-	(185.744)
Premije predane u reosiguranje/suosiguranje	(5.509.250)	-	(5.509.250)
Zaračunate premije, neto od reosiguranja/suosiguranja	30.474.029	3.807.837	34.281.866
Promjena bruto pričuva prijenosnih premija	2.442.334	1.313	2.443.647
Promjena pričuva prijenosnih premija, udio reosiguranja/suosiguranja	(426.600)	-	(426.600)
Zarađene premije, neto od reosiguranja/suosiguranja	32.489.763	3.809.150	36.298.913
Prihodi od ulaganja	772.751	482.602	1.255.353
Prihodi od provizija i naknada	233.919	-	233.919
Ostali osiguravateljno-tehnički prihod, neto od reosiguranja	397.032	23	397.055
Ostali prihodi	300.841	29.792	330.633
Neto prihod	34.194.306	4.321.567	38.515.873
Nastale štete, bruto iznos	(18.371.953)	(5.346.358)	(23.718.311)
Udio suosiguranja u nastalim štetama	276.040	-	276.040
Udio reosiguranja u nastalim štetama	2.174.708	-	2.174.708
Neto nastale štete i beneficije	(15.921.205)	(5.346.358)	(21.267.563)
Promjene ostalih tehničkih rezervacija, neto od reosiguranja	(133.551)	2.464.572	2.331.021
Troškovi pribave	(8.336.094)	(187.098)	(8.523.192)
Administrativni troškovi	(7.247.639)	(244.373)	(7.492.012)
Troškovi ulaganja	(832.356)	(120.766)	(953.122)
Ostali tehnički troškovi, neto od reosiguranja	(1.362.479)	(23)	(1.362.502)
Dobit prije oporezivanja	360.982	887.521	1.248.503
Trošak poreza na dobit	(17.018)	(91.541)	(108.559)
Dobit razdoblja	343.964	795.980	1.139.944

Croatia osiguranje d.d. Mostar
Bilješke uz odvojene i konsolidirane financijske izvještaje
za godinu završenu 31. prosinca 2022.

(Svi iznosi su izraženi u BAM, osim ukoliko je drugačije navedeno)

8. IZVJEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA (NASTAVAK)

Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti poslovnih segmenata Grupe za godinu koja je završila 31. prosinca 2022. godine:

	Neživot	Život	Ukupno
Zaračunate bruto premije	36.129.514	3.807.837	39.937.351
Premija suosiguranja	33.566	-	33.566
Ispravka vrijednosti premije	(185.744)	-	(185.744)
Premije predane u reosiguranje/suosiguranje	(5.509.250)	-	(5.509.250)
Zaračunate premije, neto od reosiguranja/suosiguranja	30.468.086	3.807.837	34.275.923
Promjena bruto pričuva prijenosnih premija	2.442.334	1.313	2.443.647
Promjena pričuva prijenosnih premija, udio reosiguranja/suosiguranja	(426.600)	-	(426.600)
Zarađene premije, neto od reosiguranja/suosiguranja	32.483.820	3.809.150	36.292.970
Prihodi od ulaganja	1.095.603	482.602	1.578.205
Prihodi od provizija i naknada	233.919	-	233.919
Ostali osiguravateljno-tehnički prihod, neto od reosiguranja	397.032	23	397.055
Ostali prihodi	394.438	29.792	424.230
Neto prihod	34.604.812	4.321.567	38.926.379
Nastale štete, bruto iznos	(18.355.618)	(5.344.925)	(23.700.543)
Udio suosiguranja u nastalim štetama	276.040	-	276.040
Udio reosiguranja u nastalim štetama	2.174.708	-	2.174.708
Neto nastale štete i beneficije	(15.904.870)	(5.344.925)	(21.249.795)
Promjene ostalih tehničkih rezervacija, neto od reosiguranja	(133.551)	2.464.572	2.331.021
Troškovi pribave	(8.313.762)	(184.390)	(8.498.152)
Administrativni troškovi	(7.096.865)	(237.120)	(7.333.985)
Troškovi ulaganja	(798.011)	(120.766)	(918.777)
Ostali tehnički troškovi, neto od reosiguranja	(1.362.479)	(23)	(1.362.502)
Ostali troškovi, uključujući vrijednost usklađenja	(588.707)	-	(588.707)
Dobit prije poreza	406.567	898.915	1.305.482
Trošak poreza na dobit	(28.734)	(91.541)	(120.275)
Dobit za godinu	377.833	807.374	1.185.207

Croatia osiguranje d.d. Mostar
Bilješke uz odvojene i konsolidirane financijske izvještaje
za godinu završenu 31. prosinca 2022.

(Svi iznosi su izraženi u BAM, osim ukoliko je drugačije navedeno)

8. IZVJEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA (NASTAVAK)

Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti poslovnih segmenata Društva za godinu koja je završila 31. prosinca 2021. godine:

	Neživot	Život	Ukupno
Zaračunate bruto premije	35.644.599	4.077.120	39.721.719
Premija suosiguranja	60.564	-	60.564
Ispravka vrijednosti potraživanja	133.449	-	133.449
Premije predane u reosiguranje/suosiguranje	(5.377.770)	-	(5.377.770)
Zaračunate premije, neto od reosiguranja/suosiguranja	30.460.842	4.077.120	34.537.962
Promjena bruto pričuva prijenosnih premija	3.014.318	(345)	3.013.973
Promjena pričuva prijenosnih premija, udio reosiguranja/suosiguranja	(740.436)	-	(740.436)
Zarađene premije, neto od reosiguranja/suosiguranja	32.734.724	4.076.775	36.811.499
Prihodi od ulaganja	995.776	681.643	1.677.419
Prihodi od provizija i naknada	205.701	-	205.701
Ostali osiguravateljno-tehnički prihod, neto od reosiguranja	370.904	25	370.929
Ostali prihodi	473.531	13.569	487.100
Neto prihod	34.780.636	4.772.012	39.552.648
Nastale štete, bruto iznos	(17.630.835)	(5.500.885)	(23.131.720)
Udio suosiguranja u nastalim štetama	359.499	-	359.499
Udio reosiguranja u nastalim štetama	229.975	-	229.975
Neto nastale štete i beneficije	(17.041.361)	(5.500.885)	(22.542.246)
Promjene ostalih tehničkih rezervacija, neto od reosiguranja	(42.886)	1.106.251	1.063.365
Troškovi pribave	(7.976.256)	(221.852)	(8.198.108)
Administrativni troškovi	(6.631.544)	(233.331)	(6.864.875)
Troškovi ulaganja	(626.058)	(7.528)	(633.586)
Ostali tehnički troškovi, neto od reosiguranja	(1.146.115)	(7.572)	(1.153.687)
Dobit prije oporezivanja	1.182.967	(92.905)	1.090.062
Trošak poreza na dobit	(156.458)	-	(156.458)
Dobit razdoblja	1.026.509	(92.905)	933.604

Croatia osiguranje d.d. Mostar
Bilješke uz odvojene i konsolidirane financijske izvještaje
za godinu završenu 31. prosinca 2022.

(Svi iznosi su izraženi u BAM, osim ukoliko je drugačije navedeno)

8. IZVJEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA (NASTAVAK)

Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti poslovnih segmenata Grupe za godinu koja je završila 31. prosinca 2021. godine:

	Neživot	Život	Ukupno
Zaračunate bruto premije	35.636.621	4.077.120	39.713.741
Premija suosiguranja	60.564	-	60.564
Ispravka vrijednosti premije	133.449	-	133.449
Premije predane u reosiguranje/suosiguranje	(5.377.770)	-	(5.377.770)
Zaračunate premije, neto od reosiguranja/suosiguranja	30.452.864	4.077.120	34.529.984
Promjena bruto pričuva prijenosnih premija	3.014.318	(345)	3.013.973
Promjena pričuva prijenosnih premija, udio reosiguranja/suosiguranja	(740.436)	-	(740.436)
Zarađene premije, neto od reosiguranja/suosiguranja	32.726.746	4.076.775	36.803.521
Prihodi od ulaganja	942.518	635.575	1.578.093
Prihodi od provizija i naknada	205.701	-	205.701
Ostali osiguravateljno-tehnički prihod, neto od reosiguranja	370.904	25	370.929
Ostali prihodi	1.166.979	13.569	1.180.548
Neto prihod	35.412.848	4.725.944	40.138.792
Nastale štete, bruto iznos	(17.602.041)	(5.500.885)	(23.102.926)
Udio suosiguranja u nastalim štetama	359.499	-	359.499
Udio reosiguranja u nastalim štetama	229.975	-	229.975
Neto nastale štete i beneficije	(17.012.567)	(5.500.885)	(22.513.452)
Promjene ostalih tehničkih rezervacija, neto od reosiguranja	(42.886)	1.106.251	1.063.365
Troškovi pribave	(7.889.149)	(221.852)	(8.111.001)
Administrativni troškovi	(6.550.613)	(230.003)	(6.780.616)
Troškovi ulaganja	(635.073)	(1.242)	(636.315)
Ostali tehnički troškovi, neto od reosiguranja	(1.146.115)	(7.572)	(1.153.687)
Ostali troškovi, uključujući vrijednost usklađenja	(799.612)	-	(799.612)
Dobit prije poreza	1.203.384	(129.359)	1.074.025
Trošak poreza na dobit	(173.333)	-	(173.333)
Dobit za godinu	1.030.051	(129.359)	900.692

Croatia osiguranje d.d. Mostar
Bilješke uz odvojene i konsolidirane financijske izvještaje
za godinu završenu 31. prosinca 2022.

(Svi iznosi su izraženi u BAM, osim ukoliko je drugačije navedeno)

8. IZVJEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA (NASTAVAK)

U nastavku se nalazi pregled zaračunatih bruto premija razvrstanih prema vrstama osiguranja za Društvo:

	2022.	2021.
Osiguranje od nezgode	1.919.411	2.119.465
Zdravstveno osiguranje	487.882	140.431
Osiguranje cestovnih vozila	7.692.825	6.635.910
Osiguranje robe u prijevozu	532.209	415.000
Osiguranje od požara i elementarnih šteta	2.911.293	3.066.406
Ostala osiguranja imovine	3.374.641	3.140.727
Osiguranje od odgovornosti za upotrebu motornih vozila	14.215.385	13.546.105
Osiguranje od odgovornosti za upotrebu zračnih letjelica	630	140
Osiguranje od odgovornosti za upotrebu plovila	225	340
Ostala osiguranja od odgovornosti	761.216	701.031
Osiguranje kredita	3.339.375	4.730.361
Osiguranje raznih financijskih gubitaka	722.381	677.719
Putno osiguranje	211.550	470.964
Ukupno neživot	36.169.023	35.644.599
Životno osiguranje	3.669.599	3.918.279
Dodatna osiguranja uz životno osiguranje	138.238	158.841
Ukupno život	3.807.837	4.077.120
Ukupno	39.976.860	39.721.719

Croatia osiguranje d.d. Mostar
**Bilješke uz odvojene i konsolidirane financijske izvještaje
za godinu završenu 31. prosinca 2021.**
(Svi iznosi su izraženi u BAM, osim ukoliko je drugačije navedeno)
9. NEMATERIJALNA I MATERIJALNA IMOVINA
9.1 Nematerijalna imovina, i nekretnine, postrojenja i oprema
Društvo

	<i>Nematerijalna imovina (metod troška)</i>	<i>Zemljište (metod revalorizacije)</i>	<i>Građevinski objekti (metod revalorizacije)</i>	<i>Oprema (metod troška)</i>	<i>Investicije u tijeku</i>	<i>Nekretnine, postrojenja i oprema</i>	<i>Ukupno</i>
Nabavna/revalorizacijska vrijednost							
1.siječnja 2021.	1.674.671	-	9.048.185	7.135.139	28.794	16.212.118	17.886.789
Povećanja	-	-	-	-	182.792	182.792	182.792
Efekt vrednovanja kroz rezerve	-	-	144.372	-	-	144.372	144.372
Efekt vrednovanja kroz rdg	-	-	(19.076)	-	-	(19.076)	(19.076)
Prodaja	-	-	(660.221)	-	-	(660.221)	(660.221)
Prijenos	-	-	-	29.545	(29.545)	-	-
Rashod – otpis	-	-	-	(545.087)	(8.915)	(554.002)	(554.002)
31. prosinac 2021.	1.674.671	-	8.513.260	6.619.597	173.126	15.305.983	16.980.654
Povećanja	-	-	-	-	398.735	398.735	398.735
Efekt vrednovanja kroz rezerve	-	-	58.244	-	-	58.244	58.244
Efekt vrednovanja kroz rdg	-	-	(4.985)	-	-	(4.985)	(4.985)
Prijenos	25.161	-	-	300.747	(325.908)	(25.161)	-
Rashod – otpis	-	-	-	(154.555)	-	(154.555)	(154.555)
31. prosinac 2022.	1.699.832	-	8.566.519	6.765.789	245.953	15.578.261	17.278.093
Ispravka vrijednosti							
1. siječanj 2021.	1.134.689	-	2.212.279	5.993.556	-	8.205.835	9.340.524
Trošak amortizacije	149.355	-	117.759	191.072	-	308.831	458.186
Rashod – otpis	-	-	(137.650)	(545.087)	-	(682.737)	(682.737)
31. prosinac 2021.	1.284.044	-	2.192.388	5.639.541	-	7.831.929	9.115.973
Trošak amortizacije	113.557	-	110.686	180.813	-	291.499	405.056
Rashod – otpis	-	-	-	(151.402)	-	(151.402)	(151.402)
31. prosinac 2022.	1.397.601	-	2.303.074	5.668.952	-	7.972.026	9.369.627
Neto knjigovodstvena vrijednost							
31. prosinac 2022.	302.231	-	6.263.445	1.096.837	245.953	7.606.235	7.908.466
31. prosinac 2021.	390.627	-	6.320.872	980.056	-	7.474.054	7.864.681

Croatia osiguranje d.d. Mostar
Bilješke uz odvojene i konsolidirane financijske izvještaje
za godinu završenu 31. prosinca 2022.

(Svi iznosi su izraženi u BAM, osim ukoliko je drugačije navedeno)

9. NEMATERIJALNA I MATERIJALNA IMOVINA (NASTAVAK)

9.1 Nematerijalna imovina, i nekretnine, postrojenja i oprema (nastavak)

<i>Grupa</i>	<i>Nematerijalna imovina (metod troška)</i>	<i>Zemljište (metod revalorizacije)</i>	<i>Građevinski objekti (metod revalorizacije)</i>	<i>Oprema (metod troška)</i>	<i>Investicije u tijeku</i>	<i>Nekretnine, postrojenja i oprema</i>	<i>Ukupno</i>
Nabavna/revalorizacijska vrijednost							
1.siječnja 2021.	2.663.529	1.090.200	16.079.325	8.774.265	28.795	25.972.585	28.636.114
Povećanje	-	-	-	479	182.792	183.271	183.271
Efekt vrednovanja kroz rezerve	-	7.474	184.994	-	-	192.468	192.468
Efekt vrednovanja kroz rdg	-	-	(41.337)	-	-	(41.337)	(41.337)
Prodaja	-	-	(698.373)	-	-	(698.373)	(698.373)
Prijenos sa investicija u tijeku	-	-	-	29.545	(29.545)	-	-
Rashod – otpis	(8.915)	-	-	(592.268)	(8.915)	(601.183)	(610.098)
Prijenos na investicijske nekretnine	-	-	(2.210.441)	-	-	(2.210.441)	(2.210.441)
31. prosinac 2021.	2.654.614	1.097.674	13.314.168	8.212.021	173.127	22.796.990	25.451.604
Povećanje	-	-	17.706	-	398.735	416.441	416.441
Stjecanje pripajanjem	18.423	-	-	-	-	-	18.423
Efekt vrednovanja kroz rezerve	-	(450)	80.697	-	-	80.247	80.247
Efekt vrednovanja kroz rdg	-	-	48.961	-	-	48.961	48.961
Prijenos sa investicija u tijeku	25.161	-	-	300.747	(325.908)	(25.161)	-
Rashod – otpis	(26.006)	-	-	(155.392)	-	(155.392)	(181.398)
Prijenos na investicijske nekretnine	-	-	(1.253.026)	-	-	(1.253.026)	(1.253.026)
31. prosinac 2022.	2.672.192	1.097.224	12.208.506	8.357.376	245.954	21.909.060	24.581.252
Ispravka vrijednosti							
1. siječanj 2021.	2.110.403	-	4.106.577	7.519.495	-	11.626.072	13.736.475
Trošak amortizacije	150.401	-	198.871	191.072	-	389.943	540.344
Rashod – otpis	-	-	(937.163)	-	-	(937.163)	(937.163)
Otuđenje prodajom udjela	-	-	(137.590)	(545.087)	-	(682.677)	(682.677)
31. prosinac 2021.	2.260.804	-	3.230.695	7.165.480	-	10.396.175	12.656.979
Trošak amortizacije	113.992	-	168.198	203.011	-	371.209	485.201
Stjecanje pripajanjem	3.992	-	-	-	-	-	3.992
Prodaja / rashodovanje	(26.006)	-	-	(151.402)	-	(151.402)	(177.408)
31. prosinac 2022.	2.352.782	-	3.398.893	7.217.089	-	10.615.982	12.968.764
Neto knjigovodstvena vrijednost							
31. prosinac 2022.	319.410	1.097.224	8.809.613	1.140.287	245.954	11.293.078	11.612.488
31. prosinac 2021.	393.810	1.097.674	10.083.473	1.046.541	173.127	12.400.815	12.794.625

9. NEMATERIJALNA I MATERIJALNA IMOVINA (NASTAVAK)

9.1 Nematerijalna imovina, i nekretnine, postrojenja i oprema (nastavak)

Nekretnine i oprema u vlasništvu Društva i Grupe nisu opterećene nikakvim teretima.

9.1.1 Primjena modela revalorizacije

Na kraju svakog izvještajnog razdoblja, Uprava ažurira svoju procjenu fer vrijednosti svakog sredstva (unutar zemljišta i građevinskih objekata), uzimajući u obzir najnovije neovisne procjene. Uprava određuje vrijednost sredstva unutar raspona razumnih procjena fer vrijednosti.

Mjerenje fer vrijednosti je detaljno opisano u bilješci 34.1.

Da su se zemljište i građevinski objekti iskazivali na bazi povijesnog troška, iznosi bi bili kako slijedi:

<i>Društvo</i>	31. prosinac 2022.	31. prosinac 2021.
Građevinski objekti		
Trošak	9.117.209	9.117.209
Akumulirana amortizacija	(2.444.096)	(2.325.572)
Neto knjigovodstvena vrijednost	6.673.113	6.791.637
 <i>Grupa</i>	 31. prosinac 2022.	 31. prosinac 2021.
Zemljište		
Trošak	1.389.090	1.389.090
Akumulirana amortizacija	-	-
Neto knjigovodstvena vrijednost	1.389.090	1.389.090
 Građevinski objekti		
Trošak	17.385.067	16.132.041
Akumulirana amortizacija	(1.195.862)	(986.145)
Neto knjigovodstvena vrijednost	16.189.205	15.145.896

Croatia osiguranje d.d. Mostar
Bilješke uz odvojene i konsolidirane financijske izvještaje
za godinu završenu 31. prosinca 2022.

(Svi iznosi su izraženi u BAM, osim ukoliko je drugačije navedeno)

9. NEMATERIJALNA I MATERIJALNA IMOVINA (NASTAVAK)

9.2 Imovina s pravom korištenja

<i>Društvo</i>	31. prosinac 2022.	31. prosinac 2021.
Imovina s pravom korištenja		
Poslovne zgrade	12.432.077	12.347.265
Vozila	257.789	356.631
	12.689.866	12.703.896

<i>Društvo</i>	Vozila	Poslovne zgrade	Ukupno
Stanje na dan 1. siječanj 2021.	74.792	16.165.047	16.239.839
Povećanja – novi ugovori o najmu	416.682	2.152.829	2.569.511
Otkazivanje ugovora o najmu	-	(4.635.208)	(4.635.208)
Amortizacija	(134.843)	(1.335.403)	(1.470.246)
Stanje na dan 31. prosinac 2021.	356.631	12.347.265	12.703.896
Povećanja – novi ugovori o najmu	46.127	1.825.718	1.871.845
Otkazivanje ugovora o najmu	-	(285.276)	(285.276)
Amortizacija	(144.969)	(1.455.630)	(1.600.599)
Stanje na dan 31. prosinac 2022.	257.789	12.432.077	12.689.866

<i>Grupa</i>	31. prosinac 2022.	31. prosinac 2021.
Imovina s pravom korištenja		
Poslovne zgrade	11.547.960	11.939.906
Vozila	257.789	356.631
	11.805.749	12.296.537

<i>Grupa</i>	Vozila	Poslovne zgrade	Ukupno
Stanje na dan 1. siječanj 2021.	74.792	13.239.411	13.314.203
Povećanja – novi ugovori o najmu	416.682	2.608.918	3.025.600
Otkazivanje ugovora o najmu	-	(2.732.784)	(2.732.784)
Amortizacija	(134.843)	(1.175.639)	(1.310.482)
Stanje na dan 31. prosinac 2021.	356.631	11.939.906	12.296.537
Povećanja – novi ugovori o najmu	46.127	1.279.788	1.325.915
Otkazivanje ugovora o najmu	-	(285.276)	(285.276)
Amortizacija	(144.969)	(1.386.458)	(1.531.427)
Stanje na dan 31. prosinac 2022.	257.789	11.547.960	11.805.749

Croatia osiguranje d.d. Mostar
Bilješke uz odvojene i konsolidirane financijske izvještaje
za godinu završenu 31. prosinca 2022.

(Svi iznosi su izraženi u BAM, osim ukoliko je drugačije navedeno)

9. NEMATERIJALNA I MATERIJALNA IMOVINA (NASTAVAK)

9.2 Imovina s pravom korištenja (nastavak)

Sljedeći su iznosi priznati kroz dobit ili gubitak:

<i>Društvo</i>	2022.	2021.
Trošak amortizacije za imovinu s pravom korištenja		
Poslovne zgrade	1.455.630	1.335.403
Vozila	144.969	134.843
	1.600.599	1.470.246
<i>Grupa</i>	2022.	2021.
Trošak amortizacije za imovinu s pravom korištenja		
Poslovne zgrade	1.386.458	1.175.639
Vozila	144.969	134.843
	1.531.427	1.310.482

9.3 Ulaganja u investicijske nekretnine

<i>Društvo</i>	2022.			2021.		
	Život	Neživot	Ukupno	Život	Neživot	Ukupno
Stanje na dan 1. siječnja	334.901	3.773.924	4.108.825	481.720	3.735.843	4.217.563
- Povećanje fer vrijednosti	-	46.240	46.240	11.602	92.896	104.498
- Smanjenje fer vrijednosti	(12.188)	(52.259)	(64.447)	-	(54.815)	(54.815)
Prodaja nekretnine	-	-	-	(158.421)	-	(158.421)
Stanje na dan 31. prosinca	322.713	3.767.905	4.090.618	334.901	3.773.924	4.108.825
<i>Grupa</i>	2022.			2021.		
	Život	Neživot	Ukupno	Život	Neživot	Ukupno
Stanje na dan 1. siječnja	334.901	6.112.793	6.447.694	481.720	4.833.831	5.315.551
- Povećanje fer vrijednosti	-	50.889	50.889	11.602	69.631	81.233
- Smanjenje fer vrijednosti	(12.188)	(52.259)	(64.447)	-	(63.947)	(63.947)
Prodaja nekretnine	-	-	-	(158.421)	-	(158.421)
Prijenos sa nekretnina, postrojenja i opreme	-	1.253.027	1.253.027	-	1.273.278	1.273.278
Stanje na dan 31. prosinca	322.713	7.364.450	7.687.163	334.901	6.112.793	6.447.694

Investicijske nekretnine u vlasništvu Društva i Grupe nisu opterećene nikakvim teretima. Društvo nema ugovornih obveza po osnovu investicijskih nekretnina.

9.3.1 Mjerenje fer vrijednosti

Mjerenje fer vrijednosti je detaljno opisano u bilješci 34.1

Croatia osiguranje d.d. Mostar
Bilješke uz odvojene i konsolidirane financijske izvještaje
za godinu završenu 31. prosinca 2022.

(Svi iznosi su izraženi u BAM, osim ukoliko je drugačije navedeno)

9. NEMATERIJALNA I MATERIJALNA IMOVINA (NASTAVAK)

9.3 Ulaganja u investicijske nekretnine (nastavak)

9.3.2 Iznosi priznati u dobit ili gubitak

Iznosi priznati kroz dobit ili gubitak, proistekli iz investicijskih nekretnina, bili su kako slijedi:

<i>Društvo</i>	2022.	2021.
Prihod od najamnina	144.198	137.523
Dobit/ (gubitak) od fer vrijednosti priznat u ostalim prihodima/ (rashodima)	(18.207)	49.683
<i>Grupa</i>	2022.	2021.
Prihod od najamnina	139.498	132.723
Dobit/ (gubitak) od fer vrijednosti priznat u ostalim prihodima/ (rashodima)	(13.558)	17.286

9.3.3. Aranžmani najma

Investicijske nekretnine date su najam najmoprimcima pod dugotrajnim aranžmanima operativnog najma, sa najamninama koje se plaćaju mjesečno. Minimalna plaćanja najma pod neotkazivim operativnim najmovima investicijskih nekretnina koja nisu priznata u financijskim izvještajima kao potraživanja su kako slijedi:

	31. prosinac 2022.	31. prosinac 2021.
- Unutar jedne godine	160.621	145.553
- Od jedne do dvije godine	160.621	145.553
- Od dvije do tri godine	90.857	145.553
- Od tri do četiri godine	90.857	145.553
- Od četiri do pet godina	90.857	145.553
- Preko pet godina	272.571	727.765
	866.384	1.455.530

Croatia osiguranje d.d. Mostar
Bilješke uz odvojene i konsolidirane financijske izvještaje
za godinu završenu 31. prosinca 2022.

(Svi iznosi su izraženi u BAM, osim ukoliko je drugačije navedeno)

10. ULAGANJA

10.1 Financijska ulaganja koja se drže do dospelosti

Dužnički vrijednosni papiri i drugi vrijednosni papiri s fiksnim prihodom za Društvo i Grupu:

Pozicija	31. prosinac 2022.			31. prosinac 2021.		
	Život	Neživot	Ukupno	Život	Neživot	Ukupno
Obveznice RH	1.569.435	-	1.569.435	1.569.435	-	1.569.435
Obveznice RS	1.507.158	1.994.084	3.501.242	1.006.308	-	1.006.308
Obveznice FBiH	-	3.004.049	3.004.049	-	3.004.049	3.004.049
Ukupno:	3.076.593	4.998.133	8.074.726	2.575.743	3.004.049	5.579.792

Emitent Republika Hrvatska – Ministarstvo financija (u daljem tekstu „Obveznice RH“) nema kreditni rejting, prema tome korišten je kreditni rejting zemlje Baa2 prema Moody's, (2021.: Ba1).

Emitent Ministarstvo financija Republike Srpske (u daljem tekstu „Obveznice RS“, nema kreditni rejting, prema tome korišten je kreditni rejting zemlje B3 prema Moody's (2021.: B3).

Emitent Ministarstvo financija Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu „Obveznice FBiH“) nema kreditni rejting, prema tome korišten je kreditni rejting zemlje B3 prema Moody's (2021.: B3).

10.2 Ulaganja raspoloživa za prodaju

Dionice, udjeli i drugi vrijednosni papiri s promjenjivim prihodom za Društvo i Grupu:

	31. prosinac 2022.			31. prosinac 2021.		
	Život	Neživot	Ukupno	Život	Neživot	Ukupno
Aquareumal Fojnica	-	-	-	10.148	4.852	15.000
Obveznice RH	-	1.945.801	1.945.801	-	2.136.531	2.136.531
Ukupno:	-	1.945.801	1.945.801	10.148	2.141.383	2.151.531

Emitent Republika Hrvatska – Ministarstvo financija (u daljem tekstu „Obveznice RH“) nema kreditni rejting, prema tome korišten je kreditni rejting zemlje Baa2 prema Moody's, (2021.: Ba1).

Kretanja u fer vrijednosti ulaganja bila su kako slijedi:

	2022.	2021.
<i>Stanje na 1. siječanj</i>	<i>2.151.531</i>	<i>2.205.820</i>
Dobitak/ (gubitak) u fer vrijednosti	(205.730)	(54.289)
Stanje na 31. prosinac	1.945.801	2.151.531

Croatia osiguranje d.d. Mostar
Bilješke uz odvojene i konsolidirane financijske izvještaje
za godinu završenu 31. prosinca 2022.

(Svi iznosi su izraženi u BAM, osim ukoliko je drugačije navedeno)

10. ULAGANJA (NASTAVAK)

10.3 Ulaganja po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak

Ulaganja po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak za Društvo i Grupu:

	Život	31. prosinac 2022.		Život	31. prosinac 2021.	
		Neživot	Ukupno		Neživot	Ukupno
Raiffeisen invest						
fond cash	-	-	-	-	1.336.568	1.336.568
Raiffeisen balance	453.087	1.812.347	2.265.434	-	-	-
Raiffeisen Euro						
bond	-	1.252.084	1.252.084	-	1.245.451	1.245.451
Ukupno:	453.087	3.064.431	3.517.518	-	2.582.019	2.582.019

Kretanja u fer vrijednosti ulaganja bila su kako slijedi:

	2022.	2021.
<i>Stanje na 1. siječanj</i>	2.582.019	2.568.297
Dobitak u fer vrijednosti	935.499	13.722
Stanje na 31. prosinac	3.517.518	2.582.019

10.4 Ulaganja u ovisna društva

	Život	31. prosinac 2022.		Život	31. prosinac 2021.	
		Neživot	Ukupno		Neživot	Ukupno
Udjel Croauto						
d.o.o. Mostar	2.964.375	-	2.964.375	2.964.375	-	2.964.375
Dionice Croatia						
Remont d.d.						
Čapljina	-	1.181.925	1.181.925	-	1.181.925	1.181.925
Udjel Hotel Hum						
Ljubuški	-	-	-	-	-	-
Ukupno:	2.964.375	1.181.925	4.146.300	2.964.375	1.181.925	4.146.300

Emitent, Croatia Remont, nema kreditni rejting, prema tome korišten je kreditni rejting zemlje B3 prema Moody's (2021.: B3). Croauto d.o.o. Mostar nema kreditni rejting, prema tome korišten je kreditni rejting zemlje B3 prema Moody's (2021.: B3).

U nastavku je prikazan sažeti pregled neto imovine i rezultata svakog od pridruženih društava:

	31. prosinac 2022.	31. prosinac 2021.
Croauto d.o.o. Mostar		
Ukupna imovina	5.523.978	5.541.374
Ukupne obveze	699.594	761.121
Neto imovina	4.824.384	4.780.253
Neto dobit za godinu	31.049	68.821

Croatia osiguranje d.d. Mostar
Bilješke uz odvojene i konsolidirane financijske izvještaje
za godinu završenu 31. prosinca 2022.

(Svi iznosi su izraženi u BAM, osim ukoliko je drugačije navedeno)

10. ULAGANJA (NASTAVAK)

10.4 Ulaganja u ovisna društva (nastavak)

	31. prosinac 2022.	31. prosinac 2021.
Croatia Remont d.d. Čapljina		
Ukupna imovina	1.832.125	1.813.194
Ukupne obveze	32.036	45.555
Neto imovina	1.800.089	1.767.639
Neto dobit/ (gubitak) za godinu	28.570	12.842
	31. prosinac 2022.	31. prosinac 2021.
Hotel HUM d.o.o. Ljubuški		
Ukupna imovina	11.900	92.093
Ukupne obveze	35.096	92.093
Neto imovina	(23.196)	-
Neto (gubitak)/ dobit za godinu	(20.300)	(17.456)
	31. prosinac 2022.	31. prosinac 2021.
Skadenca d.o.o. Mostar		
Ukupna imovina	37.464	-
Ukupne obveze	51.044	-
Neto imovina	(13.580)	-
Neto (gubitak)/ dobit za godinu	(3.468)	-
	31. prosinac 2022.	31. prosinac 2021.
Tia auto d.o.o. Mostar		
Ukupna imovina	1.000	-
Ukupne obveze	-	-
Neto imovina	1.000	-
Neto (gubitak)/ dobit za godinu	-	-

Tabela u nastavku prikazuje detalje o pridruženim društvima Grupe u nepotpunom vlasništvu koje imaju značajne nekontrolirajuće interese:

Povezano društvo	Mjesto poslovanja	Udio vlasništva koji pripada nekontrolirajućim interesima		Dobit / gubitak raspoređen na nekontrolirajući interes za godinu		Nekontrolirajući interes	
		31.12.2022.	31.12.2021.	31.12.2022.	31.12.2021.	31.12.2022.	31.12.2021.
Croauto d.o.o.	Mostar	33,20%	33,20%	10.309	26.704	1.408.202	1.393.550
Croatia Remont d.d.	Čapljina	30,21%	30,21%	7.108	5.469	558.085	548.282
Tia auto d.o.o.	Mostar	33,20%	-	-	-	332	-
Skadenca d.o.o.	Mostar	33,20%	-	-	-	(4.862)	-
Hotel Hum d.o.o.	Ljubuški	0,00%	0,00%	-	-	-	-
				17.417	32.173	1.961.757	1.941.832

Croatia osiguranje d.d. Mostar
Bilješke uz odvojene i konsolidirane financijske izvještaje
za godinu završenu 31. prosinca 2022.

(Svi iznosi su izraženi u BAM, osim ukoliko je drugačije navedeno)

11. DEPOZITI, ZAJMOVI I POTRAŽIVANJA

Depoziti, zajmovi i potraživanja Društva

	31. prosinac 2022.	31. prosinac 2021.
Depoziti	56.720.000	58.120.000
Zajmovi	1.728.433	2.103.992
Ostali zajmovi i potraživanja	684.556	673.894
	59.132.989	60.897.886

Depoziti, zajmovi i potraživanja Grupe

	31. prosinac 2022.	31. prosinac 2021.
Depoziti	56.720.000	58.120.000
Zajmovi	1.113.318	1.426.612
Ostali zajmovi i potraživanja	684.556	673.894
	58.517.874	60.220.506

11.1 Depoziti

Sredstva koja Društvo i Grupa deponiraju i ulažu su sredstva garantnog fonda i sredstva tehničkih pričuva Društva.

	31. prosinac 2022.			31. prosinac 2021.		
	Život	Neživot	Ukupno	Život	Neživot	Ukupno
Depoziti kod kreditnih institucija (banaka)	21.600.000	35.120.000	56.720.000	22.900.000	35.220.000	58.120.000

Croatia osiguranje d.d. Mostar
Bilješke uz odvojene i konsolidirane financijske izvještaje
za godinu završenu 31. prosinca 2022.

(Svi iznosi su izraženi u BAM, osim ukoliko je drugačije navedeno)

11. DEPOZITI, ZAJMOVI I POTRAŽIVANJA (NASTAVAK)

11.2 Zajmovi

Zajmovi Društva

	31. prosinac 2022.			31. prosinac 2021.		
	Život	Neživot	Ukupno	Život	Neživot	Ukupno
Zajmovi pravnim osobama (PO)						
Zajmovi povezanim PO-jamstveni fond	-	615.115	615.115	-	675.163	675.163
Zajmovi povezanim PO-jamstveni fond	-	-	-	-	2.333	2.333
<i>Ispravka vrijednosti zajmova danih PO</i>	-	-	-	-	(117)	(117)
Zajmovi ostalim PO TR	-	540.464	540.464	-	720.759	720.759
Zajmovi ostalim PO TR	214.304	63.591	277.895	264.037	34.215	298.252
<i>Ispravka vrijednosti zajmova danih PO</i>	-	(3.180)	(3.180)	-	(1.711)	(1.711)
Zajmovi PO iz sredstava MPOŽ (dospjeli)	60.014	-	60.014	60.014	-	60.014
<i>Ispravka vrijednosti zajmova – život</i>	(60.014)	-	(60.014)	(60.014)	-	(60.014)
Zajmovi fizičkim licima						
Zajmovi fizičkim licima – iz sredstava MPOŽ	259.923	-	259.923	352.802	-	352.802
Zajmovi fizičkim licima – iz sredstava MPOŽ	44.257	-	44.257	41.802	-	41.802
<i>Ispravka vrijednosti zajmova fizičkim osobama</i>	(26.290)	(6)	(26.296)	(15.910)	-	(15.910)
Zajmovi FO iz TR	-	63.055	63.055	-	61.889	61.889
<i>Ispravka vrijednosti</i>	-	(42.800)	(42.800)	-	(31.270)	(31.270)
Ukupno zajmovi	492.194	1.236.239	1.728.433	642.731	1.461.261	2.103.992

Kretanje ispravke vrijednosti zajmova:

	2022.	2021.
<i>Stanje na dan 1. siječanj</i>	109.022	128.301
Povećanja	24.689	2.341
Smanjenja	(1.421)	(21.620)
<i>Stanje na dan 31. prosinac</i>	132.290	109.022

Croatia osiguranje d.d. Mostar
Bilješke uz odvojene i konsolidirane financijske izvještaje
za godinu završenu 31. prosinca 2022.

(Svi iznosi su izraženi u BAM, osim ukoliko je drugačije navedeno)

11. DEPOZITI, ZAJMOVI I POTRAŽIVANJA (NASTAVAK)

11.2 Zajmovi (nastavak)

Zajmovi Grupe

	31. prosinac 2022.			31. prosinac 2021.		
	Život	Neživot	Ukupno	Život	Neživot	Ukupno
Zajmovi pravnim osobama (PO)						
Zajmovi ostalim PO TR	-	540.464	540.464	-	720.758	720.758
Zajmovi ostalim PO TR	214.304	63.591	277.895	264.037	34.215	298.252
Ispravka vrijednosti zajmova danih PO	-	(3.180)	(3.180)	-	(1.711)	(1.711)
Zajmovi PO iz sredstava MPOŽ (dospjeli)	60.014	-	60.014	60.014	-	60.014
Ispravka vrijednosti zajmova – život	(60.014)	-	(60.014)	(60.014)	-	(60.014)
Zajmovi fizičkim licima						
Zajmovi fizičkim licima – iz sredstava MPOŽ	259.923	-	259.923	352.802	-	352.802
Zajmovi fizičkim licima – iz sredstava MPOŽ	44.257	-	44.257	41.802	-	41.802
Ispravka vrijednosti zajmova fizičkim osobama	(29.290)	(6)	(29.296)	(15.910)	-	(15.910)
Zajmovi FO iz TR	-	63.055	63.055	-	61.889	61.889
Ispravka vrijednosti	-	(42.800)	(42.800)	-	(31.270)	(31.270)
Ukupno zajmovi	492.194	621.124	1.113.318	642.731	783.881	1.426.612

Kretanje ispravke vrijednosti zajmova:

	2022.	2021.
<i>Stanje na dan 1. siječanj</i>	108.905	113.840
<i>Povećanja</i>	24.689	2.458
<i>Smanjenja</i>	(1.304)	(7.393)
<i>Stanje na dan 31. prosinac</i>	132.290	108.905

Croatia osiguranje d.d. Mostar
Bilješke uz odvojene i konsolidirane financijske izvještaje
za godinu završenu 31. prosinca 2022.

(Svi iznosi su izraženi u BAM, osim ukoliko je drugačije navedeno)

11. DEPOZITI, ZAJMOVI I POTRAŽIVANJA (NASTAVAK)

11.2 Zajmovi (nastavak)

Ročnost potraživanja – zajmovi Društva

Vrsta potraživanja	Nedospjela potraživanja	Dospjela potraživanja (u danima)				Ukupno, bruto	Ukupna ispravka	Ukupno, neto
		do 90	91-180	181-365	preko 365			
31. prosinac 2022.	1.640.250	83.615	8.340	23.889	104.629	1.860.723	(132.290)	1.728.433
31. prosinac 2021.	2.039.539	123.928	6.729	10.254	32.564	2.213.014	(109.022)	2.103.992

Ročnost potraživanja – zajmovi Grupe

Vrsta potraživanja	Nedospjela potraživanja	Dospjela potraživanja (u danima)				Ukupno, bruto	Ukupna ispravka	Ukupno, neto
		do 90	91-180	181-365	preko 365			
31. prosinac 2022.	1.025.135	83.615	8.340	23.889	104.629	1.245.608	(132.290)	1.113.318
31. prosinac 2021.	1.364.375	121.595	6.729	10.254	32.564	1.535.517	(108.905)	1.426.612

Analiza ročnosti se može prikazati kako slijedi.

Bruto potraživanja	31. prosinac 2022.	31. prosinac 2022.	31. prosinac 2021.	31. prosinac 2021.
	Društvo	Grupa	Društvo	Grupa
Nedospjela potraživanja	1.640.250	1.025.135	2.039.539	1.364.375
Potraživanja do 180 dana	91.955	91.955	68.914	66.581
Potraživanja do 365 dana	23.889	23.889	-	-
Potraživanja preko 365 dana	104.629	104.629	104.561	104.561
	1.860.723	1.245.608	2.213.014	1.535.517
Ispravka vrijednosti	31. prosinac 2022.	31. prosinac 2022.	31. prosinac 2021.	31. prosinac 2021.
	Društvo	Grupa	Društvo	Grupa
Nedospjela potraživanja	-	-	-	-
Potraživanja do 180 dana	(11.023)	(11.023)	(4.461)	(4.344)
Potraživanja do 365 dana	(16.638)	(16.638)	-	-
Potraživanja preko 365 dana	(104.629)	(104.629)	(104.561)	(104.561)
	(132.290)	(132.290)	(109.022)	(108.905)
Neto potraživanja	31. prosinac 2022.	31. prosinac 2022.	31. prosinac 2021.	31. prosinac 2021.
	Društvo	Grupa	Društvo	Grupa
Nedospjela potraživanja	1.640.250	1.025.135	2.039.539	1.364.375
Potraživanja do 180 dana	80.932	80.932	64.453	62.237
Potraživanja do 365 dana	7.251	7.251	-	-
Potraživanja preko 365 dana	-	-	-	-
	1.728.433	1.113.318	2.103.992	1.426.612

Croatia osiguranje d.d. Mostar
Bilješke uz odvojene i konsolidirane financijske izvještaje
za godinu završenu 31. prosinca 2022.

(Svi iznosi su izraženi u BAM, osim ukoliko je drugačije navedeno)

11. DEPOZITI, ZAJMOVI I POTRAŽIVANJA (NASTAVAK)

11.3 Ostali zajmovi i potraživanja

Ostali zajmovi i potraživanja Društva i Grupe

Pozicija	31. prosinac 2022.			31. prosinac 2021.		
	Život	Neživot	Ukupno	Život	Neživot	Ukupno
Depozit kod Biroa Zelene karte za učešće u reosiguranju	-	400.000	400.000	-	400.000	400.000
Depoziti kod Biroa Zelene karte za naknade štete	-	284.556	284.556	-	273.894	273.894
Ukupno ostali zajmovi	-	684.556	684.556	-	673.894	673.894

12. UDIO REOSIGURANJA U TEHNIČKIM PRIČUVAMA

Udio reosiguranja u tehničkim pričuvama za Društvo i Grupu

Pozicija	31. prosinac 2022.			31. prosinac 2021.		
	Život	Neživot	Ukupno	Život	Neživot	Ukupno
Prijenosne premije, udio suosiguranja u inostranstvu	-	-	-	-	-	-
Prijenosna premija, udio reosiguranja u BiH	-	1.112.315	1.112.315	-	1.051.762	1.051.762
Prijenosne premije, udio suosiguranja u BiH	-	-	-	-	-	-
	-	1.112.315	1.112.315	-	1.051.762	1.051.762
Rezervacija za štete, udio reosiguranja u inostranstvu	-	1.629.099	1.629.099	-	996.980	996.980
Rezervacija za štete, udio reosiguranja u BiH	-	1.538.513	1.538.513	-	1.657.147	1.657.147
	-	3.167.612	3.167.612	-	2.654.127	2.654.127
Ukupno:	-	4.279.927	4.279.927	-	3.705.889	3.705.889

Kreditni kvalitet udjela rezervi reosiguranja je ocijenjena u odnosu na eksterne kreditne rejtinge reosiguravajućeg društva – Bosna RE rangirana B+ po A.M. u 2022. i 2021. godine.

Kreditni kvalitet udjela suosiguranja u inostranstvu je ocijenjena u odnosu na eksterne kreditne rejtinge Republike Hrvatske – Croatia osiguranje d.d. Zagreb, rangirana Baa2 po Moody's u 2022. godini (2021: Ba1 Moody's).

Croatia osiguranje d.d. Mostar
Bilješke uz odvojene i konsolidirane financijske izvještaje
za godinu završenu 31. prosinca 2022.

(Svi iznosi su izraženi u BAM, osim ukoliko je drugačije navedeno)

13. POTRAŽIVANJA IZ UGOVORA O OSIGURANJU I OSTALA POTRAŽIVANJA

Potraživanja iz ugovora o osiguranju i ostala potraživanja Društva

Pozicija	Život	31. prosinac 2022.		Život	31. prosinac 2021.	
		Neživot	Ukupno		Neživot	Ukupno
Potraživanja iz neposrednih poslova osiguranja						
Potraživanja od osiguranika	-	6.255.017	6.255.017	-	7.339.623	7.339.623
Potraživanja od zastupnika	-	436	436	-	312	312
<i>Ispravka vrijednosti</i>	-	(2.016.745)	(2.016.745)	-	(3.573.574)	(3.573.574)
	-	4.238.708	4.238.708	-	3.766.361	3.766.361
Potraživanja iz poslova reosiguranja						
Potraživanja za udjele u štetama suosiguranja	-	-	-	-	6.040	6.040
Potraživanja za udjele u štetama po reosiguranju u zemlji	-	-	-	-	-	-
Potraživanja za udjele u štetama po reosiguranju u inozemstvu	-	16.773	16.773	-	22.345	22.345
<i>Ispravka vrijednosti potraživanja</i>	-	(9.264)	(9.264)	-	(1.419)	(1.419)
	-	7.509	7.509	-	26.966	26.966
Potraživanja za prinose na ulaganja						
Potraživanja za kamate po zajmovima	2.551	3.138	5.689	2.630	3.492	6.122
Potraživanja za kamate po obveznicama	58.192	97.761	155.953	53.792	52.161	105.953
Potraživanja za kamate po depozitima	15.949	16.469	32.418	23.654	22.951	46.605
<i>Ispravka vrijednosti potraživanja po kamatama</i>	(1.747)	(157)	(1.904)	(1.327)	(178)	(1.505)
	74.945	117.211	192.156	78.749	78.426	157.175
Ostala potraživanja						
Potraživanja od drugih osiguravajućih kuća	-	763.645	763.645	-	577.737	577.737
Potraživanja za avanse	-	13.853	13.853	-	11.310	11.310
Akontacija poreza na dobit	-	120.403	120.403	-	111.668	111.668
Ostala potraživanja	190.125	384.826	574.951	387.859	1.655.465	2.043.324
<i>Ispravak vrijednosti potraživanja</i>	(11.605)	(145.350)	(156.955)	(38.863)	(232.215)	(271.078)
	178.520	1.137.377	1.315.897	348.996	2.123.965	2.472.961
Ukupno potraživanja	253.465	5.500.805	5.754.270	427.745	5.995.718	6.423.463

Naplaćena potraživanja iz ispravke vrijednosti utuženih potraživanja iznose 76.180 BAM.

Croatia osiguranje d.d. Mostar
Bilješke uz odvojene i konsolidirane financijske izvještaje
za godinu završenu 31. prosinca 2022.

(Svi iznosi su izraženi u BAM, osim ukoliko je drugačije navedeno)

13. POTRAŽIVANJA IZ UGOVORA O OSIGURANJU I OSTALA POTRAŽIVANJA (NASTAVAK)

Potraživanja iz ugovora o osiguranju i ostala potraživanja Grupe

Pozicija	31. prosinac 2022.			31. prosinac 2021.		
	Život	Neživot	Ukupno	Život	Neživot	Ukupno
Potraživanja iz neposrednih poslova osiguranja						
Potraživanja od osiguranika	-	6.254.983	6.254.983	-	7.339.589	7.339.589
Potraživanja od zastupnika	-	436	436	-	312	312
<i>Ispravka vrijednosti</i>	-	2.016.745	(2.016.745)	-	(3.573.574)	(3.573.574)
	-	4.238.674	4.238.674	-	3.766.327	3.766.327
Potraživanja iz poslova reosiguranja						
Potraživanja za udjele u štetama suosiguranja	-	-	-	-	6.040	6.040
Potraživanja za udjele u štetama po reosiguranju u zemlji	-	-	-	-	-	-
Potraživanja za udjele u štetama po reosiguranju u inozemstvu	-	16.773	16.773	-	22.345	22.345
<i>Ispravka vrijednosti potraživanja</i>	-	(9.264)	(9.264)	-	(1.419)	(1.419)
	-	7.509	7.509	-	26.966	26.966
Potraživanja za prinose na ulaganja						
Potraživanja za kamate po zajmovima	2.551	3.138	5.689	2.630	3.492	6.122
Potraživanja za kamate po obveznicama	58.192	97.761	155.953	53.792	52.161	105.953
Potraživanja za kamate po depozitima	15.949	16.469	32.418	23.654	22.951	46.605
<i>Ispravka vrijednosti potraživanja po kamatama</i>	(1.747)	(157)	(1.904)	(1.327)	(178)	(1.505)
	74.945	117.211	192.156	78.749	78.426	157.175
Ostala potraživanja						
Potraživanja od drugih osiguravajućih kuća	-	763.645	763.645	-	577.737	577.737
Potraživanja za avanse	-	13.853	13.853	-	11.310	11.310
Akontacija poreza na dobit	-	120.403	120.403	-	111.668	111.668
Ostala potraživanja	3.076.473	690.724	3.767.197	3.355.718	1.833.357	5.189.075
<i>Ispravak vrijednosti potraživanja</i>	(11.605)	(312.975)	(324.580)	(38.863)	(343.294)	(382.157)
	3.064.868	1.275.650	4.340.518	3.316.855	2.190.778	5.507.633
Ukupno potraživanja	3.139.813	5.639.044	8.778.857	3.395.604	6.062.497	9.458.101

Croatia osiguranje d.d. Mostar
Bilješke uz odvojene i konsolidirane financijske izvještaje
za godinu završenu 31. prosinca 2022.

(Svi iznosi su izraženi u BAM, osim ukoliko je drugačije navedeno)

13. POTRAŽIVANJA IZ UGOVORA O OSIGURANJU I OSTALA POTRAŽIVANJA (NASTAVAK)

Kretanje ispravke vrijednosti potraživanja:

	2022. <i>Društvo</i>	2022. <i>Grupa</i>	2021. <i>Društvo</i>	2021. <i>Grupa</i>
<i>Stanje na dan 1. siječanj</i>	3.847.576	3.958.655	4.796.394	4.955.283
Umanjenje vrijednosti	(854.350)	(786.914)	(122.641)	(122.641)
Otpisi	(808.358)	(819.248)	(826.177)	(826.177)
Stanje na dan 31. prosinac	2.184.868	2.352.493	3.847.576	3.958.655

Ročnost potraživanja Društva

Vrsta potraživanja	Nedospjela potraživanja	Potraživanja – dani				Ukupno	Ispravka vrijednosti	Neto potraživanja
		do 90	91-180	181-365	preko 365			
31. prosinac 2022.								
Život	246.719	4.298	3.327	5.536	6.937	266.817	(13.352)	253.465
Neživot	4.598.727	828.750	246.223	296.591	1.702.030	7.672.321	(2.171.516)	5.500.805
Ukupno	4.845.446	833.048	249.550	302.127	1.708.967	7.939.138	(2.184.868)	5.754.270
31. prosinac 2021.								
Život	426.443	4.355	3.450	12.620	21.067	467.935	(40.190)	427.745
Neživot	5.188.707	764.986	244.092	387.169	3.218.150	9.803.104	(3.807.386)	5.995.718
Ukupno	5.615.150	769.341	247.542	399.789	3.239.217	10.271.039	(3.847.576)	6.423.463

Prema evidenciji Društvo vodi sudske sporove za naplatu potraživanja za nenaplaćenu premiju u iznosu od BAM 500.692 (2021.: 1.384.121 BAM).

Ročnost potraživanja Grupe

Vrsta potraživanja	Nedospjela potraživanja	Potraživanja – dani				Ukupno	Ispravka vrijednosti	Neto potraživanja
		do 90	91-180	181-365	preko 365			
31. prosinac 2022.								
Život	3.133.068	4.298	3.327	5.535	6.937	3.153.165	(13.352)	3.139.813
Neživot	4.331.019	877.421	246.223	279.818	2.243.704	7.978.185	(2.339.141)	5.639.044
Ukupno	7.464.087	881.719	249.550	285.353	2.250.641	11.131.350	(2.352.493)	8.778.857
31. prosinac 2021.								
Život	3.394.302	4.355	3.450	12.620	21.067	3.435.794	(40.190)	3.395.604
Neživot	5.272.913	747.559	244.092	387.169	3.329.229	9.980.962	(3.918.465)	6.062.497
Ukupno	8.667.215	751.914	247.542	399.789	3.350.296	13.416.756	(3.958.655)	9.458.101

Croatia osiguranje d.d. Mostar
Bilješke uz odvojene i konsolidirane financijske izvještaje
za godinu završenu 31. prosinca 2022.

(Svi iznosi su izraženi u BAM, osim ukoliko je drugačije navedeno)

13. POTRAŽIVANJA IZ UGOVORA O OSIGURANJU I OSTALA POTRAŽIVANJA (NASTAVAK)

Analiza ročnosti se može prikazati kako slijedi.

Bruto potraživanja	31. prosinac 2022.	31. prosinac 2022.	31. prosinac 2021.	31. prosinac 2021.
	<i>Društvo</i>	<i>Grupa</i>	<i>Društvo</i>	<i>Grupa</i>
Nedospjela potraživanja	4.845.446	7.464.087	5.615.150	8.667.215
Potraživanja do 180 dana	1.082.598	1.131.269	786.718	769.291
Potraživanja do 365 dana	302.127	285.353	164.735	164.735
Potraživanja preko 365 dana	1.708.967	2.250.641	3.704.436	3.815.515
	7.939.138	11.131.350	10.271.039	13.416.756
Ispravka vrijednosti	31. prosinac 2022.	31. prosinac 2022.	31. prosinac 2021.	31. prosinac 2021.
	<i>Društvo</i>	<i>Grupa</i>	<i>Društvo</i>	<i>Grupa</i>
Nedospjela potraživanja	-	-	-	-
Potraživanja do 180 dana	(439.2639)	(65.214)	(60.773)	(60.773)
Potraživanja do 365 dana	836.638)	836.638)	(82.367)	(82.367)
Potraživanja preko 365 dana	(1.708.967)	(2.250.641)	(3.704.436)	(3.815.515)
	(2.184.868)	(2.352.493)	(3.847.576)	(3.958.655)
Neto potraživanja	31. prosinac 2022.	31. prosinac 2022.	31. prosinac 2021.	31. prosinac 2021.
	<i>Društvo</i>	<i>Grupa</i>	<i>Društvo</i>	<i>Grupa</i>
Nedospjela potraživanja	4.845.446	7.464.087	5.615.150	8.667.215
Potraživanja do 180 dana	643.335	1.066.055	725.945	708.518
Potraživanja do 365 dana	265.489	248.715	82.368	82.368
Potraživanja preko 365 dana	-	-	-	-
	5.754.270	8.778.857	6.423.463	9.458.101

14. GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI

Gotovina i gotovinski ekvivalenti Društva

	31. prosinac 2022.			31. prosinac 2021.		
Pozicija	Život	Neživot	Ukupno	Život	Neživot	Ukupno
Transakcijski računi	623.614	189.354	812.968	1.841.867	3.721.386	5.563.253
Devizni računi	11.726	49.322	61.048	4.808	259.666	264.474
Nerezidentni račun	-	33.855	33.855	-	34.048	34.048
Gotovinska sredstva u blagajni	-	873	873	-	840	840
Ukupno:	635.340	273.404	908.744	1.846.675	4.015.940	5.862.615

Croatia osiguranje d.d. Mostar
Bilješke uz odvojene i konsolidirane financijske izvještaje
za godinu završenu 31. prosinca 2022.

(Svi iznosi su izraženi u BAM, osim ukoliko je drugačije navedeno)

14. GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI (NASTAVAK)

Naziv banke	Stanje ulaganja	
	2022.	2021.
Raiffeisen Bank d.d. BiH	40.128	253.939
Sparkasse Bank d.d. BiH	67.504	48.517
UniCredit Bank d.d. Mostar	253.263	810.528
Intesa Sanpaolo Banka d.d. BiH	21.255	263.622
Addiko Bank d.d. Sarajevo	159.651	3.986.141
UniCredit Bank a.d. Banja Luka	309.157	409.309
NLB banka d.d. Sarajevo	23.057	55.671
PBZ Opuzen RH	33.856	34.048
	907.871	5.861.775

Gotovina i gotovinski ekvivalenti Grupe

Pozicija	Život	31. prosinac 2022.		Život	31. prosinac 2021.	
		Neživot	Ukupno		Neživot	Ukupno
Transakcijski računi	623.614	234.278	857.892	1.841.867	3.746.199	5.588.066
Devizni računi	11.726	49.538	61.264	4808	264.737	269.545
Nerezidentni račun	-	33.855	33.855	-	34.048	34.048
Gotovinska sredstva u blagajni	-	873	873	-	1.807	1.807
Ukupno:	635.340	318.544	953.884	1.846.675	4.046.791	5.893.466

Naziv banke	Stanje ulaganja	
	2022.	2021.
Raiffeisen Bank d.d. BiH	40.128	253.939
Sparkasse Bank d.d. BiH	67.504	48.517
UniCredit Bank d.d. Mostar	298.403	840.412
Intesa Sanpaolo Banka d.d. BiH	21.255	263.622
Addiko Bank d.d. Sarajevo	159.651	3.986.141
UniCredit Bank a.d. Banja Luka	309.157	409.309
NLB banka d.d. Sarajevo	23.057	55.671
PBZ Opuzen RH	33.856	34.048
	953.011	5.891.659

Croatia osiguranje d.d. Mostar
Bilješke uz odvojene i konsolidirane financijske izvještaje
za godinu završenu 31. prosinca 2022.

(Svi iznosi su izraženi u BAM, osim ukoliko je drugačije navedeno)

15. RAZGRANIČENI TROŠKOVI PRIBAVE I UNAPRIJED PLAĆENI TROŠKOVI

Razgraničeni troškovi pribave i unaprijed plaćeni troškovi Društva

Pozicija	Život	31. prosinac 2022.		Život	31. prosinac 2021.	
		Neživot	Ukupno		Neživot	Ukupno
Unaprijed plaćene najamnine	-	4.739	4.739	-	7.651	7.651
Unaprijed plaćeni troškovi	492	142.154	142.646	-	94.141	94.141
Razgraničeni troškovi pribave	-	6.083.484	6.083.484	-	6.050.149	6.050.149
Ostali razgraničeni troškovi	-	1.886.655	1.886.655	-	3.171.746	3.171.746
Ukupno:	492	8.117.032	8.117.524	-	9.323.687	9.323.687

Razgraničeni troškovi pribave i unaprijed plaćeni troškovi Grupe

Pozicija	Život	31. prosinac 2022.		Život	31. prosinac 2021.	
		Neživot	Ukupno		Neživot	Ukupno
Unaprijed plaćene najamnine	-	4.739	4.739	-	7.651	7.651
Unaprijed plaćeni troškovi	492	142.154	142.646	-	94.431	94.431
Razgraničeni troškovi pribave	-	6.083.484	6.083.484	-	6.050.149	6.050.149
Ostali razgraničeni troškovi	-	1.886.655	1.886.655	-	3.171.746	3.171.746
Ukupno:	492	8.117.032	8.117.524	-	9.323.977	9.323.977

Kao dio poslova osiguranja, određeni troškovi pribave neživotnog osiguranja se razgraničavaju. Obračun troškova pribave po vrstama neživotnog osiguranja izvršen je na osnovu učešća neposrednih troškova pribave u ukupnim režijskim troškovima i obračuna dozvoljenog režijskog dodatka (maksimalna stopa režijskog dodatka po vrstama osiguranja propisane Pravilnikom Društva).

Za poslove životnih osiguranja troškovi provizije uključeni su u izračun pričuve životnih osiguranja temeljem cilmerizacije. Razgraničeni troškovi pribave za životna osiguranja nisu priznati kao posebna stavka imovine na datum izvještavanja. Za dopunska osiguranja uz osiguranja života, troškovi pribave se ne razgraničavaju.

Analiza navedenih troškova pribave je prikazana u nastavku:

	2022. Društvo	2022. Grupa	2021. Društvo	2021. Grupa
<i>Stanje na dan 1. siječanj</i>	6.050.149	6.050.149	6.338.543	6.338.543
Povećanje razgraničenih troškova pribave	33.335	33.335	-	-
Smanjenje razgraničenih troškova pribave	-	-	(288.394)	(288.394)
Stanje na dan 31. prosinac	6.083.484	6.083.484	6.050.149	6.050.149

Croatia osiguranje d.d. Mostar
Bilješke uz odvojene i konsolidirane financijske izvještaje
za godinu završenu 31. prosinca 2022.

(Svi iznosi su izraženi u BAM, osim ukoliko je drugačije navedeno)

16. DIONIČKI KAPITAL

	Dionički kapital	
	2022.	2021.
<i>Stanje na dan 1. siječanj</i>	16.018.520	16.018.520
Povećanje	-	-
Na dan 31. prosinca	16.018.520	16.018.520

	Broj dionica	
	2022.	2021.
<i>Stanje na dan 1. siječanj</i>	60.220	60.220
Nove izdane dionice	-	-
Na dan 31. prosinca	60.220	60.220

Dionički (temeljni) kapital Društva registriran je kod nadležnog suda, a sastoji se od 60.220 redovnih dionica nominalne vrijednosti 266 BAM.

Zarada po dionici:		
	2022.	2021.
	18,93	15,50

Većinski vlasnik Društva, preko 50% dionica, je Croatia osiguranje d.d. Zagreb, Republika Hrvatska (95,02%).

U 2022. godini nije bilo otkupa vlastitih dionica. Društvo ne posjeduje vlastite dionice.

Krajnji vlasnik Društva je ADRIS GRUPA, dioničko društvo sa sjedištem u Hrvatskoj.

Konsolidirani financijski izvještaji vlasnika Croatia osiguranje d.d. Zagreb mogu se naći na adresi Vatroslava Jagića 33, 10 000 Zagreb, Hrvatska, te krajnjeg vlasnika Društva Adris Grupe na adresi Obala Vladimira Nazora 1, 52210 Rovinj, Hrvatska.

Croatia osiguranje d.d. Mostar
Bilješke uz odvojene i konsolidirane financijske izvještaje
za godinu završenu 31. prosinca 2022.

(Svi iznosi su izraženi u BAM, osim ukoliko je drugačije navedeno)

17. TEHNIČKE PRIČUVE

17.1 Tehničke pričuve Društva i Grupe

Pozicija	Život	2022. Neživot	Ukupno	Život	2021. Neživot	Ukupno
Prijenosne premije, bruto	9.954	33.679.582	33.689.536	11.267	35.634.763	35.646.030
Matematička pričuva osiguranja, bruto	23.252.444	-	23.252.444	25.607.069	-	25.607.069
Bruto iznos pričuva za nastale, a prijavljene štete (RBNS)	556.079	10.734.159	11.290.238	982.370	10.649.094	11.631.464
Pričuve za nastale, a neprijavljene štete (IBNR)	6.683	6.306.079	6.312.762	9.499	6.733.960	6.743.459
Pričuve za indirektnu obradu šteta	17.633	658.201	675.834	30.545	682.033	712.578
Bruto iznad pričuva za otkupe	318.992	-	318.992	188.251	(69.276)	118.975
Pričuva za povratne premije i neovisno o rezultatu (bonusi i popusti), bruto	-	459.359	459.359	-	414.872	414.872
Pričuva za neistekle rizike	613.321	288.895	902.216	548.866	199.831	748.697
Ukupno:	24.775.106	52.126.275	76.901.381	27.377.867	54.245.277	81.623.144

Prijenosna premija

Prijenosna premija na 31. prosinac 2022. je manja u odnosu na 31. prosinac 2021. godine zbog smanjenja iznosa prihoda od premije za osiguranje kredita. U tekućoj godini veće oslobađanje prijenosne premije od prihoda po novim osiguranim kreditima.

Matematička pričuva

Iznos matematičke pričuve na 31. prosinac 2022. godine je smanjen u odnosu na 31. prosinac 2021. godine zbog oslobađanja matematičke pričuve za istekle police, te zbog smanjenja osigurane svote po riziko policama.

Matematička pričuva na dan 31. prosinca 2022. godine je obračunata po svakom ugovoru o osiguranju života koji nije istekao do datuma obračuna, posebno za ugovorene svote, posebno za dodatno osigurane svote. Iznos obračunate matematičke pričuve za osigurane svote po ugovorima o osiguranju života na dan 31. prosinca 2022. godine je 22.887.138 BAM i 365.306 BAM za dodatno osigurane svote po ugovorima iz osiguranja života. Po ugovorima iz osiguranja života nema zaključenih reosiguranja. Iznos cilmerizacije je 510.173 BAM.

Croatia osiguranje d.d. Mostar
Bilješke uz odvojene i konsolidirane financijske izvještaje
za godinu završenu 31. prosinca 2022.

(Svi iznosi su izraženi u BAM, osim ukoliko je drugačije navedeno)

17. TEHNIČKE PRIČUVE (NASTAVAK)

17.2 Pričuve za štete

Pojedinačna procjena radi se na procjeni vjerojatnoće očekivanih iznosa na bazi prikupljene dokumentacije sa ocjenom pravilnosti zahtjeva za odštetu.

Rezervacije za nastale neprijavljene štete utvrđene su na bazi statističkih metoda.

Slijedeća tabela prikazuje rekapitulaciju obračuna pričuva šteta za na dan 31. prosinca 2022. godine po vrstama osiguranja (Društvo i Grupa):

Vrsta osiguranja	Bruto pričuve prijavljenih šteta	Udio suosiguranja	Udio reosiguranje	Neto pričuva prijavljenih šteta	Pričuva nastalih neprijavljenih šteta	Ukupna neto pričuva
Osiguranje nezgode	391.038	(46.465)	-	344.573	450.670	795.243
Zdravst. osiguranje putničko	33.200	-	-	33.200	3.763	36.963
Kasko osiguranje	1.169.890	-	-	1.169.890	468.839	1.638.729
Osiguranje robe u prijevozu	2.300	-	-	2.300	534	2.834
Osig. imovine od požara i prir. sila	1.945.149	-	(1.299.471)	645.678	38.980	684.658
Osiguranje od ostalih šteta na imovini	395.471	-	(17.100)	378.371	100.125	478.496
Osig. od odgovor. za motorna vozila	6.423.753	-	(1.743.371)	4.680.382	4.758.051	9.438.433
Osiguranje opće civilne odgovornosti	120.650	-	(95.000)	25.650	1.272	26.922
Osiguranje kredita	342.145	(56.872)	(12.670)	272.603	453.687	726.290
Osiguranje od različitih financijskih gubitaka	2.200	-	-	2.200	30.157	32.357
Osiguranje pomoći	11.700	-	-	11.700	-	11.700
Osiguranje života	536.764	-	-	536.764	-	536.764
Dodatna osig. uz osiguranje života	19.315	-	-	19.315	6.683	25.998
Ukupno	11.393.575	(103.337)	(3.167.612)	8.122.626	6.312.761	14.435.387

Croatia osiguranje d.d. Mostar
Bilješke uz odvojene i konsolidirane financijske izvještaje
za godinu završenu 31. prosinca 2022.

(Svi iznosi su izraženi u BAM, osim ukoliko je drugačije navedeno)

17. TEHNIČKE PRIČUVE (NASTAVAK)

17.2 Pričuve za štete (nastavak)

Slijedeća tabela prikazuje rekapitulaciju obračuna pričuva šteta na dan 31. prosinca 2021. godine po vrstama osiguranja (Društvo i Grupa):

Vrsta osiguranja	Bruto pričuve prijavljenih šteta	Udio suosiguranja	Udio eosiguran je	Neto pričuva prijavljenih šteta	Pričuva nastalih neprijavljeni h šteta	Ukupna neto pričuva
Osiguranje nezgode	478.824	(20.987)	-	457.837	712.445	1.170.282
Zdravst. Osiguranje putničko	30.090	-	-	30.090	2.814	32.904
Kasko osiguranje	1.225.994	-	-	1.225.994	585.293	1.811.287
Osiguranje robe u prijevozu	191.100	-	(91.208)	99.892	5.845	105.737
Osig. imovine od požara i prir. sila	841.094	-	(475.013)	366.081	68.801	434.882
Osiguranje od ostalih šteta na imovini	492.530	-	(161.779)	330.751	126.308	457.059
Osig. od odgovor. a motorna vozila	6.920.572	-	(1.813.257)	5.107.315	5.121.722	10.229.037
Osiguranje opće civilne odgovornosti	111.700	-	(95.000)	16.700	5.979	22.679
Osiguranje kredita	356.620	(48.289)	(17.770)	290.561	750.036	1.040.597
Osiguranje od različitih financijskih gubitaka	570	-	(100)	470	36.751	37.221
Osiguranje pomoći	-	-	-	-	-	-
Osiguranje života	959.980	-	-	959.980	29.283	989.263
Dodatna osig. uz osiguranje života	22.390	-	-	22.390	10.761	33.151
Ukupno	11.631.464	(69.276)	2.654.127)	8.908.061	7.456.038	16.364.099

Croatia osiguranje d.d. Mostar
Bilješke uz odvojene i konsolidirane financijske izvještaje
za godinu završenu 31. prosinca 2022.

(Svi iznosi su izraženi u BAM, osim ukoliko je drugačije navedeno)

17. TEHNIČKE PRIČUVE (NASTAVAK)

17.3 Pričuve za bonuse i popuste

Pričuva za bonuse i popuste je obračunata u visini 459.359 BAM (2021.: 414.872 BAM) sukladno Pravilniku o formiranju i korištenju pričuve za bonuse i popuste.

17.4 Kretanja pričuva

Kretanje pričuve prijenosnih premija:

	Bruto	2022. Reosiguranje	Neto	Bruto	2021. Reosiguranje	Neto
ŽIVOT						
<i>Stanje 1. siječnja</i>	11.267	-	11.266	10.921	-	10.921
Zaračunate premije tijekom godine	3.807.837	-	3.807.837	4.077.120	-	4.077.120
Manje: Zarađene premije tijekom godine	(3.809.150)	-	(3.809.150)	(4.076.774)	-	(4.076.774)
Stanje 31. prosinca	9.954	-	9.954	11.267	-	11.267
NEŽIVOT						
<i>Stanje 1. siječnja</i>	35.634.763		(1.051.762)	34.583.001		40.092.827
Zaračunate premije tijekom godine	36.169.024		5.509.249	41.678.273		35.697.184
Manje: Zarađene premije tijekom godine	(38.124.205)		(5.569.802)	(43.694.007)		-40.155.248
Stanje 31. prosinca	33.679.582		(1.112.315)	32.567.267		35.634.763
Ukupno	33.689.536		(1.112.315)	32.577.221		35.646.030

Kretanje matematičke pričuve osiguranja, bruto

	2022. Društvo	2022. Grupa	2021. Društvo	2021. Grupa
<i>Stanje 1. siječnja</i>	25.607.069	25.607.069	27.051.900	27.051.900
Raspoređena premija	3.687.725	3.687.725	3.918.279	3.918.279
Ukidanje obveza zbog plaćenih naknada, otkupa i ostalih raskida	(5.915.810)	(5.915.810)	(6.220.814)	(6.220.814)
Promjena tehničke kamate	(300.942)	(300.942)	766.613	766.613
Promjena diskrecionog bonusa	174.402	174.402	91.091	91.091
Stanje 31. prosinca	23.252.444	23.252.444	25.607.069	25.607.069

Croatia osiguranje d.d. Mostar
Bilješke uz odvojene i konsolidirane financijske izvještaje
za godinu završenu 31. prosinca 2022.

(Svi iznosi su izraženi u BAM, osim ukoliko je drugačije navedeno)

17. TEHNIČKE PRIČUVE (NASTAVAK)

17.4 Kretanja pričuva (nastavak)

Kretanja pričuve za prijavljene, a neisplaćene štete, bruto

	2022.	2021.
Život		
<i>Stanje 1. siječnja</i>	1.170.620	1.188.045
Štete nastale u tekućoj godini	484.245	840.150
Prijenos s pričuve za nastale, a neprijavljene štete	100	17.190
Promjena u štetama iz prethodne godine	(324.724)	(295.144)
Likvidirane štete	(455.170)	(579.620)
Stanje 31. prosinca	875.071	1.170.621
Neživot		
<i>Stanje 1. siječnja</i>	10.649.094	11.108.445
Štete nastale u tekućoj godini	2.857.383	3.225.095
Prijenos s pričuve za nastale, a neprijavljene štete	717.569	540.905
Promjena u štetama iz prethodne godine	939.827	(1.076.366)
Likvidirane štete	(4.429.714)	(3.148.985)
Stanje 31. prosinca	10.734.159	10.649.094

Kretanja pričuve za nastale, a neprijavljene štete

	2022.	2021.
Život		
<i>Stanje 1. siječnja</i>	9.499	10.831
Uvećanja priznata tijekom godine	5.128	24.306
Umanjeno za prijenos na pričuve prijavljenih šteta	(100)	(17.190)
Umanjeno za likvidirane štete	(7.844)	(8.448)
Stanje 31. prosinca	6.683	9.499
Neživot		
<i>Stanje 1. siječnja</i>	6.733.960	6.497.425
Uvećanja priznata tijekom godine	2.353.008	3.271.310
Umanjeno za prijenos na pričuve prijavljenih šteta	(717.569)	(540.905)
Umanjeno za likvidirane štete	(2.063.320)	(2.493.870)
Stanje 31. prosinca	6.306.079	6.733.960

Croatia osiguranje d.d. Mostar
Bilješke uz odvojene i konsolidirane financijske izvještaje
za godinu završenu 31. prosinca 2022.

(Svi iznosi su izraženi u BAM, osim ukoliko je drugačije navedeno)

17. TEHNIČKE PRIČUVE (NASTAVAK)

17.4 Kretanja pričuva (nastavak)

Analiza kretanja pričuva šteta (RBNS i IBNR) neživotnih osiguranja Društva i Grupe na dan 31. prosinca 2022. godine

	Prije 2014.	2014.	2015.	2016.	2017.	2019.	2020.	2021.	2022.	Ukupno
Procjena kumulativnih šteta na kraju nezgode	-	15.586.123	13.945.429	14.702.829	15.470.937	19.618.322	17.575.750	18.766.596	17.884.777	-
Godinu poslije	-	4.548.884	5.302.554	4.720.427	5.574.182	6.738.346	5.673.293	6.016.691	-	-
Dvije godine poslije	-	1.700.588	1.350.067	932.943	1.207.163	1.473.670	1.574.530	-	-	-
Tri godine poslije	-	1.333.453	771.260	564.964	811.910	1.267.408	-	-	-	-
Četiri godine poslije	-	822.260	555.086	359.688	504.998	-	-	-	-	-
Pet godina poslije	-	973.480	472.018	302.937	-	-	-	-	-	-
Šest godina poslije	6.783.475	692.955	488.233	-	-	-	-	-	-	-
Procjena kumulativnih šteta na kraju nezgode	6.783.475	692.955	488.233	302.937	504.998	1.267.408	1.574.530	6.016.691	17.884.777	35.516.004
Kumulativne isplate	1.242.580	18.933	55.973	20.942	44.438	238.622	634.032	4.237.515	11.879.396	18.372.431
Troškovi obrade šteta	186.482	26.051	17.981	15.219	20.759	38.193	41.491	73.778	268.880	688.834
Vrijednost priznata u izvještaju o financijskom položaju	5.727.377	700.072	450.241	297.214	481.320	1.066.979	981.989	1.852.953	6.274.261	17.832.407

Analiza kretanja pričuva šteta (RBNS i IBNR) neživotnih osiguranja Društva i Grupe na dan 31. prosinca 2021. godine

	Prije 2013.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2019.	2020.	2021.	Ukupno
Procjena kumulativnih šteta na kraju nezgode	-	15.634.078	15.586.123	13.945.429	14.702.829	15.470.937	19.618.322	17.575.750	18.766.596	-
Godinu poslije	-	5.703.605	4.548.884	5.302.554	4.720.427	5.574.185	6.738.346	5.673.293	-	-
Dvije godine poslije	-	3.232.761	1.700.588	1.350.067	932.943	1.207.163	1.473.670	-	-	-
Tri godine poslije	-	1.855.561	1.333.453	771.260	564.964	811.910	-	-	-	-
Četiri godine poslije	-	1.414.519	822.260	555.086	359.688	-	-	-	-	-
Pet godina poslije	-	904.392	973.480	472.018	-	-	-	-	-	-
Šest godina poslije	6.049.811	638.109	722.209	-	-	-	-	-	-	-
Procjena kumulativnih šteta na kraju nezgode	6.049.811	638.109	722.209	472.018	359.688	811.910	1.473.670	5.673.293	18.766.596	34.967.304
Kumulativne isplate	466.284	107.038	63.941	71.871	65.894	289.269	419.421	4.132.670	11.967.863	17.584.251
Troškovi obrade šteta	194.477	21.995	25.907	17.030	15.523	23.586	45.507	69.025	316.074	729.125
Vrijednost priznata u izvještaju o financijskom položaju	5.778.004	553.066	684.175	417.177	309.317	546.227	1.099.756	1.609.648	7.114.807	18.112.178

Croatia osiguranje d.d. Mostar
Bilješke uz odvojene i konsolidirane financijske izvještaje
za godinu završenu 31. prosinca 2022.

(Svi iznosi su izraženi u BAM, osim ukoliko je drugačije navedeno)

18. OBVEZE PROIZAŠLE IZ UGOVORA O OSIGURANJU I OSTALE OBVEZE

Obveze proizašle iz ugovora o osiguranju i ostale obveze Društva

Pozicija	31. prosinac 2022.			31. prosinac 2021.		
	Život	Neživot	Ukupno	Život	Neživot	Ukupno
<i>Obveze proizašle iz neposrednih poslova osiguranja po osnovu šteta</i>	-	32.286	32.286	932	13.619	14.551
<i>Obveze proizašle iz poslova suosiguranja i reosiguranja</i>	-	296.730	296.730	-	182.772	182.772
<i>Ostale obveze iz poslova osiguranja</i>	110.304	215.485	325.789	284.999	254.461	539.460
<i>Ostale obveze</i>						
Obveze prema dobavljačima	-	400.671	400.671	-	303.277	303.277
Obveze prema djelatnicima	11.201	598.437	609.638	8.940	559.874	568.814
Obveze za porez na dobit	91.541	17.018	108.559	-	156.458	156.458
Ostale kratkoročne obveze	239.150	336.825	575.975	397.706	1.511.313	1.909.019
Ukupno:	452.196	1.897.452	2.349.648	692.577	2.981.774	3.674.351

Obveze proizašle iz ugovora o osiguranju i ostale obveze Grupe

Pozicija	31. prosinac 2022.			31. prosinac 2021.		
	Život	Neživot	Ukupno	Život	Neživot	Ukupno
<i>Obveze proizašle iz neposrednih poslova osiguranja po osnovu šteta</i>	-	32.286	32.286	932	13.619	14.551
<i>Obveze proizašle iz poslova suosiguranja i reosiguranja</i>	-	296.730	296.730	-	182.772	182.772
<i>Ostale obveze iz poslova osiguranja</i>	110.304	215.485	325.789	284.999	254.461	539.460
<i>Ostale obveze</i>						
Obveze prema dobavljačima	-	420.665	420.665	-	290.533	290.533
Obveze prema djelatnicima	11.201	625.015	636.216	8.940	559.874	568.814
Obveze za porez na dobit	91.541	28.734	120.275	-	173.333	173.333
Ostale kratkoročne obveze	239.150	3.395.258	3.634.408	397.706	4.578.498	4.976.204
Ukupno:	452.196	5.014.173	5.466.369	692.577	6.053.090	6.745.667

Croatia osiguranje d.d. Mostar
Bilješke uz odvojene i konsolidirane financijske izvještaje
za godinu završenu 31. prosinca 2022.

(Svi iznosi su izraženi u BAM, osim ukoliko je drugačije navedeno)

19. REZERVIRANJA I RAZGRANIČENJA

Društvo

	31. prosinac 2022.			prosinac 2021.		
	Život	Neživot	Ukupno	Život	Neživot	Ukupno
Rezerviranja za mirovine i jubilarne nagrade	1.789	220.805	222.594	2.495	263.707	266.202
Dugoročna rezerviranja za sudske sporove	-	9.000	9.000	-	24.000	24.000
Ostala razgraničenja – obračun reosiguranja	-	627.592	627.592	-	953.844	953.844
Preostala razgraničenja	69	831.396	831.465	533	322.523	323.056
Ukupno:	1.858	1.688.793	1.690.651	3.028	1.564.074	1.567.102

Grupa

	31. prosinac 2022.			prosinac 2021.		
	Život	Neživot	Ukupno	Život	Neživot	Ukupno
Rezerviranja za mirovine i jubilarne nagrade	1.789	239.631	241.420	2.495	282.941	285.436
Dugoročna rezerviranja za sudske sporove	-	40.000	40.000	-	55.000	55.000
Ostala razgraničenja – obračun reosiguranja	-	627.592	627.592	-	953.844	953.844
Preostala razgraničenja	69	831.396	831.465	533	322.523	323.056
Ukupno:	1.858	1.738.619	1.740.477	3.028	1.614.308	1.617.336

Kretanje rezerviranja je kako slijedi:

Društvo

	Mirovine i jubilarne nagrade	Sudski sporovi	Ostala razgraničenja – obračun reosiguranja	Preostala razgraničenja	Ukupno
<i>1. siječanj 2021.</i>	247.750	43.000	393.309	276.693	960.752
Povećanje	18.452	24.000	560.535	46.363	649.350
Smanjenje	-	(43.000)	-	-	(43.000)
31. prosinac 2021.	266.202	24.000	953.844	323.056	1.567.102
Povećanje	-	-	-	508.409	508.409
Smanjenje	(43.608)	(15.000)	(326.252)	-	(384.860)
31. prosinac 2022.	222.594	9.000	627.592	831.465	1.690.651

Grupa

	Mirovine i jubilarne nagrade	Sudski sporovi	Ostala razgraničenja – obračun reosiguranja	Preostala razgraničenja	Ukupno
<i>1. siječanj 2021.</i>	271.855	78.300	393.309	276.693	1.020.157
Povećanje	18.452	24.000	560.535	46.363	649.350
Smanjenje	(4.871)	(47.300)	-	-	(52.171)
31. prosinac 2021.	285.436	55.000	953.844	323.056	1.617.336
Povećanje	-	-	-	508.409	508.409
Smanjenje	(44.016)	(15.000)	(326.252)	-	(385.268)
31. prosinac 2022.	241.420	40.000	627.592	831.465	1.740.477

Croatia osiguranje d.d. Mostar
Bilješke uz odvojene i konsolidirane financijske izvještaje
za godinu završenu 31. prosinca 2022.

(Svi iznosi su izraženi u BAM, osim ukoliko je drugačije navedeno)

20. OBVEZE PO OSNOVU NAJMOVA

20.1 Imovina s pravom korištenja

Društvo

	31. prosinac 2022.	31. prosinac 2021.
Obveze po osnovu najмова od:		
- Imovine s pravom korištenja	13.335.190	13.178.951
	13.335.190	13.178.951
Ročna analiza:		
- Unutar jedne godine	1.918.707	1.808.570
- Između jedne i dvije godine	1.893.575	1.762.631
- Između dvije i tri godine	1.617.823	1.751.481
- Između tri i četiri godine	1.506.015	1.509.708
- Između četiri i pet godina	1.254.912	1.382.357
- Nakon pet godina	8.096.081	7.980.200
	16.287.113	16.194.947

Obveze po osnovu najмова prikazane su kako slijedi:

	31. prosinac 2022.	31. prosinac 2021.
Dugotrajne obveze	11.908.363	11.860.469
Kratkotrajne obveze	1.426.827	1.318.482
	13.335.190	13.178.951

Društvo iznajmljuje vozila i poslovne zgrade. Najmovi se pregovaraju na individualnoj osnovi i sadrže širok raspon različitih uvjeta (uključujući prava na otkazivanje i produženje). Glavne karakteristike najмова prikazane su u nastavku:

- Ugovor o najmu vozila traje između 2 i 4 godine. Sva plaćanja se temelje na vrijednosti predmetnog vozila.
- Poslovne zgrade se iznajmljuje za razdoblje od 5-15 godina. Plaćanja najma su fiksna i Ugovori o najmu ne nameću nikakve specifične ugovorne odredbe, ali unajmljena imovina se ne može koristiti kao instrument obezbjeđenja u svrhu pozajmljivanja financijskih sredstava.
- Kod većine ugovora prekid je moguć uz suglasnost ugovornih strana. Postoji i mogućnost jednostranog raskida, u pisanoj formi.

Društvo ne daje nikakav zagarantovan ostatak vrijednosti.

Rashodi od kamata na obveze po osnovu najмова za godinu koja je završila 31. prosinca 2022. iznosili su 544.184 BAM.

Croatia osiguranje d.d. Mostar
Bilješke uz odvojene i konsolidirane financijske izvještaje
za godinu završenu 31. prosinca 2022.

(Svi iznosi su izraženi u BAM, osim ukoliko je drugačije navedeno)

20. OBVEZE PO OSNOVU NAJMOVA (NASTAVAK)

20.1 Imovina s pravom korištenja (nastavak)

Grupa

	31. prosinac 2022.	31. prosinac 2021.
Obveze po osnovu najмова od:		
- Imovine s pravom korištenja	12.417.997	12.758.978
	12.417.997	12.758.978
Ročna analiza:		
- Unutar jedne godine	1.824.379	1.767.100
- Između jedne i dvije godine	1.799.247	1.725.211
- Između dvije i tri godine	1.523.495	1.717.457
- Između tri i četiri godine	1.411.687	1.477.315
- Između četiri i pet godina	1.160.584	1.348.810
- Nakon pet godina	7.374.947	7.716.477
	15.094.339	15.752.370

Obveze po osnovu najмова prikazane su kako slijedi:

	31. prosinac 2022.	31. prosinac 2021.
Dugotrajne obveze	11.051.483	11.469.545
Kratkotrajne obveze	1.366.514	1.289.433
	12.417.997	12.758.978

Grupa iznajmljuje vozila i poslovne zgrade. Najmovi se pregovaraju na individualnoj osnovi i sadrže širok raspon različitih uvjeta (uključujući prava na otkazivanje i produženje). Glavne karakteristike najмова prikazane su u nastavku:

- Ugovor o najmu vozila traje između 2 i 4 godine. Sva plaćanja se temelje na vrijednosti predmetnog vozila.
- Poslovne zgrade se iznajmljuju za razdoblje od 5 do 15 godina. Plaćanja najma su fiksna i prilagođavaju se inflaciji.
- Kod većine ugovora prekid je moguć uz suglasnost ugovornih strana. Postoji i mogućnost jednostranog raskida, u pisanoj formi.

Ugovori o najmu ne nameću nikakve specifične ugovorne odredbe, ali unajmljena imovina se ne može koristiti kao instrument obezbjeđenja u svrhu pozajmljivanja financijskih sredstava.

Grupa ne daje nikakav zagarantovan ostatak vrijednosti.

Rashodi od kamata na obveze po osnovu najмова za godinu koja je završila 31. prosinca 2022. iznosili su 509.839 BAM.

20. OBVEZE PO OSNOVU NAJMOVA (NASTAVAK)

20.2 Kratkotrajni najmovi

Najmovi reklamnog prostora su kratkotrajni najmovi i troškovi su priznati linearnom metodom tijekom izvještajnog razdoblja. Ukupni trošak kratkotrajnih najмова objavljen je u 20.3.

20.3 Iznosi priznati za izvještajno razdoblje

Sljedeći iznosi su priznati kroz dobit ili gubitak:

	2022.	2021.
Rashodi od kamata na obveze po osnovu najмова (uključeno u financijske rashode)	544.184	554.234
Troškovi koji se odnose na kratkotrajne najmove – kratkotrajni najmovi reklamnog prostora (uključeno u ostale troškove pribave i troškove zakupnine)	854.139	386.478
	1.398.323	940.712

Sljedeći iznosi su priznati u izvještaju o gotovinskim tijekovima:

	2022.	2021.
Novčani odljevi po osnovu najмова – unutar financijskih aktivnosti		
Glavnica	1.383.095	1.442.573
Kamata	544.184	554.234
Novčani odljevi po osnovu najмова – unutar operativnih aktivnosti	854.139	386.478
	2.781.418	2.383.285

Croatia osiguranje d.d. Mostar
Bilješke uz odvojene i konsolidirane financijske izvještaje
za godinu završenu 31. prosinca 2022.

(Svi iznosi su izraženi u BAM, osim ukoliko je drugačije navedeno)

21. Zarađene premije, neto od reosiguranja/suosiguranja

Zarađene premije, neto od reosiguranja/suosiguranja Društva

	2022.			2021.		
	Život	Neživot	Ukupno	Život	Neživot	Ukupno
Zarađene premije						
Premije osiguranja – bruto	3.807.837	36.169.023	39.976.860	4.077.120	35.705.163	39.782.283
Ispravka vrijednosti potraživanja	-	(185.744)	(185.744)	-	133.449	133.449
Ukupno	3.807.837	35.983.279	39.791.116	4.077.120	35.838.612	39.915.732
Premije predate u reosiguranje						
Premije reosiguranja u zemlji	-	(4.059.564)	(4.059.564)	-	(3.751.020)	(3.751.020)
Premije reosiguranja u inozemstvu	-	(747.110)	(747.110)	-	(882.220)	(882.220)
Premije reosiguranja Biro zelene karte	-	(229.145)	(229.145)	-	(212.054)	(212.054)
Ukupno	-	(5.035.819)	(5.035.819)	-	(4.845.294)	(4.845.294)
Premije predate u suosiguranje						
Premija predana u suosiguranje u zemlji	-	(473.431)	(473.431)	-	(532.476)	(532.476)
Ukupno	-	(473.431)	(473.431)	-	(532.476)	(532.476)
Promjena pričuva prijenosnih premija						
Promjena bruto pričuve prijenosnih premija	1.313	2.442.334	2.443.647	(345)	3.014.318	3.013.973
Pričuve prijenosnih premija, udio reosiguranja i suosiguranja	-	(426.600)	(426.600)	-	(740.436)	(740.436)
Ukupno	1.313	2.015.734	2.017.047	(345)	2.273.882	2.273.537
Ukupno	3.809.150	32.489.763	36.298.913	4.076.775	32.734.724	36.811.499

U 2022. godini Društvo je ostvarilo 89,51% ili 32.489.763 BAM (2021. godine: 88,93% ili 32.734.724 BAM) zarađene premije iz poslova neživotnog osiguranja, a 10,49% ili 3.809.150 BAM (2021. godina: 11,07% ili 4.076.775 BAM) iz poslova životnog osiguranja.

U 2022. godini Društvo je, po osnovu potpisanih ugovora o reosiguranju i suosiguranju, predalo u reosiguranje i suosiguranje premija u iznosu od 5.509.250 BAM (2021. godina: 5.377.770 BAM).

Croatia osiguranje d.d. Mostar
Bilješke uz odvojene i konsolidirane financijske izvještaje
za godinu završenu 31. prosinca 2022.

(Svi iznosi su izraženi u BAM, osim ukoliko je drugačije navedeno)

21. ZARAĐENE PREMIJE, NETO OD REOSIGURANJA/SUOSIGURANJA (NASTAVAK)

Zarađene premije, neto od reosiguranja/suosiguranja Grupe

	Život	Neživot	2022. Ukupno	Život	Neživot	2021. Ukupno
Zarađene premije						
Premije osiguranja						
- bruto	3.807.837	36.163.080	39.970.917	4.077.120	35.697.185	39.774.305
Ispravka vrijednosti potraživanja	-	(185.744)	(185.744)	-	133.449	133.449
Ukupno	3.807.837	35.977.336	39.785.173	4.077.120	35.830.634	39.907.754
Premije predate u reosiguranje						
Premije reosiguranja u zemlji	-	(4.059.564)	(4.059.564)	-	(3.751.020)	(3.751.020)
Premije reosiguranja u grupi	-	-	-	-	-	-
Premije reosiguranja u inozemstvu	-	(747.110)	(747.110)	-	(882.220)	(882.220)
Premije reosiguranja Biro zelene karte	-	(229.145)	(229.145)	-	(212.054)	(212.054)
Ukupno	-	(5.035.819)	(5.035.819)	-	(4.845.294)	(4.845.294)
Premije predate u suosiguranje						
Premija predata u suosiguranje u zemlji	-	(473.431)	(473.431)	-	(532.476)	(532.476)
Premija predana u suosiguranja u grupi	-	-	-	-	-	-
Ukupno	-	(473.431)	(473.431)	-	(532.476)	(532.476)
Promjena pričuva prijenosnih premija						
Promjena bruto pričuva prijenosnih premija	1.313	2.442.334	2.443.647	(345)	3.014.318	3.013.973
Pričuva prijenosnih premija, udio reosiguranja i suosiguranja	-	(426.600)	(426.600)	-	(740.436)	(740.436)
Ukupno	1.313	2.015.734	2.017.047	(345)	2.273.882	2.273.537
Ukupno	3.809.150	32.483.820	36.292.970	4.076.775	32.726.746	36.803.521

Croatia osiguranje d.d. Mostar
Bilješke uz odvojene i konsolidirane financijske izvještaje
za godinu završenu 31. prosinca 2022.

(Svi iznosi su izraženi u BAM, osim ukoliko je drugačije navedeno)

22. PRIHODI OD ULAGANJA

Prihodi od ulaganja Društva:

Pozicija	2022.				2021.	
	Život	Neživot	Život	Neživot	Život	Neživot
Prihodi od kamata na depozite	236.829	407.873	644.702	372.232	577.121	949.353
Ostali prihodi od kamata	83.349	138.138	221.487	79.501	169.226	248.727
Prihodi od kamata na zajmove	21.623	39.347	60.970	48.188	19.140	67.328
Naplaćena otpisana potraživanja po osnovu zajma	1.296	168	1.464	15.532	246	15.778
Prihod od najma	21.000	123.198	144.198	22.850	114.673	137.523
Ostali prihodi od ulaganja	118.505	64.027	182.532	143.340	115.370	258.710
Ukupno	482.602	772.751	1.255.353	681.643	995.776	1.677.419

Prihodi od ulaganja Grupe:

Pozicija	2022.			2021.		
	Život	Neživot	Ukupno	Život	Neživot	Ukupno
Prihodi od kamata na depozite	236.829	407.873	644.702	372.232	577.121	949.353
Ostali prihodi od kamata	83.349	138.138	221.487	79.501	169.226	248.727
Naplaćena otpisana potraživanja po osnovu zajma	1.296	168	1.464	1.070	246	1316
Prihod od najma	21.000	465.221	486.221	22.850	109.873	132.723
Prihodi od kamata na zajmove	21.623	20.176	41.799	16.582	15.773	32.355
Ostali prihodi od ulaganja	118.505	64.027	182.532	143.340	70.279	213.619
Ukupno	482.602	11.095.603	1.578.205	635.575	942.518	1.578.093

23. PRIHODI OD PROVIZIJA I NAKNADA

Prihodi od provizija i naknada za Društvo i Grupu:

Pozicija	2022.			2021.		
	Život	Neživot	Ukupno	Život	Neživot	Ukupno
Provizija po Ugovoru o reosiguranju u BiH	-	215.367	215.367	-	182.248	182.248
Provizija po Ugovoru o reosiguranju - Mondial	-	18.552	18.552	-	23.453	23.453
Ukupno	-	233.919	233.919	-	205.701	205.701

Croatia osiguranje d.d. Mostar
Bilješke uz odvojene i konsolidirane financijske izvještaje
za godinu završenu 31. prosinca 2022.

(Svi iznosi su izraženi u BAM, osim ukoliko je drugačije navedeno)

24. OSTALI OSIGURAVATELJNO–TEHNIČKI PRIHODI, NETO OD REOSIGURANJA

Ostali osiguravateljno-tehnički prihodi, neto od reosiguranja za Društvo i Grupu:

Pozicija	2022.			2021.		
	Život	Neživot	Ukupno	Život	Neživot	Ukupno
Prihodi od izdanih zelenih karti	-	59.068	59.068	-	102.408	102.408
Prihodi od naknada za uslužne obrade - ino	-	99.771	99.771	-	87.421	87.421
Prihodi za usluge obrade šteta u grupi Croatia (matica)	-	146.053	146.053	-	121.568	121.568
Naplaćena potraživanja za premiju osiguranja/ reosiguranja za koja je izvršena ispravka vrijednosti	-	77.295	77.295	-	49.451	49.451
Prihodi od naknada za obrade šteta	-	5.847	5.847	-	2.104	2.104
Ostali prihodi od osiguranja	23	8.998	9.021	25	7.952	7.977
Ukupno	23	397.032	397.055	25	370.904	370.929

25. OSTALI PRIHODI

Ostali prihodi Društva

Pozicija	2022.			2021.		
	Život	Neživot	Ukupno	Život	Neživot	Ukupno
Ostali poslovni prihodi (po regresima, kamate, odvjetnički troškovi i sl.)	-	54.800	54.800	-	174.275	174.275
Prihodi po osnovu smanjenja rezerviranja	706	42.902	43.608	-	2.597	2.597
Prihodi od prodaje opreme	-	-	-	6.171	74.049	80.220
Ostali poslovni prihodi	29.086	203.139	232.225	7.398	222.610	230.008
Ukupno	29.792	300.841	330.633	13.569	473.531	487.100

Ostali prihodi Grupe

Pozicija	2022.			2021.		
	Život	Neživot	Ukupno	Neživot	Život	Ukupno
Ostali poslovni prihodi (po regresima, kamate, odvjetnički troškovi i sl.)	-	54.800	54.800	-	174.275	174.275
Prihodi osnovu smanjenja rezerviranja	706	42.902	43.608	-	2.597	2.597
Prihodi od prodaje opreme	-	-	-	6.171	74.049	80.220
Ostali poslovni prihodi i prihodi ovisnih društava	29.086	296.736	325.822	7.398	916.058	923.456
Ukupno	29.792	394.438	424.230	13.569	1.166.979	1.180.548

Croatia osiguranje d.d. Mostar
Bilješke uz odvojene i konsolidirane financijske izvještaje
za godinu završenu 31. prosinca 2022.

(Svi iznosi su izraženi u BAM, osim ukoliko je drugačije navedeno)

26. NASTALE ŠTETE, NETO OD REOSIGURANJA

Nastale štete, neto od reosiguranja Društva

	Život	2022. Neživot	Ukupno	Život	2021. Neživot	Ukupno
Izdaci za osigurane slučajeve, neto od reosiguranja						
Izdaci za štete životno osiguranje	5.586.450	-	5.586.450	5.440.229	-	5.440.229
Izdaci za štete – pričuve	-	1.863.922	1.863.922	-	1.243.310	1.243.310
Izdaci za štete – tekuće godine	-	16.508.510	16.508.510	-	16.340.939	16.340.939
Ostali izdaci vezano za isplatu šteta (odvjetničke usluge, vještačenja, tr. postupaka i sl.)	2.794	97.359	100.153	6.829	102.575	109.404
Plaće i ostala primanja djelatnika	68.391	779.645	848.036	76.180	773.090	849.270
Doprinosi za zaštitni fond	-	117.912	117.912	-	132.351	132.351
Ostali troškovi (uredski materijal, el. energija i sl.)	-	-	-	-	-	-
Naplaćeni regresi	-	(715.625)	(715.625)	-	(695.073)	(695.073)
Izdaci za štete	5.657.635	18.651.723	24.309.358	5.523.238	17.897.192	23.420.430
Udio suosiguravatelja u izdacima za štete	-	(258.436)	(258.436)	-	(359.595)	(359.595)
Udio reosiguranja u štetama	-	(1.661.223)	(1.661.223)	-	(1.295.870)	(1.295.870)
Udio suosiguranja i reosiguranja	-	(1.919.659)	(1.919.659)	-	(1.655.465)	(1.655.465)
Promjene pričuva za nastale štete (bruto iznos)	(311.277)	(279.770)	(591.047)	(22.353)	(266.357)	(288.710)
Udio suosiguranja u promjenama pričuva za štete	-	(17.604)	(17.604)	-	96	96
Udio reosiguravatelja u promjenama pričuva za štete	-	(513.485)	(513.485)	-	1.065.895	1.065.895
Promjene pričuva	(311.277)	(810.859)	(1.122.136)	(22.353)	799.634	777.281
Ukupno, izdaci za osigurane slučajeve-neto	5.346.358	15.921.205	21.267.563	5.500.885	17.041.361	22.542.246
Od čega:						
Nastale štete, bruto iznos	5.346.358	18.371.953	23.718.311	5.500.885	17.630.835	23.131.720
Udio suosiguranja u nastalim štetama	-	(276.040)	(276.040)	-	(229.975)	(229.975)
Udio reosiguranja u nastalim štetama	-	(2.174.708)	(2.174.708)	-	(359.499)	(359.499)

Croatia osiguranje d.d. Mostar
Bilješke uz odvojene i konsolidirane financijske izvještaje
za godinu završenu 31. prosinca 2022.

(Svi iznosi su izraženi u BAM, osim ukoliko je drugačije navedeno)

26. NASTALE ŠTETE, NETO OD REOSIGURANJA (NASTAVAK)

Nastale štete, neto od reosiguranja Grupe

Pozicija	Život	2022. Neživot	Ukupno	Život	2021. Neživot	Ukupno
Izdaci za štete životno osiguranje	5.586.450	-	5.586.450	5.440.229	-	5.440.229
Izdaci za štete –pričuve	-	1.863.922	1.863.922	-	1.243.310	1.243.310
Izdaci za štete –tekuće godine	-	16.508.510	16.508.510	-	16.340.589	16.340.589
Ostali izdaci vezano za isplatu šteta (odvjetničke usluge, vještačenja, tr.postupaka i sl.)	2.794	97.359	100.153	6.829	100.123	106.952
Plaće i ostala primanja djelatnika	66.958	763.310	830.268	76.180	747.098	823.278
Doprinos za zaštitni fond	-	117.912	117.912	-	132.351	132.351
Ostali troškovi (uredski materijal, el.energija i sl.)	-	-	-	-	-	-
Naplaćeni regresi	-	(715.625)	(715.625)	-	(695.073)	(695.073)
Izdaci za štete	5.656.202	18.635.388	24.291.590	5.523.238	17.868.398	23.391.636
Udio suosiguravatelja u izdacima za štete	-	(258.436)	(258.436)	-	(359.595)	(359.595)
Udio reosiguranja u štetama	-	(1.661.223)	(1.661.223)	-	(1.295.870)	(1.295.870)
Udio suosiguranja i reosiguranja	-	(1.919.659)	(1.919.659)	-	(1.655.465)	(1.655.465)
Promjene pričuva za nastale štete (bruto iznos)	(311.277)	(279.770)	(591.047)	(22.353)	(266.357)	(288.710)
Udio suosiguranja u promjenama pričuva za štete	-	(17.604)	(17.604)	-	96	96
Udio reosiguravatelja u promjenama pričuva za štete	-	(513.485)	(513.485)	-	1.065.895	1.065.895
Promjene pričuva	(311.277)	(810.859)	(1.122.136)	(22.353)	799.634	777.281
Ukupno, izdaci za osigurane slučajeve-neto	5.344.925	15.904.870	21.249.795	5.500.885	17.012.567	22.513.452
Od čega:						
Nastale štete, bruto iznos	5.344.925	18.355.618	23.700.543	5.500.885	17.602.041	23.102.926
Udio suosiguranja u nastalim štetama	-	(276.040)	(276.040)	-	(229.975)	(229.975)
Udio reosiguranja u nastalim štetama	-	(2.174.708)	(2.174.708)	-	(359.499)	(359.499)

Croatia osiguranje d.d. Mostar
Bilješke uz odvojene i konsolidirane financijske izvještaje
za godinu završenu 31. prosinca 2022.

(Svi iznosi su izraženi u BAM, osim ukoliko je drugačije navedeno)

26. NASTALE ŠTETE, NETO OD REOSIGURANJA (NASTAVAK)

Osnovne pretpostavke na datum 31. prosinca 2022. godine i 31. prosinca 2022. godine

Opis	Nazivi proizvoda	Kamatne stope za obračun pričuve	Korištene tablice mortaliteta
Mješovito osiguranje života za slučaj smrti i doživljenja ugovori zaključeni do 31. listopada 2017.	Nova tarifa	1,70%	Hrvatska 2000-2002
Mješovito osiguranje života za slučaj smrti i doživljenja ugovori zaključeni od 01. studenog 2017.	Nova tarifa	1,50%	Hrvatska 2010-2012.
Štedno osiguranje djece ugovori zaključeni do 31. listopada 2017.	ŠOD	1,70%	Hrvatska 2000-2002.
Štedno osiguranje djece ugovori zaključeni od 01. studenog 2017.	ŠOD	1,50%	Hrvatska 2010-2012.
Doživotno osiguranje života za slučaj smrti	-	1,70%	Hrvatska 2010-2012.
Riziko osiguranje života	-	2,00%	Hrvatska 2000-2002.
Opadajuće osiguranje za slučaj smrti	Kolektivno	2,00%	Hrvatska popis 2000-2001.

27. PROMJENE OSTALIH TEHNIČKIH PRIČUVA, NETO OD REOSIGURANJA

Za Društvo i Grupu:

Pozicija	Život	Neživot	2022. Ukupno	Život	Neživot	2021. Ukupno
Promjene matematičke pričuve osiguranja	(2.464.572)	-	(2.464.572)	(1.106.251)	-	(1.106.251)
Promjene ostalih tehničkih pričuva	-	133.551	133.551	-	42.886	42.886
Ukupno	(2.464.572)	133.551	(2.331.021)	(1.106.251)	42.886	(1.063.365)

Croatia osiguranje d.d. Mostar
Bilješke uz odvojene i konsolidirane financijske izvještaje
za godinu završenu 31. prosinca 2022.

(Svi iznosi su izraženi u BAM, osim ukoliko je drugačije navedeno)

28. TROŠKOVI PRIBAVE I ADMINISTRATIVNI TROŠKOVI

Troškovi pribave i administrativni troškovi Društva

	Život	Neživot	2022. Ukupno	Život	Neživot	2021. Ukupno
Troškovi pribave						
Bruto plaće i ostali troškovi djelatnika na prodaji	157.118	3.883.585	4.040.703	171.762	3.734.004	3.905.766
Ostali troškovi pribave	29.291	1.239.463	1.268.754	22.706	1.308.236	1.330.942
Provizija zastupnika (bruto)	689	3.246.381	3.247.070	27.384	2.645.622	2.673.006
Promjena razgraničenih troškova pribave	-	(33.335)	(33.335)	-	288.394	288.394
Troškovi pribave	187.098	8.336.094	8.523.192	221.852	7.976.256	8.198.108
Troškovi osoblja	121.396	2.148.726	2.270.122	97.463	2.003.547	2.101.010
Zakupnine	2.828	134.279	137.107	4.091	179.114	183.205
Troškovi usluga	22.368	977.189	999.557	25.417	1.021.492	1.046.909
Reprezentacija	3604	171.151	174.755	1401	65.221	66.622
Amortizacija	51.368	1.954.287	2.005.655	59.681	1.868.749	1.928.430
Troškovi energije	7.344	348.791	356.135	6.600	288.991	295.591
Materijal	5.974	276.616	282.590	5.331	233.474	238.805
Naknade iz poslovanja po ugovorima	5.158	275.740	280.898	7.321	234.611	241.932
Ostali troškovi poslovanja	24.333	960.860	985.193	26.026	869.794	895.820
Troškovi poslovanja (administrativni troškovi)	244.373	7.247.639	7.492.012	233.331	6.764.993	6.998.324
	431.471	15.583.733	16.015.204	455.183	14.741.249	15.196.432

Neposredni troškovi pribave koji nastaju zaključivanjem ugovora o osiguranju tijekom godine uključuju troškove provizije posrednicima za zaključena osiguranja i troškovi uposlenika direktno i isključivo uposlenih na pribavi osiguranja.

Croatia osiguranje d.d. Mostar
Bilješke uz odvojene i konsolidirane financijske izvještaje
za godinu završenu 31. prosinca 2022.

(Svi iznosi su izraženi u BAM, osim ukoliko je drugačije navedeno)

28. TROŠKOVI PRIBAVE I ADMINISTRATIVNI TROŠKOVI (NASTAVAK)

Troškovi pribave i administrativni troškovi Grupe

	Život	Neživot	2022. Ukupno	Život	Neživot	2021. Ukupno
Troškovi pribave						
Bruto plaće i ostali troškovi djelatnika na prodaji	154.410	3.861.253	4.015.663	171.762	3.694.564	3.866.326
Ostali troškovi pribave	29.291	1.239.463	1.268.754	22.706	1.260.569	1.283.275
Provizija zastupnika (bruto)	689	3.246.381	3.247.070	27.384	2.645.622	2.673.006
Promjena razgraničenih troškova pribave	-	(33.335)	(33.335)	-	288.394	288.394
Troškovi pribave	184.390	8.313.762	8.498.152	221.852	7.889.149	8.111.001
Troškovi osoblja	114.143	2.116.851	2.230.994	94.135	1.952.334	2.046.469
Zakupnine	2.828	30.900	33.728	4.091	179.114	183.205
Troškovi usluga	22.368	944.016	966.384	25.417	987.614	1.013.031
Reprezentacija	3604	171.151	174.755	1401	59.661	61.062
Amortizacija	51.368	2.024.866	2.076.234	59.681	1.878.833	1.938.514
Troškovi energije	7.344	348.791	356.135	6.600	288.991	295.591
Materijal	5.974	276.616	282.590	5.331	233.474	238.805
Naknade iz poslovanja po ugovorima	5.158	275.740	280.898	7.321	234.611	241.932
Ostali troškovi poslovanja	24.333	907.934	932.267	26.026	869.430	895.456
Troškovi poslovanja (administrativni troškovi)	237.120	7.096.865	7.333.985	230.003	6.684.062	6.914.065
Ukupno	421.510	15.410.627	15.832.137	451.855	14.573.211	15.025.066

Croatia osiguranje d.d. Mostar
Bilješke uz odvojene i konsolidirane financijske izvještaje
za godinu završenu 31. prosinca 2022.

(Svi iznosi su izraženi u BAM, osim ukoliko je drugačije navedeno)

29. TROŠKOVI ULAGANJA

Troškovi ulaganja za Društvo:

Pozicija	Život	Neživot	2022. Ukupno	Život	Neživot	2021. Ukupno
Umanjenje vrijednosti po osnovu procjena	22.336	57.111	79.447	-	54.815	54.815
Usklađivanje vrijednosti (smanjenje) ulaganja	59.430	202.386	261.816	7.528	1.734	9.262
Ostali troškovi ulaganja	39.000	572.859	611.859	-	569.509	569.509
Ukupno	120.766	832.356	953.122	7.528	626.058	633.586

Troškovi ulaganja za Grupu:

Pozicija	Život	Neživot	2022. Ukupno	Život	Neživot	2021. Ukupno
Umanjenje vrijednosti po osnovu procjena	22.336	57.111	79.447	-	63.947	63.947
Usklađivanje vrijednosti (smanjenje ulaganja) ulaganja	59.430	202.386	261.816	1.242	1.617	2.859
Ostali troškovi ulaganja	39.000	538.514	577.514	-	569.509	569.509
Ukupno	120.766	798.011	918.777	1.242	635.073	636.315

30. OSTALI TEHNIČKI TROŠKOVI, NETO OD REOSIGURANJA

Ostali tehnički troškovi Društva, neto od reosiguranja:

Pozicija	Život	Neživot	2022. Ukupno	Život	Neživot	2021. Ukupno
Vatrogasni doprinosi	-	200.599	200.599	-	201.306	201.306
Troškovi Agencije za nadzor osiguranja FBiH	-	170.921	170.921	-	152.807	152.807
Povrat premije	-	839.810	839.810	-	606.186	606.186
Ispravka vrijednosti ostalih potraživanja	23	15.998	16.021	7.572	84.811	92.383
Izdaci za preventivu	-	105.486	105.486	-	75.640	75.640
Izdaci za financiranje Biroa ZK-e	-	29.665	29.665	-	25.365	25.365
Ukupno	23	1.362.479	1.362.502	7.572	1.146.115	1.153.687

Ostali tehnički troškovi Grupe, neto od reosiguranja:

Pozicija	Život	Neživot	2022. Ukupno	Život	Neživot	2021. Ukupno
Vatrogasni doprinosi	-	200.599	200.599	-	201.306	201.306
Troškovi Agencije za nadzor osiguranja FBiH	-	170.921	170.921	-	152.807	152.807
Povrat premije	-	839.810	839.810	-	606.186	606.186
Ispravka vrijednosti ostalih potraživanja	23	15.998	16.021	7.572	84.811	92.383
Izdaci za preventivu	-	105.486	105.486	-	75.640	75.640
Izdaci za financiranje Biroa ZK-e	-	29.665	29.665	-	25.365	25.365
Ukupno	23	1.362.479	1.362.502	7.572	1.146.115	1.153.687

Croatia osiguranje d.d. Mostar
Bilješke uz odvojene i konsolidirane financijske izvještaje
za godinu završenu 31. prosinca 2022.

(Svi iznosi su izraženi u BAM, osim ukoliko je drugačije navedeno)

31. TROŠAK POREZA NA DOBIT

Trošak poreza na dobit Društva

	2022.	2021.
Dobit prije poreza	1.248.503	1.090.062
Porez na dobit 10%	124.850	109.006
<i>Porezni efekti za:</i>		
Nepriznati porezni rashodi	87.689	74.902
Neoporezivi prihodi	(103.980)	(27.450)
Troškovi poreza na dobit za razdoblje	108.559	156.458
<i>Efektivna stopa poreza na dobit</i>	<i>8,70%</i>	<i>14,35%</i>

Trošak poreza na dobit Grupe

	2022.	2021.
Dobit prije poreza	1.305.482	1.074.025
Porez na dobit 10%	130.548	107.403
<i>Porezni efekti za:</i>		
Nepriznati porezni rashodi	93.706	94.577
Neoporezivi prihodi	(103.980)	(28.647)
Troškovi poreza na dobit za razdoblje	120.275	173.333
<i>Efektivna stopa poreza na dobit</i>	<i>9,21%</i>	<i>16,14%</i>

Troškovi poreza za poslovna razdoblja 2022. i 2021. godine, sastoji se samo od tekućeg poreza na dobit.

32. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM OSOBAMA

Transakcije sa povezanim osobama Društva

MRS 24 definira povezanu osobu kao osobu ili subjekt koji je povezan sa subjektom koji sastavlja svoje financijske izvještaje („izvještajni subjekt“). Ta će osoba biti povezana osoba izvještajnog subjekta ako ima kontrolu. Pritom se pod kontrolom podrazumijeva pravo vođenja financijskih i poslovnih politika nekog subjekta radi ostvarivanja koristi od njegovog poslovanja ili zajedničku kontrolu nad izvještajnim subjektom, ako ima značajan utjecaj na izvještajni subjekt ili ako je član ključnoga rukovodstva izvještajnog subjekta ili njegove matice.

Povezane strane Društva su:

- a) vlasnik – većinski dioničar: Croatia osiguranje d.d. Zagreb, Hrvatska;
- b) krajnji vlasnik – ADRIS Grupa
- c) ovisna društva;
  - Croatia remont d.d. Čapljina,
  - Croauto d.o.o. Mostar,
  - Hotel Hum d.o.o. Ljubuški;
  - Skadenca d.o.o. Mostar;
  - Tia auto d.o.o. Mostar.
- d) ključno upravljačko osoblje:
  - Danijel Zirdum, direktor do 30.11.2022. godine
  - Damir Đogić, direktor od 30.11.2022. godine
  - Maja Sušac, Izvršni direktor
  - Robert Vučković, predsjednik Nadzornog odbora,
  - Gordan Radin, član Nadzornog odbora,
  - Mario Batarilo, član Nadzornog odbora

32.1 Naknade ključnom upravljačkom osoblju

	2022.	2021.
Bruto plate članovima Uprave	487.920	395.317
Ostale naknade članovima Uprave	-	-
Naknade članovima Nadzornog odbora	-	-
	487.920	395.317

Croatia osiguranje d.d. Mostar
Bilješke uz odvojene i konsolidirane financijske izvještaje
za godinu završenu 31. prosinca 2022.

(Svi iznosi su izraženi u BAM, osim ukoliko je drugačije navedeno)

32. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM OSOBAMA (NASTAVAK)

32.2 Detaljne transakcije i nepodmireni iznosi

<i>Društvo</i>	Imovina	Obveze	Prihodi	Rashodi
2022.				
Matično društvo	109.361	5.747	(452.672)	(818.451)
Ovisna društva	650.115	5.559	33.832	221.798
	759.476	11.306	(418.840)	(596.653)
2021.				
Matično društvo	26.474	1.529	(746.720)	855.975
Ovisna društva	686.481	12.744	68.897	414.488
	712.955	14.273	(677.823)	1.270.463

<i>Grupa</i>	Imovina	Obveze	Prihodi	Rashodi
2022.				
Vlasnik	109.361	5.747	(452.672)	(818.451)
2021.				
Vlasnik	26.474	1.529	(746.720)	855.975

33. UPRAVLJANJE FINACIJSKIM RIZIKOM

Funkcija upravljanja rizikom u Društvu se, između ostaloga, sprovodi i u pogledu na financijski rizik, operativni rizik i pravni rizik. Financijski rizik se sastoji iz tržišnog rizika (uključujući valutni rizik, rizik od promjene kamatne stope, kao i drugi cjenovni rizik), kreditnog rizika i rizika likvidnosti. Primarni ciljevi funkcije upravljanja financijskim rizikom su uspostaviti limit rizika, te osigurati da izloženost riziku ostane unutar tog limita. Upravljanje operativnim i pravnim rizikom ima za cilj da se osigura ispravno funkcioniranje internih politika i procedura, kako bi se operativni i pravni rizik sveo na minimum. Društvo *ne* koristi izvedene financijske instrumente za kao zaštitu od izloženosti riziku.

Društvo prati izloženost od ulaganja kroz redovite preglede pozicija imovine i obveza. Procjene gotovinskih tijekova, kao i utjecaj promjenjivosti kamatnih stopa u vezi portfelja ulaganja i pričuva osiguranja, se redovno modeliraju i pregledaju. Odluke o ulaganju su ograničene zakonskim zahtjevima i parametrima utvrđenim od strane matične kompanije, koji su na raspolaganju Društvu na godišnjoj osnovi.

Transakcije financijskim instrumentima rezultiraju time da Društvo preuzima financijske rizike. Oni uključuju tržišni rizik, kreditni rizik (uključujući kreditni rizik reosiguranja) i rizik likvidnosti. Svaki od financijskih rizika je dolje naveden, zajedno sa sažetkom načina kojima Društvo upravlja rizicima.

Croatia osiguranje d.d. Mostar
Bilješke uz odvojene i konsolidirane financijske izvještaje
za godinu završenu 31. prosinca 2022.

(Svi iznosi su izraženi u BAM, osim ukoliko je drugačije navedeno)

33. UPRAVLJANJE FINANCIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

Kategorije financijskih instrumenata

	Društvo	Grupa	Društvo	Grupa
	31.12.2022.	31.12.2022.	31.12.2021.	31.12.2021.
Financijska imovina				
Kredit i potraživanja (uključujući novac i novčane ekvivalente)	65.796.003	69.341.178	73.183.964	75.572.073
Ulaganja po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak	3.517.518	3.517.518	2.582.019	2.582.019
Ulaganja raspoloživa za prodaju	1.945.801	1.945.801	2.151.531	2.151.531
Financijska ulaganja koja se drže do dospelja	8.074.726	8.074.726	5.579.792	5.579.792
	79.334.048	82.879.223	83.497.306	85.885.415
Financijske obveze	15.684.838	17.884.366	16.853.302	19.504.645

U nastavku se nalazi pregled neto dobiti i gubitaka financijskih instrumenata Društva i Grupe:

Društvo	Neto dobit / (gubitak)	
	2022.	2021.
<i>Financijska imovina</i>		
Ulaganja po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak	(227.272)	13.721
Ulaganja raspoloživa za prodaju	8.793	67.428
Depoziti i zajmovi	800.091	1.226.435
Financijska ulaganja koja se drže do dospelja	203.043	91.063
	784.655	1.398.647
Grupa	Neto dobit / (gubitak)	
	2022.	2021.
<i>Financijska imovina</i>		
Ulaganja po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak	(227.272)	13.721
Ulaganja raspoloživa za prodaju	8.793	67.428
Depoziti i zajmovi	780.920	1.177.000
Financijska ulaganja koja se drže do dospelja	203.043	91.063
	765.484	1.349.212

33. UPRAVLJANJE FINACIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

33.1 Tržišni rizik

Tržišni rizik uključuje tri tipa rizika:

- valutni rizik – rizik da će se vrijednost financijskih instrumenata mijenjati zbog promjena u tečajevima stranih valuta.
- rizik promjene fer vrijednosti uslijed promjene kamatnih stopa – rizik da će se vrijednost financijskih instrumenata mijenjati zbog promjena uOk tržišnim kamatnim stopama.
- cjenovni rizik - rizik da će se vrijednost financijskih instrumenata mijenjati zbog promjena cijena na tržištu, bez obzira jesu li te promjene prouzrokovane faktorima koji se odnose specifično na taj instrument ili njegova izdavalca ili faktorima koji se odnose na sve instrumente kojima se trguje na tržištu.

Tržišni rizik ne uključuje samo potencijalni gubitak, već i potencijalni dobitak.

33.2 Usklađivanje imovine i obveza

Društvo aktivno upravlja imovinom koristeći pristup koji stavlja u ravnotežu kvalitetu, diversifikaciju, usklađivanje imovine i obveza, likvidnost i prinos od ulaganja. Cilj procesa investiranja je optimizacija prinosa od ulaganja poslije poreza, usklađenog za rizik i ukupnog prinosa usklađenog za rizik, uz upravljanje imovinom i obvezama na osnovu gotovinskih tijekova temeljeno na dospijecima. Uprava pregledava i odobrava ciljna portfelja na redovitoj osnovi, utvrđuje smjernice ulaganja i limite, i nadzire proces upravljanja aktivom i pasivom. Dužna pažnja poklanja se i usklađenosti s pravilima koja su postavljena Zakonom.

Društvo utvrđuje ciljna portfelja za svaki značajni osiguravateljni proizvod, što predstavlja strategije ulaganja koje se koriste kako bi se profitabilno financirale obveze uz prihvatljivu razinu rizika. Ove strategije uključuju ciljeve za efektivno trajanje, krivulju prinosa, osjetljivost, likvidnost, koncentraciju imovine po sektorima i kreditnu kvalitetu. Procjene korištene u utvrđivanju približnih iznosa i vremena plaćanja vlasnicima polisa za obveze iz ugovora o osiguranju se redovno preračunavaju.

33.3 Kamatni rizik

Izloženost Društva tržišnom riziku promjena u kamatnim stopama je koncentrirana u portfelju ulaganja. Poslovanje Društva je podložno riziku promjene kamatnih stopa utoliko što kamatonosna imovina i obveze na koje se plaća kamata dospijevaju ili se kamata mijenja u različitim razdobljima ili u različitim iznosima.

Društvo je također izloženo riziku promjena u budućim gotovinskim tijekovima koje proizlaze iz promjena kamatnih stopa na tržištu. Međutim, ovaj rizik je ograničen budući da većina kamatonosnih ulaganja Društva na datum izvještajnog razdoblja nosi fiksne kamatne stope.

Društvo nema obveza po uzetim zajmovima i promjene kamatnih stopa ne utječu na razinu tehničke pričuve neživota. Matematička pričuva života diskontira se nižom od tehničke kamatne stope i zakonski propisane stope. Propisana diskontna stopa, donekle, odražava predviđena kretanja u kamatnim prinosima kroz duže vremensko razdoblje.

33. UPRAVLJANJE FINACIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

33.3 Kamatni rizik (nastavak)

Iz toga slijedi da promjene u investicijskim vrijednostima koje se mogu povezati s promjenama u kamatnim stopama neće biti ublažene pratećim promjenama u ekonomskim vrijednostima tehničkih pričuva za ugovore o osiguranju.

Društvo prati ovu izloženost redovitim pregledima stanja svoje imovine i obveza.

Društvo je trenutno dužno obračunavati kamatu najvećim dijelom po stopi od 2,75% godišnje na plaćene premije iz polisa životnog osiguranja za isplatu iznosa osiguranicima po isteku takvih polisa osiguranja i trenutno se ne može zaštititi od budućeg kamatnog rizika kojem će biti izložena sredstva uložena za pokriće tih budućih obveza.

Promjene kamatnih stopa ne utječu na razinu tehničke pričuve neživota, dok se matematička pričuva života diskontira korištenjem kamatnih stopa sukladno propisima Agencije za nadzor osiguranja.

Društvo prati ovu izloženost periodičkim pregledima stanja svoje imovine i obveza. Društvo nastoji uskladiti buduće primitke od ove imovine s obvezama iz osiguranja putem kupnje dužničkih vrijednosnih papira i drugih financijskih instrumenata s definiranim novčanim tijekovima ili za koje se novčani tijekovi mogu procijeniti. Međutim, obzirom na značajno kraće trajanje imovine u odnosu na trajanja obveza po osnovi životnog osiguranja Grupa je izložena kamatnom riziku.

U nastavku je dana analiza osjetljivosti financijske imovine na promjenu tržišnih kamata:

Društvo	2022.		2021.	
	Utjecaj na dobit/gubitak nakon poreza	Utjecaj na sveobuhvatnu dobit	Utjecaj na dobit/gubitak nakon poreza	Utjecaj na sveobuhvatnu dobit
Promjena kamatne stope za +/- 100 bps	62.795	-	62.795	-

Grupa	2022.		2021.	
	Utjecaj na dobit/gubitak nakon poreza	Utjecaj na sveobuhvatnu dobit	Utjecaj na dobit/gubitak nakon poreza	Utjecaj na sveobuhvatnu dobit
Promjena kamatne stope za +/- 100 bps	62.795	-	62.795	-

33.4 Rizik promjene cijene kapitala

Portfelj utrživih vlasničkih vrijednosnih papira i ulaganja u investicione fondove koji se u izvještaju o financijskom položaju vode po fer vrijednosti, podliježu cjenovnom riziku. Uzimajući u obzir vrijednost ovih investicija na datum izvještajnog razdoblja, Društvo smatra da nema značajnije izloženosti cjenovnom riziku.

Croatia osiguranje d.d. Mostar
Bilješke uz odvojene i konsolidirane financijske izvještaje
za godinu završenu 31. prosinca 2022.

(Svi iznosi su izraženi u BAM, osim ukoliko je drugačije navedeno)

33. UPRAVLJANJE FINANCIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

33.5 Valutni rizik

Društvo je izloženo riziku promjene tečaja kroz transakcije u stranim valutama. To je rizik da će se vrijednost financijskog instrumenta mijenjati zbog promjena u tečaju strane valute. Izloženost valutnom riziku na datum izvještajnog razdoblja smatra se niskom utoliko što su imovina i obveze Društva, osim depozita kod banaka i matematičke pričuve koji su vezani za EUR, denominirani u BAM. Očekuje se da će BAM ostati vezana za EUR i u doglednoj budućnosti. Stoga Uprava niti računa niti objavljuje osjetljivost na promjenu tečaja stranih valuta.

	EURO	BAM	Ostalo	Ukupno
Društvo				
31.12.2022.				
Financijska imovina				
Financijska imovina raspoloživa za prodaju	1.945.801	-	-	1.945.801
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak	-	3.517.518	-	3.517.518
Financijska ulaganja koja se drže do dospeljeća	-	8.074.726	-	8.074.726
Zajmovi dati klijentima, neto	-	1.728.433	-	1.728.433
Potraživanja iz ugovora o osiguranju i ostala potraživanja, neto	-	6.438.826	-	6.438.826
Depoziti kod banaka	-	56.720.000	-	56.720.000
Novac i novčani ekvivalenti	60.269	813.840	34.635	908.744
Financijska imovina	2.006.070	77.293.343	34.635	79.334.048
Financijske obveze	15.684.838	-	-	15.684.838

Croatia osiguranje d.d. Mostar
Bilješke uz odvojene i konsolidirane financijske izvještaje
za godinu završenu 31. prosinca 2022.

(Svi iznosi su izraženi u BAM, osim ukoliko je drugačije navedeno)

33. UPRAVLJANJE FINANCIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

33.5 Valutni rizik (nastavak)

	EURO	BAM	Ostalo	Ukupno
Grupa				
31.12.2022.				
Financijska imovina				
Financijska imovina raspoloživa za prodaju	1.945.801	-	-	1.945.801
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak	-	3.517.518	-	3.517.518
Financijska ulaganja koja se drže do dospjeća	-	8.074.726	-	8.074.726
Zajmovi dati klijentima, neto	-	1.709.262	-	1.709.262
Potraživanja iz ugovora o osiguranju i ostala potraživanja, neto	-	8.867.469	-	8.867.469
Depoziti kod banaka	-	56.720.000	-	56.720.000
Novac i novčani ekvivalenti	60.269	858.980	34.635	953.884
Financijska imovina	2.006.070	80.838.518	34.635	82.879.223
Financijske obveze	45.808	17.838.558	-	17.884.366

	EURO	BAM	Ostalo	Ukupno
Društvo				
31.12.2021.				
Financijska imovina				
Financijska imovina raspoloživa za prodaju	2.151.531	-	-	2.151.531
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak	-	2.582.019	-	2.582.019
Financijska ulaganja koja se drže do dospjeća	-	5.579.792	-	5.579.792
Zajmovi dati klijentima, neto	-	2.103.992	-	2.103.992
Potraživanja iz ugovora o osiguranju i ostala potraživanja, neto	-	7.097.357	-	7.097.357
Depoziti kod banaka	-	58.120.000	-	58.120.000
Novac i novčani ekvivalenti	263.708	5.564.093	34.814	5.862.615
Financijska imovina	2.415.239	81.047.253	34.814	83.497.306
Financijske obveze	165.758	16.687.544	-	16.853.302

Croatia osiguranje d.d. Mostar
Bilješke uz odvojene i konsolidirane financijske izvještaje
za godinu završenu 31. prosinca 2022.

(Svi iznosi su izraženi u BAM, osim ukoliko je drugačije navedeno)

33. UPRAVLJANJE FINANCIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

33.5 Valutni rizik (nastavak)

	EURO	BAM	Ostalo	Ukupno
Grupa				
31.12.2021.				
Financijska imovina				
Financijska imovina raspoloživa za prodaju	2.151.531	-	-	2.151.531
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak	-	2.582.019	-	2.582.019
Financijska ulaganja koja se drže do dospjeća	-	5.579.792	-	5.579.792
Zajmovi dati klijentima, neto	-	1.426.612	-	1.426.612
Potraživanja iz ugovora o osiguranju i ostala potraživanja, neto	-	10.131.995	-	10.131.995
Depoziti kod banaka	-	58.120.000	-	58.120.000
Novac i novčani ekvivalenti	263.708	5.594.944	34.814	5.893.466
Financijska imovina	2.415.239	83.435.362	34.814	85.885.415
Financijske obveze	165.758,00	19.338.887	-	19.504.645

Kursevi koji se koriste u financijskim izvještajima su zvanični kursevi utvrđeni od strane Centralne Banke BiH. Na dan 31. prosinca srednji kursevi su sljedeći:

	31.12.2022.	31.12.2021.
Kurs		
	KM	KM
EUR	1,95583	1,95583

33. UPRAVLJANJE FINACIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

33.6 Kreditni rizik

Kreditni rizik se odnosi na rizik da ugovorna strana neće ispuniti obveze iz ugovora što bi dovelo do financijskog gubitka za Društvo. Tijekom normalnog poslovanja kada se premije prime, ta sredstva se koriste za plaćanje obveza budućeg nosioca polise. Društvo je izloženo kreditnom riziku dužničkih vrijednosnih papira koja se drže do dospeljeća, oročenih depozita i ugovornih strana u ugovorima o reosiguranju.

Ulagačke aktivnosti Društva su ograničene zakonskim zahtjevima i parametrima utvrđenim od strane matične kompanije.

Portfelj depozita Društva te u manjoj mjeri kratkoročna i ostala ulaganja podložna su kreditnom riziku. Ovaj rizik definira se kao potencijalni pad tržišne vrijednosti kao rezultat nepovoljnih promjena u sposobnosti dužnika da vrati dug. Društvo upravlja ovim rizikom tako što unaprijed provodi strogu analizu odobravanja kreditnih rizika, redovitim pregledima od strane Uprave te redovitim sastancima s ciljem praćenja razvoja kreditnog rizika.

Uprava je donijela kreditnu politiku i izloženost kreditnom riziku se stalno prati. Procjena kreditne sposobnosti vrši se za sve imaoce police osiguranja te se osigurava obezbjeđenje prije odobrenja ili produžetka odobrenog zajma. Obezbeđenje kredita je propisano Zakonom.

Potraživanja iz osiguranja, reosiguranja i ostala potraživanja su podijeljena u sljedeće grupe:

U prvu grupu su klasificirana potraživanja od dužnika čija je financijska situacija stabilna i potraživanja od dužnika koji redovno izvršavaju svoje obveze, ne kasnije od 90 dana od dana dospeljeća, osim za kašnjenje premije do 90 dana. Za ovu grupu potraživanja formiraju se rezerviranja u iznosu od 5% do 10%.

U drugu grupu spadaju dospjela potraživanja od dužnika sa povremenom ugroženom financijskom stabilnosti, ali bez očekivane nesolventnosti ili problema sa likvidnošću, koji izvršavaju svoje obveze sa kašnjenjem do 180 dana od dana dospeljeća. Za ovu grupu potraživanja formiraju se rezerviranja u iznosu od 25% do 50%.

U treću grupu su klasificirana potraživanja od dužnika čija financijska stabilnost nije zadovoljavajuća i sa problemima sa likvidnošću, kao i potraživanja od dužnika koji izvršavaju svoje obveze sa kašnjenjem do 365 dana od dana dospeljeća. Za ovu grupu potraživanja formiraju se rezerviranja u iznosu od 50% do 75%.

U četvrtu grupu spadaju potraživanja nastala kroz pravni posao koji je nastao na ne tržišnim uvjetima, trgovine posrednika koje proizlaze iz ugovora o osiguranju, potraživanja iz parnica, potraživanja za koja se spori pred nadležnim sudom, potraživanja od dužnika u likvidacionom ili stečajnom postupku ili očekivanom likvidacionom ili stečajnom postupku, zakašnjelim potraživanjima od dužnika koji izvršavaju svoje obveze sa kašnjenjem preko 365 dana od dana dospeljeća. Za ovu grupu potraživanja formiraju se rezerviranja u iznosu od 100%.

Portfelj Društva koji uključuje vrijednosnice s fiksnim prinosima, hipotekarne kredite, a u manjoj mjeri kratkoročna i druga ulaganja, podložni su kreditnom riziku. Ovaj rizik se definira kao potencijalni pad tržišne vrijednosti kao rezultat nepovoljnih promjena u sposobnosti dužnika da vrati dug.

Uprava je donijela kreditnu politiku i kontinuirano prati izloženost kreditnom riziku. Za sve osiguranike rade se ocjene kreditne sposobnosti i prikupljaju instrumenti osiguranja prije plaćanja po odobrenim zajmovima ili njihovoj prolongaciji. Instrumenti osiguranja su sukladni onima koji su propisani Zakonom.

Croatia osiguranje d.d. Mostar
Bilješke uz odvojene i konsolidirane financijske izvještaje
za godinu završenu 31. prosinca 2022.

(Svi iznosi su izraženi u BAM, osim ukoliko je drugačije navedeno)

33. UPRAVLJANJE FINANCIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

33.6 Kreditni rizik (nastavak)

Financijska imovina	2022.	2021.
Kredit i potraživanja (uključujući novac i novčane ekvivalente)	65.796.003	73.183.964
<i>Oročeni depoziti kod banaka</i>	<i>56.720.000</i>	<i>58.120.000</i>
<i>Zajmovi</i>	<i>1.728.433</i>	<i>2.103.992</i>
<i>Ostali zajmovi i potraživanja</i>	<i>684.556</i>	<i>673.894</i>
<i>Potraživanja iz ugovora o osiguranju i ostala potraživanja</i>	<i>5.754.270</i>	<i>6.423.463</i>
<i>Gotovina u banci i blagajni</i>	<i>908.744</i>	<i>5.862.615</i>
Ulaganja koja se drže do dospelosti	8.074.726	5.579.792
Ulaganja raspoloživa za prodaju	1.945.801	2.151.531
Ulaganja po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak	3.517.518	2.582.019
Ukupno	79.334.048	83.497.306

Ulaganja u zajmove u povezana lica na dan 31. prosinca 2022. iznosi 615.115 BAM. Imajući u vidu da Društvo ima potpunu kontrolu nad povezanim pravnim osobama, te izuzimajući postojanje odgovarajućeg kolaterala, nedospjela potraživanja po odobrenom zajmu u iznosu 0,00 BAM predstavlja izloženost Društva kreditnom riziku razmjerno mogućnosti poremećaja u poslovanju ovisnog društava.

Odobreni zajmovi iz matematičke pričuve životnog osiguranja u iznosu od 378.694 BAM značajno su manji od ukupne otkupne vrijednosti polica životnog osiguranja, pa zbog toga nisu izloženi kreditnom riziku.

Za dio potraživanja i zajmova u iznosu od 3.940.571 (4,82%) od ukupne vrijednosti financijske imovine), a koja se nalazi kod ostalih pravnih i fizičkih osoba s područja BiH, izuzimajući uzetu kolateralu (izuzeti zajmovi osigurani garancijama banaka), odražava značajnu izloženost Društva kreditnom riziku na dan 31. prosinca 2022. godine.

Croatia osiguranje d.d. Mostar
Bilješke uz odvojene i konsolidirane financijske izvještaje
za godinu završenu 31. prosinca 2022.

(Svi iznosi su izraženi u BAM, osim ukoliko je drugačije navedeno)

33. UPRAVLJANJE FINANCIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

33.6 Kreditni rizik (nastavak)

Tablica u nastavku prikazuje analizu financijske imovine Društva i Grupe po kategorijama prema ocjenama agencija Standard&Poor's (S&P), Moody's i Fitch.

	Društvo 31.12.2022.	Grupa 31.12.2022.	S&P	Moody's	Fitch	Društvo 31.12.2021.	Grupa 31.12.2021.	S&P	Moody's	Fitch
Ulaganja koja se drže do dospelosti	8.074.726	8.074.726				5.579.792	5.579.792			
Ministarstvo financija RH	1.569.435	1.569.435	BBB+	Baa2	BBB+	3.004.049	3.004.049	BBB-	Ba2	BB-
Federacija BiH	3.004.049	3.004.049	B	B3		1.569.435	1.569.435	B	B3	
RS	3.501.242	3.501.242	B	B3		1.006.308	1.006.308	B	B3	
Financijska imovina raspoloživa za prodaju	1.945.801	1.945.801				2.151.531	2.151.531			
Ministarstvo financija RH	1.945.801	1.945.801	BBB+	Baa2	BBB+	2.136.531	2.136.531	BBB-	Ba2	BB-
Udjeli u društvima u BiH	-	-				15.000	15.000	B	B3	
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz bilancu uspjeha	3.517.518	3.517.518				2.582.019	2.582.019			
Investicijski fondovi u BiH	3.517.518	3.517.518	B	B3		2.582.019	2.582.019	B	B3	
Kredit i potraživanja										
Zajmovi i potraživanja	59.132.989	58.517.874				60.897.886	60.220.506			
Ostale banke i financijske institucije	56.720.000	56.720.000	B	B3		58.120.000	58.120.000	B	B3	
Društva i fizičke osobe u BiH	2.412.989	1.797.874	B	B3		2.777.886	2.100.506	B	B3	
Potraživanja po premijama osiguranja	5.754.270	9.869.420				6.423.463	9.458.101			
Društva i fizičke osobe u BiH	5.754.270	9.869.420	B	B3		6.423.463	9.458.101	B	B3	
Novac i novčani ekvivalenti	908.744	953.884				5.862.615	5.893.466			
Banke u RH	33.855	33.855	BBB+	Baa2	BBB+	34.048	34.048	BBB-	Ba2	BB-
Ostale banke i financijske institucije	874.889	920.029	B	B3		5.828.567	5.859.418	B	B3	
	79.334.048	82.879.223				83.497.306	85.885.415			

33. UPRAVLJANJE FINACIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

33.7 Ugovori o osiguranju imovine

Kod ugovora o osiguranju imovine, klimatske promjene mogu dovesti do češćih i ozbiljnijih ekstremnih vremenskih nepogoda (npr., poplave, oluje...) i uzrokovati značajne posljedice (npr., potraživanja za slijeganje/odronjavanje tla). Za određene ugovore, Društvo je također ograničilo broj odštetnih zahtjeva koji mogu biti plaćeni u bilo kojoj godini polise ili je uvelo maksimalne iznose predviđene za isplatu šteta u bilo kojoj godini polise.

Društvo ima pravo da ponovno procijeni rizik i/ili promijeni odredbe i uvjete prilikom te procjene. Također je moguće da se nametnu odbitne stavke i da se odbace lažne tvrdnje. Takvi ugovori su zajamčeni pozivanjem na komercijalnu vrijednost zamjene imovine i osiguranog sadržaja, i ograničenja isplate potraživanja su uvijek uključena da obuhvate vrijednost za isplatu po nastanku osiguranog događaja. Trošak obnavljanja imovine, zamjene ili odštete za sadržaj i vrijeme koje je potrebno za ponovno započinjanje prekinutih poslovnih aktivnosti su glavni faktori koji utječu na razinu potraživanja prema ovim politikama.

Tabela ispod prikazuje koncentraciju bruto obveza u ugovorima za neživotno osiguranje po vrsti ugovora Društva:

	2022. Bruto obveze		2021. Bruto obveze	
	Prijenosne premije	Pričuve osiguranja	Prijenosne premije	Pričuve osiguranja
Nesreća	1.165.934	879.672	1.568.351	1.191.269
Zdravlje	50.645	38.159	45.628	32.904
Kasko	3.753.483	1.700.639	3.060.256	1.811.287
Prijevoz	24.319	2.933	26.767	196.945
Imovina	2.164.147	2.556.653	1.985.036	1.528.733
Osiguranje od auto odgovornosti	7.061.975	11.650.038	6.708.187	12.042.294
Ostala neživotna osiguranja	20.415.670	1.004.315	23.684.283	1.308.747
Ukupno	34.636.175	17.832.409	37.078.508	18.112.179

Tabela ispod prikazuje koncentraciju bruto obveza u ugovorima za neživotno osiguranje po vrsti ugovora Grupe:

	2022. Bruto obveze		2021. Bruto obveze	
	Prijenosne premije	Pričuve osiguranja	Prijenosne premije	Pričuve osiguranja
Nesreća	1.165.934	879.672	1.568.351	1.191.269
Zdravlje	50.645	38.159	45.628	32.904
Kasko	3.753.483	1.700.639	3.060.256	1.811.287
Prijevoz	24.319	2.933	26.767	196.945
Imovina	2.164.147	2.556.653	1.985.036	1.528.733
Osiguranje od auto odgovornosti	7.061.975	11.650.038	6.708.187	12.042.294
Ostala neživotna osiguranja	20.415.670	1.004.315	23.684.283	1.308.747
Ukupno	34.636.175	17.832.409	37.078.508	18.112.179

33. UPRAVLJANJE FINACIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

33.8 Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti nastaje kao rezultat financijskih aktivnosti Društva i upravljanja pozicijama. Ovaj rizik uključuje rizik nesposobnosti financiranja imovine u prikladnim rokovima i kamatama te rizik nesposobnosti likvidacije imovine po razumnoj cijeni i u odgovarajućem vremenskom razdoblju.

Društvo ima portfelj likvidne imovine kao dio strategije upravljanja rizikom likvidnosti, čime osigurava kontinuirano poslovanje i udovoljava zakonskim zahtjevima.

U 2022. godini Društvo je osiguralo kontinuitet likvidnosti i pokriće pričuva, unatoč negativnom novčanom tijeku iz poslovnih aktivnosti.

Društvo upravlja rizikom likvidnosti konstantnim praćenjem predviđenih i stvarnih gotovinskih tijekova i uklapanjem profila dospijeca financijske imovine i obveza.

U narednim tabelama objavljene su analize dospijeca financijske imovine i financijskih obveza na datum bilanca

Croatia osiguranje d.d. Mostar
Bilješke uz odvojene i konsolidirane financijske izvještaje
za godinu završenu 31. prosinca 2022.

(Svi iznosi su izraženi u BAM, osim ukoliko je drugačije navedeno)

33. UPRAVLJANJE FINANCIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

33.8 Rizik likvidnosti (nastavak)

Analiza ročnosti financijske imovine, financijskih obveza i kamatnih stopa za Društvo na 31. prosinca 2022. godine:

	Vrsta kamatne stope	Efektivna kamatna stopa %	Do 1 godine	1-3 godine	3-5 godina	5-10 godina	Više od 10 godina	Beskamatno	Ukupno
Financijska imovina									
Obveznice	fiksna	0,95-5,00	-	3.579.692	2.998.795	1.496.239	-	-	8.074.726
<i>Ulaganja koja se drže do dospelosti</i>			-	3.579.692	2.998.795	1.496.239	-	-	8.074.726
Obveznice	fiksna	3,00		1.945.801					1.945.801
<i>Ulaganja raspoloživa za prodaju</i>	-	-	-	1.945.801	-	-	-	-	1.945.801
Udjeli u investicijskim fondovima	-	-	-	-	-	3.517.518	-	-	3.517.518
<i>Ulaganja po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak</i>			-	-	-	3.517.518	-	-	3.517.518
Depoziti u bankama	fiksna	0,20-2,10	18.020.000	25.700.000	13.000.000	-	-	-	56.720.000
Zajmovi	fiksna	1,00-4,50	426.766	678.382	336.537	286.748	-	-	1.728.433
Ostali zajmovi potraživanja	fiksna	5,00	-	-	-	684.556	-	-	684.556
<i>Depoziti, zajmovi i potraživanja</i>	-	-	18.446.766	26.378.382	13.336.537	971.304	-	-	59.132.989
<i>Potraživanja iz ugovora o osiguranju i ostala potraživanja</i>	-	-	5.754.270	-	-	-	-	-	5.754.270
<i>Gotovina i gotovinski ekvivalenti</i>	-	-	908.744	-	-	-	-	-	908.744
Ukupna financijska imovina			25.109.780	31.903.875	16.335.332	5.985.061	-	-	79.334.048
Financijske obveze									
Obveze prozašle iz poslova suosiguranja i reosiguranja	-	-	296.730	-	-	-	-	-	296.730
Obveze iz osiguranja i ostale obveze	-	-	2.052.918	-	-	-	-	-	2.052.918
Obveze po osnovu najмова	-	-	1.426.828	2.691.512	2.130.905	4.986.420	2.099.525	-	13.335.190
Ukupne financijske obveze			3.776.476	2.691.512	2.130.905	4.986.420	2.099.525	-	15.684.838

Croatia osiguranje d.d. Mostar
Bilješke uz odvojene i konsolidirane financijske izvještaje
za godinu završenu 31. prosinca 2022.

(Svi iznosi su izraženi u BAM, osim ukoliko je drugačije navedeno)

33. UPRAVLJANJE FINANCIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

33.8 Rizik likvidnosti (nastavak)

Analiza ročnosti financijske imovine, financijskih obveza i kamatnih stopa za Grupu na 31. prosinca 2022. godine:

	Vrsta kamatne stope	Efektivna kamatna stopa %	Do 1 godine	1-3 godine	3-5 godina	5-10 godina	Više od 10 godina	Beskamatno	Ukupno
Financijska imovina									
Obveznice	fiksna	0,95-5,00	-	3.579.692	2.998.795	1.496.239	-	-	8.074.726
<i>Ulaganja koja se drže do dospelosti</i>			-	3.579.692	2.998.795	1.496.239	-	-	8.074.726
Obveznice	fiksna	3,00	-	1.945.801	-	-	-	-	1.945.801
<i>Ulaganja raspoloživa za prodaju</i>	-	-	-	1.945.801	-	-	-	-	1.945.801
<i>Udjeli u investicijskim fondovima</i>	-	-	-	-	-	3.517.518	-	-	3.517.518
<i>Ulaganja po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak</i>	-	-	-	-	-	3.517.518	-	-	3.517.518
Depoziti u bankama	fiksna	0,20-2,10	18.020.000	25.700.000	13.000.000	-	-	-	56.720.000
Zajmovi	fiksna	1,00-4,50	364.917	479.449	268.953	-	-	-	1.113.318
Ostali zajmovi potraživanja	fiksna	5,00	-	-	-	684.556	-	-	684.556
<i>Depoziti, zajmovi i potraživanja</i>	-	-	18.537.648	26.164.737	13.130.933	684.556	-	-	58.517.874
<i>Potraživanja iz ugovora o osiguranju i ostala potraživanja</i>	-	-	8.778.857	-	-	-	-	-	8.778.857
<i>Gotovina i gotovinski ekvivalenti</i>	-	-	953.884	-	-	-	-	-	953.884
Ukupna financijska imovina			28.270.389	31.690.230	16.129.728	5.698.313	-	-	81.788.660
Financijske obveze									
Obveze prozašle iz poslova suosiguranja i reosiguranja	-	-	296.730	-	-	-	-	-	296.730
Obveze iz osiguranja i ostale obveze	-	-	5.169.639	-	-	-	-	-	5.169.639
Obveze po osnovu najмова	-	-	1.398.068	2.564.124	1.993.705	4.595.978	1.866.122	-	12.417.997
Ukupne financijske obveze	-	-	6.864.437	2.564.124	1.993.705	4.595.978	1.866.122	-	17.884.366

Croatia osiguranje d.d. Mostar
Bilješke uz odvojene i konsolidirane financijske izvještaje
za godinu završenu 31. prosinca 2022.

(Svi iznosi su izraženi u BAM, osim ukoliko je drugačije navedeno)

33. UPRAVLJANJE FINANCIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

33.8 Rizik likvidnosti (nastavak)

Analiza ročnosti financijske imovine, financijskih obveza i kamatnih stopa za Društvo na 31. prosinca 2021. godine

	Vrsta kamatne stope	Efektivna kamatna stopa %	Do 1 godine	1-3 godine	3-5 godina	5-10 godina	Više od 10 godina	Beskamatno	Ukupno
Financijska imovina									
Obveznice	fiksna	2,04	-	-	5.579.792	-	-	-	5.579.792
<i>Ulaganja koja se drže do dospijeca</i>			-	-	5.579.792	-	-	-	5.579.792
Dionice	fiksna	3	-	-	2.136.531	-	-	-	2.136.531
Obveznice			-	-	-	-	-	15.000	15.000
<i>Ulaganja raspoloživa za prodaju</i>	-	-	-	-	2.136.531	-	-	15.000	2.151.531
Udjeli u investicijskim fondovima	-	-	-	-	-	2.582.019	-	-	2.582.019
<i>Ulaganja po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak</i>	-	-	-	-	-	2.582.019	-	-	2.582.019
Depoziti u bankama	fiksna	1,4	21.700.000	23.820.000	12.600.000	-	-	-	58.120.000
Zajmovi	fiksna	3,4	384.410	966.799	396.423	356.360	-	-	2.103.992
Ostali zajmovi potraživanja	fiksna	5	-	-	-	673.894	-	-	673.894
<i>Depoziti, zajmovi i potraživanja</i>	-	-	22.084.410	24.786.799	12.996.423	1.030.254	-	-	60.897.886
Potraživanja iz ugovora o osiguranju i ostala potraživanja	-	-	6.203.370	197.094	5.546	9.315	8.138	-	6.423.463
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	-	-	5.862.615	-	-	-	-	-	5.862.615
Ukupna financijska imovina			34.370.488	24.786.799	20.712.746	3.612.273	-	15.000	83.497.306
Financijske obveze									
Obveze prozašle iz poslova suosiguranja i reosiguranja	-	-	182.772	-	-	-	-	-	182.772
Obveze iz osiguranja i ostale obveze	-	-	3.491.579	-	-	-	-	-	3.491.579
Obveze po osnovu najмова	-	-	4.992.833	1.324.459	1.364.604	1.174.024	1.091.924	6.905.458	16.853.302
Ukupne financijske obveze	-	-	4.992.833	1.324.459	1.364.604	1.174.024	1.091.924	6.905.458	16.853.302

Croatia osiguranje d.d. Mostar
Bilješke uz odvojene i konsolidirane financijske izvještaje
za godinu završenu 31. prosinca 2022.

(Svi iznosi su izraženi u BAM, osim ukoliko je drugačije navedeno)

33. UPRAVLJANJE FINANCIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

33.8 Rizik likvidnosti (nastavak)

Analiza ročnosti financijske imovine, financijskih obveza i kamatnih stopa Grupu na 31. prosinca 2021. godine:

	Vrsta kamatne stope	Efektivna kamatna stopa %	Do 1 godine	1-3 godine	3-5 godina	5-10 godina	Više od 10 godina	Beskamatno	Ukupno
Financijska imovina									
Obveznice	fiksna	0,95-3,2	-	-	5.579.792	-	-	-	5.579.792
<i>Ulaganja koja se drže do dospijeca</i>			-	-	5.579.792	-	-	-	5.579.792
Dionice	fiksna	3	-	-	2.136.531	-	-	-	2.136.531
Obveznice	-	-	-	-	-	-	-	15.000	15.000
<i>Ulaganja raspoloživa za prodaju</i>	-	-	-	-	2.136.531	-	-	15.000	2.151.531
Udjeli u investicijskim fondovima	-	-	-	-	-	2.582.019	-	-	2.582.019
<i>Ulaganja po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak</i>	-	-	-	-	-	2.582.019	-	-	2.582.019
Depoziti u bankama	fiksna	0,10-2,1	21.700.000	23.820.000	12.600.000	-	-	-	58.120.000
Zajmovi	fiksna	1-8	322.144	841.245	263.223	-	-	-	1.426.612
Ostali zajmovi potraživanja	fiksna	5	-	-	-	673.894	-	-	673.894
<i>Depoziti, zajmovi i potraživanja</i>			22.022.144	24.661.245	12.863.223	673.894	-	-	60.220.506
Potraživanja iz ugovora o osiguranju i ostala potraživanja	-	-	9.238.008	197.094	5.546	9.315	8.138	-	9.458.101
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	-	-	5.893.466	-	-	-	-	-	5.893.466
Ukupna financijska imovina			37.373.711	24.661.245	20.579.546	3.255.913	-	15.000	85.885.415
Financijske obveze									
Obveze prozašle iz poslova suosiguranja i reosiguranja	-	-	182.772	-	-	-	-	-	182.772
Obveze iz osiguranja i ostale obveze	-	-	6.562.895	-	-	-	-	-	6.562.895
Obveze po osnovu najмова	-	-	1.289.433	1.294.345	1.333.424	1.141.663	1.058.377	6.641.736	12.758.978
Ukupne financijske obveze	-	-	8.035.100	1.294.345	1.333.424	1.141.663	1.058.377	6.641.736	19.504.645

Croatia osiguranje d.d. Mostar
Bilješke uz odvojene i konsolidirane financijske izvještaje
za godinu završenu 31. prosinca 2022.

(Svi iznosi su izraženi u BAM, osim ukoliko je drugačije navedeno)

33. UPRAVLJANJE FINANCIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

33.8 Rizik likvidnosti (nastavak)

Sljedeće tablice detaljno prikazuju preostala ugovorena dospjeća Društva i Grupe za financijsku imovinu i financijske obveze. Tablice su načinjene na temelju nediskontiranih novčanih tokova financijske imovine i financijskih obveza uključujući i kamate na tu imovinu koje će biti zarađene, te novčane tokove kamata i glavnice.

Društvo	Manje od 6 mjeseci	Od 6 do 12 mjeseci	Od 1 do 3 godine	Od 3 godine do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
31.12.2022.						
Financijska imovina						
Financijska imovina raspoloživa za prodaju	58.675	-	2.073.180	-	-	2.131.855
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak	-	-	-	3.517.518	-	3.517.518
Financijska imovina do dospjeća	217.341	14.434	4.018.214	3.224.768	1.615.454	9.090.211
Zajmovi dati klijentima, neto	245.591	241.930	683.372	298.225	303.673	1.772.791
Depoziti kod banaka	4.897.046	12.557.390	26.205.327	9.691.948	5.188.591	58.540.302
Potraživanja iz ugovora o osiguranju i ostala potraživanja, neto	5.754.270	-	-	-	-	5.754.270
Novac i novčani ekvivalenti	908.744	-	-	-	-	908.744
Ukupna financijska imovina	12.081.667	12.813.754	32.980.093	16.732.459	7.107.718	81.715.691
Obveze po najmovima i ostale obveze	3.309.002	959.354	3.511.398	2.760.927	8.096.079	18.636.759
Ukupne financijske obveze	3.309.002	959.354	3.511.398	2.760.927	8.096.079	18.636.759
Grupa	Manje od 6 mjeseci	Od 6 do 12 mjeseci	Od 1 do 3 godine	Od 3 godine do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
31.12.2022.						
Financijska imovina						
Financijska imovina raspoloživa za prodaju	58.675	-	2.073.180	-	-	2.131.855
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak	-	-	-	3.517.518	-	3.517.518
Financijska imovina do dospjeća	217.341	14.434	4.018.214	3.224.768	1.615.454	9.090.211
Zajmovi dati klijentima, neto	205.981	202.320	524.934	139.784	-	1.073.019
Depoziti kod banaka	4.897.046	12.557.390	26.205.327	9.691.948	5.188.591	58.540.302
Potraživanja iz ugovora o osiguranju i ostala potraživanja, neto	8.778.857	-	-	-	-	8.778.857
Novac i novčani ekvivalenti	953.884	-	-	-	-	953.884
Ukupna finansijska imovina	15.111.784	12.774.144	32.821.655	16.574.018	6.804.045	84.085.646
Obveze po najmovima i ostale obveze	6.378.559	912.190	3.322.743	2.572.271	7.374.946	20.560.708
Ukupne financijske obveze	6.378.559	912.190	3.322.743	2.572.271	7.374.946	20.560.708

Croatia osiguranje d.d. Mostar
Bilješke uz odvojene i konsolidirane financijske izvještaje
za godinu završenu 31. prosinca 2022.

(Svi iznosi su izraženi u BAM, osim ukoliko je drugačije navedeno)

33. UPRAVLJANJE FINACIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

33.8 Rizik likvidnosti (nastavak)

Društvo	Manje od 6 mjeseci	Od 6 do 12 mjeseci	Od 1 do 3 godine	Od 3 godine do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
31.12.2021.						
Financijska imovina						
Financijska imovina raspoloživa za prodaju	105.615	-	105.615	6.231.724	-	6.442.953
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak	-	-	-	2.582.019	-	2.582.019
Financijska imovina do dospeljeća	107.939		215.878	5.795.670		6.119.487
Zajmovi dati klijentima, neto	170.115	257.624	728.709	522.790	382.894	2.062.133
Depoziti kod banaka	14.819.943	6.882.306	25.161.556	12.828.892	673.894	60.366.591
Potraživanja iz ugovora o osiguranju i ostala potraživanja, neto	6.423.463	-	-	-	-	6.423.463
Novac i novčani ekvivalenti	5.862.615	-	-	-	-	5.862.615
Ukupna financijska imovina	27.489.689	7.139.931	26.211.758	27.961.095	1.056.788	89.859.261
Obveze po najmovima i ostale obveze	4.578.636	904.285	3.514.112	2.892.066	7.980.200	19.869.298
Ukupne financijske obveze	4.578.636	904.285	3.514.112	2.892.066	7.980.200	19.869.298
Grupa	Manje od 6 mjeseci	Od 6 do 12 mjeseci	Od 1 do 3 godine	Od 3 godine do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
31.12.2021.						
Financijska imovina						
Financijska imovina raspoloživa za prodaju	105.615	-	105.615	6.231.724	-	6.442.953
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak	-	-	-	2.582.019	-	2.582.019
Financijska imovina do dospeljeća	107.939		215.878	5.795.670		6.119.487
Zajmovi dati klijentima, neto	130.505	218.015	570.270	364.351	-	1.283.142
Depoziti kod banaka	14.819.943	6.882.306	25.161.556	12.828.892	673.894	60.366.591
Potraživanja iz ugovora o osiguranju i ostala potraživanja, neto	9.458.101	-	-	-	-	9.458.101
Novac i novčani ekvivalenti	5.893.466	-	-	-	-	5.893.466
Ukupna financijska imovina	30.515.569	7.100.321	26.053.319	27.802.656	673.894	92.145.758
Obveze po najmovima i ostale obveze	7.404.908	659.241	2.689.063	2.265.948	6.905.458	19.924.618
Ukupne financijske obveze	7.404.908	659.241	2.689.063	2.265.948	6.905.458	19.924.618

33. UPRAVLJANJE FINACIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

33.9 Upravljanje kapitalom

Glavni cilj Društva pri upravljanju kapitalom je da ispuni uvjete propisane od strane Agencije, kao regulatorne agencije za tržište osiguranja Federacije Bosne i Hercegovine.

Minimum dioničkog kapitala je 16.000 tisuća BAM, od čega za Neživot 10.000 tisuća BAM, a za Život je 6.000 tisuća BAM. Registrirani dionički kapital sa 31. prosincem 2022. iznosi 16.018 tisuća BAM, te Društvo ispunjava sve navedene kriterije.

Zakon, podzakonski akti i dio pravila o upravljanju rizicima određuje adekvatnost kapitala, koji mora biti jednak barem limitu solventnosti, dok kapital prema pravilima nadzornog tijela treba iznositi najmanje trećinu limita solventnosti (ne manje od 5.000.000 BAM).

Margina solventnosti se računa odvojeno za životna i neživotna osiguranja.

U segmentu neživotnog osiguranja, štete i premija u protekle tri godine se ponderira sa faktorima rizika određenim od strane nadzornog tijela, pri čemu se viši iznos uzima kao margina solventnosti.

U segmentu života, margina solventnosti se izračunava ponderiranjem matematičke pričuve s faktorima rizika određenim od strane nadzornog tijela. Pored toga, suma rizika se dodaje i ponderira sa faktorima rizika koje propisuje nadzorno tijelo, ovisno od trajanja osiguranja.

Garantni fond se računa kao iznos veći od minimalnog garantnog fonda zahtijevanog Zakonom (5.000.000 BAM za neživotna osiguranja i 3.000.000 BAM za životna osiguranja) ili garantnog fonda izračunatog kao 1/3 margine solventnosti.

Adekvatnost kapitala ne može biti manja od margine solventnosti, garantnog fonda 1/3 margine solventnosti i minimalno propisanog garantnog fonda.

Croatia osiguranje d.d. Mostar
Bilješke uz odvojene i konsolidirane financijske izvještaje
za godinu završenu 31. prosinca 2022.

(Svi iznosi su izraženi u BAM, osim ukoliko je drugačije navedeno)

33. UPRAVLJANJE FINACIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

33.9 Upravljanje kapitalom (nastavak)

	Život	2022. Neživot	Život	2021. Neživot
Temeljni kapital	6.000.000	10.018.520	6.000.000	10.018.520
Zakonske i statutarne pričuve	1.197.278	4.728.431	1.197.278	4.728.431
Akumulirani dobitak i dobitak poslije oporezivanja iz posljednjeg obračunskog razdoblja	87.116	2.504.413	87.116	1.563.426
Preneseni gubitak i gubitak tekuće godine	-	-	(92.905)	-
Nematerijalna imovina	-	(302.231)	-	(390.626)
Jamstveni fond	7.284.394	16.949.134	7.191.489	15.919.751
Odbitne stavke	-	684.556	-	(673.894)
<i>Nelikvidna sredstva</i>	-	684.556	-	(673.894)
Kapital Društva	7.284.394	17.633.690	7.191.489	15.245.857
Margina solventnosti	1.217.929	5.584.360	1.411.310	6.781.246
1/3 margine solventnosti	405.976	1.861.453	470.437	2.260.415
Najniži Zakonom propisani iznos jamstvenog fonda	6.000.000	10.000.000	6.000.000	10.000.000

34. FER VRIJEDNOST FINACIJSKIH INSTRUMENTATA

Fer vrijednost je cijena koja bi se mogla ostvariti prodajom neke stavke imovine ili plaćena za prijenos neke obveze u redovnoj transakciji između tržišnih sudionika na datum mjerenja. Financijska imovina raspoloživa za prodaju izražena je po fer vrijednosti. Uprava vjeruje da će sva plaćanja po izloženostima čija vrijednost nije umanjena biti naplaćena kao što je ugovoreno, i ne uzimajući u obzir nikakve buduće gubitke.

34.1 Fer vrijednost financijskih instrumenata koji se mjere po fer vrijednosti na trajnoj osnovi

Neke stavke financijske imovine vrednuju se po fer vrijednosti na kraju svakog izvještajnog razdoblja. Utvrđivanje fer vrijednosti ove financijske imovine (posebno, tehnika vrednovanja i korišteni ulazni podaci), prezentirana je u nastavku:

Croatia osiguranje d.d. Mostar
Bilješke uz odvojene i konsolidirane financijske izvještaje
za godinu završenu 31. prosinca 2022.

(Svi iznosi su izraženi u BAM, osim ukoliko je drugačije navedeno)

34. FER VRIJEDNOST FINANCIJSKIH INSTRUMENATA (NASTAVAK)

34.1 Fer vrijednost financijskih instrumenata koji se mjere po fer vrijednosti na trajnoj osnovi (nastavak)

Društvo	31.12.2022.				Tehnika(e) procjene	Nevidljivi inputi	Raspon nevidljivih inputa	Odnos nevidljivog inputa i fer vrijednosti
	Razina 1	Razina 2	Razina 3	Ukupno				
Nekretnine za djelatnost	-	-	6.263.445	6.263.445				
Poslovna zgrada Ljubuški, BiH	-	-	4.608.847	4.608.847	dohodovni pristup	stopa kapitalizacije	8,50%	Što je veća stopa kapitalizacije to je manja fer vrijednost
Poslovni prostori, BiH	-	-	1.654.598	1.654.598			8,50%-8,75%	
Ulaganja u nekretnine	-	-	4.090.618	4.090.618	-	-	-	-
Hoteli, BiH	-	-	860.565	860.565	poredbena metoda	prosječna cijena po m2 (EUR)	373,00-960,00	značajno povećanje (smanjenje) prosječne cijene po m2, bez mijenjanja ostalih varijabli, utjecalo bi na povećanje (smanjenje) fer vrijednosti
Apartmani Fojnica, BiH	-	-	293.375	293.375			952,00-990,00	
	-	-			troškovna metoda	jedinična cijena građenja (EUR)	190,45	značajno povećanje (smanjenje) jedinične cijene građenja, bez mijenjanja ostalih varijabli, utjecalo bi na povećanje (smanjenje) fer vrijednosti
Hoteli, BiH Drvar			74.322	74.322	dohodovni pristup	stopa kapitalizacije	8,75%	Što je veća stopa kapitalizacije to je manja fer vrijednost
Stanice za TPV Ljubuški i Drvar BiH	-	-	1.726.998	1.726.998	dohodovni pristup	stopa kapitalizacije	8,50%	
Poslovni prostori, BiH	-	-	1.135.358	1.135.358				
Financijska imovina raspoloživa za prodaju	-	1.945.801	-	1.945.801	-	-	-	-
Dužničke vrijednosnice	-	1.945.801		1.945.801	tržišni pristup	Kotirane tržišne cijene, analiza diskotiranog nt	n/a	-
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak	-	3.517.518	-	3.517.518	-	-	-	-
Investicijski fondovi	-	3.517.518	-	3.517.518	tržišni pristup	Kotirane tržišne cijene, analiza diskotiranog nt		
Ukupno imovina po fer vrijednosti	-	5.463.319	10.354.063	15.817.382	-	-	-	-

Croatia osiguranje d.d. Mostar
Bilješke uz odvojene i konsolidirane financijske izvještaje
za godinu završenu 31. prosinca 2022.

(Svi iznosi su izraženi u BAM, osim ukoliko je drugačije navedeno)

34. FER VRIJEDNOST FINANCIJSKIH INSTRUMENATA (NASTAVAK)

34.1 Fer vrijednost financijskih instrumenata koji se mjere po fer vrijednosti na trajnoj osnovi (nastavak)

Grupa	31.12.2022.				Tehnika(e) procjene	Nevidljivi inputi	Raspon nevidljivih inputa	Odnos nevidljivog inputa i fer vrijednosti
	Razina 1	Razina 2	Razina 3	Ukupno				
Nekretnine za djelatnost	-	-	9.906.837	9.906.837				
Poslovna zgrada Ljubuški, BiH	-	-	4.608.847	4.608.847	dohodovni pristup	stopa kapitalizacije	8,50% 8,00%-10,00%	Što je veća stopa kapitalizacije to je manja fer vrijednost
Poslovni prostori, BiH	-	-	5.297.990	5.297.990				
Ulaganja u nekretnine	-	-	7.687.163	7.687.163	-	-	-	-
Hoteli, BiH Ljubuški	-	-	860.565	860.565	poredbena metoda	prosječna cijena po m2 (EUR)	373,00-960,00	značajno povećanje (smanjenje) prosječne cijene po m2, bez mijenjanja ostalih varijabli, utjecalo bi na povećanje (smanjenje) fer vrijednosti značajno povećanje (smanjenje) jedinične cijene građenja, bez mijenjanja ostalih varijabli, utjecalo bi na povećanje (smanjenje) fer vrijednosti
Apartmani Fojnica, BiH	-	-	293.375	293.375	poredbena metoda	prosječna cijena po m2 (EUR)	952,00-990,00	
Hoteli, BiH Drvar	-	-	74.322	74.322	troškovna metoda	jedinična cijena građenja (EUR)	190,45	
Stanice za TPV Ljubuški i Drvar BiH	-	-	1.726.998	1.726.998	dohodovni pristup	stopa kapitalizacije	8,75%	Što je veća stopa kapitalizacije to je manja fer vrijednost
Poslovni prostori, BiH	-	-	4.731.904	4.731.904	dohodovni pristup	stopa kapitalizacije	8,00-10,00%	
Financijska imovina raspoloživa za prodaju	-	1.945.801	-	1.945.801	-	-	-	-
Dužničke vrijednosnice	-	1.945.801	-	1.945.801	tržišni pristup	Kotirane tržišne cijene, analiza diskotiranog nt	n/a	-
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak	-	3.517.518	-	3.517.518	-	-	-	-
Investicijski fondovi	-	3.517.518	-	3.517.518	tržišni pristup	Kotirane tržišne cijene, analiza diskotiranog nt	n/a	-
Ukupno imovina po fer vrijednosti	-	5.463.319	17.594.000	23.057.319	-	-	-	-

Croatia osiguranje d.d. Mostar
Bilješke uz odvojene i konsolidirane financijske izvještaje
za godinu završenu 31. prosinca 2022.

(Svi iznosi su izraženi u BAM, osim ukoliko je drugačije navedeno)

34. FER VRIJEDNOST FINANCIJSKIH INSTRUMENATA (NASTAVAK)

34.1 Fer vrijednost financijskih instrumenata koji se mjere po fer vrijednosti na trajnoj osnovi (nastavak)

Društvo	31.12.2021.				Tehnika(e) procjene	Nevidljivi inputi	Raspon nevidljivih inputa	Odnos nevidljivog inputa i fer vrijednosti
	Razina 1	Razina 2	Razina 3	Ukupno				
Nekretnine za djelatnost	-	-	6.320.872	6.320.872				
Poslovna zgrada Ljubuški, BiH	-	-	4.611.374	4.611.374	dohodovni	stopa	8,5%	Što je veća stopa kapitalizacije to je manja fer vrijednost
Poslovni prostori, BiH	-	-	1.709.498	1.709.498	pristup	kapitalizacije	8,3%-12%	
Ulaganja u nekretnine	-	-	4.108.825	4.108.825				
Hoteli, BiH	-	-	1.169.049	1.169.049			12%	Što je veća stopa kapitalizacije to je manja fer vrijednost
Apartmani Fojnica, BiH	-	-	290.700	290.700	dohodovni	stopa	12%	
Stanice za TPV Ljubuški i Drvar BiH	-	-	1.733.843	1.733.843	pristup	kapitalizacije	8,75%	
Poslovni prostori, BiH	-	-	915.233	915.233			8,3%-12%	
Financijska imovina raspoloživa za prodaju	-	2.151.531	15.000	2.166.531	-	-	-	-
Vlasničke vrijednosnice	-	-	15.000	15.000	troškovni pristup	Kotirane tržišne cijene, analiza diskotiranog nt	n/a	-
Dužničke vrijednosnice	-	2.151.531	-	2.151.531	tržišni pristup	Kotirane tržišne cijene, analiza diskotiranog nt	n/a	-
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak	-	2.582.019	-	2.582.019	-	-	-	-
Investicijski fondovi	-	2.582.019	-	2.582.019	tržišni pristup	Kotirane tržišne cijene, analiza diskotiranog nt	n/a	-
Ukupno imovina po fer vrijednosti	-	4.733.550	10.915.462	15.649.012	-	-	-	-

Croatia osiguranje d.d. Mostar
Bilješke uz odvojene i konsolidirane financijske izvještaje
za godinu završenu 31. prosinca 2022.

(Svi iznosi su izraženi u BAM, osim ukoliko je drugačije navedeno)

34. FER VRIJEDNOST FINANCIJSKIH INSTRUMENATA (NASTAVAK)

34.1 Fer vrijednost financijskih instrumenata koji se mjere po fer vrijednosti na trajnoj osnovi (nastavak)

Grupa

31.12.2021.

	Razina 1	Razina 2	Razina 3	Ukupno	Tehnika(e) procjene	Nevidljivi inputi	Raspon nevidljivih inputa	Odnos nevidljivog inputa i fer vrijednosti
Nekretnine za djelatnost	-	-	10.083.473	10.083.473				
Poslovna zgrade Ljubuški, BiH	-	-	4.611.374	4.611.374	dohodovni	stopa	8,5%	Što je veća stopa kapitalizacije to je manja fer vrijednost
Poslovni prostori, BiH	-	-	4.655.099	4.655.099	pristup	kapitalizacije	8,3%-12%	
Hotel Ljubuški, BiH	-	-	817.000	817.000			12%	
Ulaganja u nekretnine	-	-	6.447.694	6.447.694				
Hotel Drvar BiH	-	-	352.049	352.049	dohodovni	stopa	12%	Što je veća stopa kapitalizacije to je manja fer vrijednost
Apartmani Fojnica BiH	-	-	290.700	290.700	pristup	kapitalizacije	12%	
Stanice za TPV Ljubuški i Drvar BiH	-	-	1.733.843	1.733.843			8,75%	
Poslovni prostori BiH	-	-	4.071.102	4.071.102			8,3%-12%	
Financijska imovina raspoloživa za prodaju	-	2.151.531	15.000	2.166.531				
Vlasničke vrijednosnice	-	-	15.000	15.000	troškovni pristup	Kotirane tržišne cijene, analiza diskotiranog nt	n/a	-
Dužničke vrijednosnice	-	2.151.531	-	2.151.531	tržišni pristup	Kotirane tržišne cijene, analiza diskotiranog nt	n/a	-
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak	-	2.582.019	-	2.582.019				
Vlasničke vrijednosnice	-	-	-	-				
Dužničke vrijednosnice	-	-	-	-				
Investicijski fondovi	-	2.582.019	-	2.582.019	tržišni pristup	Kotirane tržišne cijene, analiza diskotiranog nt	n/a	-
Ukupno imovina po fer vrijednosti	-	4.733.550	17.643.841	22.377.391				

34. FER VRIJEDNOST FINACIJSKIH INSTRUMENTATA (NASTAVAK)

34.1 Fer vrijednost financijskih instrumenata koji se mjere po fer vrijednosti na trajnoj osnovi (nastavak)

Proces procjene

Nekretnine u vlasništvu

Mjerenje fer vrijednosti zemljišta i građevinskih objekata Grupe, priznatih u financijskim izvještajima korištenjem modela revalorizacije, na dan 31. prosinca 2022. godine izvršeno je od strane ZANE BH d.o.o. Sarajevo, neovisnog društva za procjenjivanje koje nije povezano sa Grupom, i od strane Kristine Planinić, samostalnog sudskog vještaka, koji imaju odgovarajuće kvalifikacije i nedavno iskustvo u mjerenju fer vrijednosti nekretnina na relevantnim lokacijama i koji su koristili model vrednovanja sukladan onom koje je preporučio Međunarodni odbor za standarde vrednovanja.

Procjene fer vrijednosti nekretnina u vlasništvu Društva i Grupe su rađene dohodovnim pristupom koji daje indiciju vrijednosti prevođenjem budućeg novčanog tijeka u sadašnju vrijednost. Po dohodovnom pristupu, vrijednost imovine određuje vrijednost dohotka, novčanog tijeka ili ušteda na troškovima koje imovina može generirati. Korištena je metoda direktne kapitalizacije koja obuhvaća pretvaranje očekivanog prihoda u indikativnu vrijednost, primjenom odgovarajuće stope prinosa na procijenjeni prihod.

Investicijske nekretnine

Mjerenje fer vrijednosti investicijskih nekretnina Društva i Grupe na dan 31. prosinca 2022. godine izvršeno je od strane ZANE BH d.o.o. Sarajevo, neovisnog društva za procjenjivanje koje nije povezano sa Grupom, i od strane Kristine Planinić, samostalnog sudskog vještaka, koji imaju odgovarajuće kvalifikacije i nedavno iskustvo u mjerenju fer vrijednosti nekretnina na relevantnim lokacijama i koji su koristilo model vrednovanja sukladan onom koji je preporučio Međunarodni odbor za standarde vrednovanja.

Fer vrijednost ulaganja u nekretnine izvedena je primarno primjenom usporedne i dohodovne metode, te ponekad u nedostatku informacija o tržišnim parametrima primjenom troškovne, ovisno o pojedinoj nekretnini.

Najznačajniji inputi u ovoj procjeni vrijednosti bile su cijene ili prihodi od najma po četvornom metru, koji su generirani temeljem usporedivih nekretnina u neposrednoj blizini i koji su potom usklađeni prema razlikama u ključnim atributima.

34.2 Fer vrijednost financijskih instrumenata koji se ne mjere po fer vrijednosti na trajnoj osnovi (ali za koje se zahtijeva objava fer vrijednosti)

Za financijska ulaganja koja se drže do dospelosti, kratkoročne depozite, kratkoročne zajmove i ostala financijska potraživanja, obveze proizašle iz ugovora o osiguranju i ostale obveze, kao i gotovinu i gotovinske ekvivalente, knjigovodstvena vrijednost predstavlja razumnu aproksimaciju fer vrijednosti.

Razlike su identifikovane samo za sljedeću dugotrajnu imovinu mjerenu po amortizovanom trošku:

34. FER VRIJEDNOST FINANCIJSKIH INSTRUMENATA (NASTAVAK)

34.2 Fer vrijednost financijskih instrumenata koji se ne mjere po fer vrijednosti na trajnoj osnovi (ali za koje se zahtijeva objava fer vrijednosti)

<i>Društvo</i>	Knjigovodstveni iznos	Hijerarhija fer vrijednosti	Fer vrijednost
Na dan 31. prosinca 2022.			
Zajmovi	1.728.433	Razina 2	1.800.709
	1.728.433		1.800.709
Na dan 31. prosinca 2021.			
Zajmovi	2.103.992	Razina 2	2.153.000
	2.103.992		2.153.000
<i>Grupa</i>	Knjigovodstveni iznos	Hijerarhija fer vrijednosti	Fer vrijednost
Na dan 31. prosinca 2022.			
Zajmovi	1.113.318	Razina 2	1.185.594
	1.113.318		1.185.594
Na dan 31. prosinca 2021.			
Zajmovi	1.426.612	Razina 2	1.486.626
	1.426.612		1.486.626

Razina 2 fer vrijednosti gore navedenih financijskih instrumenata se zasniva na diskontovanim novčanim tijekovima koristeći tekuću tržišnu kamatnu stopu za slične instrumente.

35. PREUZETE I POTENCIJALNE OBVEZE

35.1 Transferne cijene

Porezni propisi Bosne i Hercegovine obuhvaćaju propise vezano za cijene između povezanih pravnih osoba. Važeći propisi definiraju princip jednakih uvjeta odnosno da se transakcije sa povezanim pravnim licima obavljaju po istim uvjetima kao i sa trećim licima, kao i metode utvrđivanja transfernih cijena. Za godinu koja završava 31 prosinca 2022. godine, Društvo je angažiralo N consulting d.o.o. Sarajevo za izradu Studiju o transfernim cijenama.

35. PREUZETE I POTENCIJALNE OBVEZE (NASTAVAK)

35.2 Zemljište

Dana 8. siječnja 2019. godine je zaprimljena tužba od strane tužitelja Salomon Atijas u kojem tuži Croauto d.o.o. Mostar i Grad Mostar koja se vodi kod Općinskog suda u Mostaru, a predmet spora utvrđivanje vlasništva i osporavanje uknjižbe Croauta d.o.o. Mostar na nekretnini označenoj kao k.č. 1304/1, k.o. Mostar. Croauto je izvršilo uknjižbu nekretnine temeljem Ugovora o ustupanju zaključenog između prednika tuženih koji su tada bili Croatia Hercegovinaauto d.o.o. i Općina Mostar-Jugozapad, koja je ustupila navedenu česticu povezanom društvu. Podnesen je odgovor na tužbu.

Dana 08.09.2021. godine održana je glavna rasprava u ovom predmetu. Dana 21.10.2021. godine, Općinski sud u Mostaru je u ovom parničnom postupku donio prvostupanijsku presudu broj 58 0 P 206041 18 P, kojom se tužbeni zahtjev usvaja. Na predmetnu presudu je uložena žalba Županijskom sudu u Mostaru, zbog nepotpuno i pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primjene materijalnog prava.

Društvo Croauto ima rezerviranja po osnovu ovog sudskog spora u iznosu 31 tisuća BAM.

36. DOGAĐAJI NAKON DATUMA IZVJEŠTAJNOG RAZDOBLJA

Tekuća vojna operacija u Ukrajini i povezane sankcije usmjerene protiv Ruske Federacije mogu imati utjecaj na europska gospodarstva i globalno. Grupa i Društvo nemaju izravne poslove u poslovima osiguranja i reosiguranja s Rusijom i Ukrajinom (kao ni s društvima za reosiguranje, brokerima, agencijama, itd.).

Društvo je nakon predaje financijskih izvještaja nadležnoj instituciji zaprimilo Rješenje o dodatno utvrđenim obvezama za direktne poreze. Kontrola Porezne uprave Federacije BiH je obuhvatila period od 01.01.2017. do 31.12.2022. godine. Rješenjem je utvrđena dodatna obveza za direktne poreze u iznosu od 450.160 KM, sa zateznom kamatom u iznosu od 208.184 KM. Društvo je podnijelo žalbu nadležnom ministarstvu zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primjene materijalnih propisa i materijalnog prava.

Osim navedenog, nije bilo ostalih značajnih događaja nakon datuma izvještajnog razdoblja i do datuma odobrenja ovih financijskih izvještaja koji zahtijevaju usklađivanje ili objavljivanje u financijskim izvještajima.

Odobreno dana 20. travnja 2023. godine, u ime i za račun Društva, od strane:

Damir Đogić

Direktor

Maja Sušac

Izvršni direktor